

Popiežius

- Popiežius Pranciškus
MISIONIERIŠKA BAŽNYČIA – GAILESTINGUMO LIUDYTOJA
Žinia 2016 m. Pasaulinės misijų dienos proga 2
- BŪKIME GAILESTINGI SAVO BENDRIESIEMS NAMAMS
Žinia Pasaulinės maldos už kūrinių apsaugą dienos proga (2016 rugsėjo 1 d.) 3

Popiežiaus katechezės

- Popiežius Pranciškus
GAILESTINGUMAS IR ATSIVERTIMAS (plg. *Lk* 24, 45–48) 6
GAILESTINGUMAS APVALO ŠIRDĮ (plg. *Lk* 5, 12–16) 6
GAILESTINGUMO DARBAI (plg. *Mt* 25, 31–46) 7
PAGUODA MOTINAI 8
GAILESTINGUMAS KURIA BENDRYSTĘ 9
GAILESTINGUMAS GRAŽINA ORUMĄ (plg. *Mt* 9, 20–22) 10

Šventasis Sostas

- Kardinolas Mauro Piacenza
NUODĖMKLAUSYS – GAILESTINGOSIOS DIEVO MEILĖS LIUDYTOJAS 11
GAILESTINGUMAS IR TIESA SUSITIKS: SUTAIKINIMO SAKRAMENTAS 16
KLAUSYKLA KAIP IŠSKIRTINĖ EVANGELIZAVIMO,
TIKĖJIMO IR SVEIKO MOKYMO PERDAVIMO VIETA 20

Homilijos

- „ARGI NE DEŠIMTIS PASVEIKO?“ (*Lk* 17, 17) / 28 eilinis sekmadienis (C) 25
MALDOS ESMĖ – DIEVO TROŠKIMAS / 29 eilinis sekmadienis (C) 26
MALDA – TIESOS VEIDRODIS / 30 eilinis sekmadienis (C) 27
PALAIMINTAS ŠILKMEDIS / 31 eilinis sekmadienis (C) 28

Bažnyčia Lietuvoje

- Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis 30
Šiluvos atlydai 31
Vilkaviškio vyskupijos kunigų susirinkimas 41
Vilniaus arkivyskupijos kunigų susirinkimas 42
Telšių vyskupijos dvasininkų susirinkimas 43

Popiežius Pranciškus

Misionieriška Bažnyčia – gailestingumo liudytoja

Žinia 2016 m. Pasaulinės misijų dienos proga

Brangūs broliai ir seserys!

Gailestingumo ypatingasis jubiliejus, švenčiamas Bažnyčios, ypatinga šviesa apšviečia ir 2016 m. Pasaulinę misijų dieną: kviečia laikyti misiją *ad gentes* didžiuliu, milžinišku gailestingumo darbu: ir dvasiniu, ir materialiniu. Juk šią Pasaulinę misijų dieną visi esame kviečiami „išeiti“ kaip misionieriaujantys mokiniai, kiekvienas savo talentus, kūrybiškumą, išmintį ir patirtį paskirdamas tam, kad žinia apie Dievo švelnumą bei atjautą pasiektų visą žmonių šeimą. Dėl savo užduoties misionieriauti Bažnyčiai rūpi tie, kurie dar nepažįsta Evangelijos, nes ji trokšta, kad visi būtų išganyti ir patirtų Dievo meilę. Jai „tenka užduotis skelbti Dievo gailestingumą, tvinksinčią Evangelijos širdį“ (Bulė *Misericordiae vultus*, 12), ir nešti žinią apie gailestingumą į kiekvieną žemės kampelį, kad ji pasiektų visas moteris, visus vyrus, garbaus amžiaus žmones, jaunuolius ir vaikus.

Kai sutinka žmogiškąjį kūrinį, gailestingumas suteikia Tėvo širdžiai didelio džiaugsmo; nuo pat pradžių jis meiliai gręžiasi į silpniausiuosius, nes jo didybė bei galia reiškiasi būtent gebėjimu tapatintis su mažutėliais, atstumtaisiais, engiamaisiais (plg. *Ist* 4, 31; *Ps* 86, 15; 103, 8; 111, 4). Jis yra malonus, dėmesingas, ištikimas Dievas, artimas visiems stokojantiems, pirmiausia vargšams; švelniai įsitraukia į žmonių tikrovę, kaip tėvas ir motina į savo vaikų gyvenimą (plg. *Jer* 31, 20). Biblijoje vartojamas žodis gailestingumui nusakyti kreipia į motinos iščias, vadinasi, į motinos meilę savo vaikams, vaikams, kuriuos ji mylės amžinai bet kuriomis aplinkybėmis, kad ir kas nutiktų, nes jie yra jos iščių vaisius. Šis esminis aspektas būdingas ir Dievo meilei visiems savo vaikams, pirmiausia nariams tautos, kurią jis sukūrė ir trokšta užauginti bei išauklėti: jos trapumo bei neištikimybės akivaizdoje jo širdis kupina užuojautos (plg. *Oz* 11, 8). Jis yra gailestingas visiems, jis myli visas tautas, o jo švelnumas aprėpia visus kūrinius (plg. *Ps* 145, 8–9).

Gailestingumas iškiliausiai bei pilnatviškiausiai pasireiškia įsikūnijusiu Žodžiu. Jis apreiškia gailestingumo apstų Tėvo veidą, „ne tik apie jį kalba ir palyginimais bei pavyzdžiais aiškina, bet pirmiausia jį pats įkūnija ir įsamenina“ (Jonas Paulius II. Enciklika *Dives in misericordia*, 2). Priimdami Jėzų bei juo sekdami per Evangeliją ir sakramentus, veikiami Šventosios Dvasios, galime tapti gailestingi kaip mūsų dangiškasis Tėvas, išmokti mylėti taip, kaip myli jis pats, bei paversti savo

gyvenimą neužtarnaujama dovana, jo gerumo ženklų (plg. Bulė *Misericordiae vultus*, 3). Bažnyčia tarp žmonių yra pirmutinė bendruomenė, gyvenanti Kristaus gailestingumu: ji visada jaučia, kad jis į ją žvelgia ir išsirinko ją kupinas gailestingos meilės, o iš tos meilės išplaukia jos užduoties stilius, ji gyvena šia meile ir per pagarbų dialogą su visomis kultūromis bei visais religiniais įsitikinimais supažindina su ja tautas.

Šią gailestingąją meilę, kaip ir pirmosios Bažnyčios dienomis, liudija gausybė visokio amžiaus bei padėties vyrų ir moterų. Dievo motiniškosios meilės iškalbingas ženklas yra tai, kad greta vyrų misijų pasaulyje itin gausėja moterų. Moterys, pasaulietės ir pašvęstosios, šiandien taip pat nemažai šeimų savo pašaukimą misionieriauti įgyvendina įvairiomis formomis, pradedant tiesioginiu Evangelijos skelbimu ir baigiant karitatyvine tarnyste. Negana evangelizacinio ir sakramentinio misionierių darbo, moterys ir šeimos geriau supranta žmonių problemas ir moka jų imtis tinkamai bei kartais originaliai: rūpindamosi gyvybe ypatingą dėmesį skirti daugiau asmenims, o ne struktūroms, tiek tarpasmeninių santykių, tiek platesnėje socialinio bei kultūrinio gyvenimo ir ypač rūpinimosi vargšais srityje sutelkti visus žmogiškuosius bei dvasinius išteklius darnai, santykiams, taikai, solidarumui, dialogui, bendradarbiavimui ir broliškumui statydinti.

Daug kur evangelizacija prasideda nuo švietimo. Misionieriškoji veikla tam skiria daug pastangų ir laiko, kaip Evangelijos gailestingasis sodininkas (*Lk* 13, 7–9), ir kantriai laukia vaisių, subrandintų per ilgus lėto ugdymo metus; šitaip atsiranda žmonių, gebančių evangelizuoti ir nunešti Evangeliją ten, kur nebuvo įmanoma tikėtis jos įgyvendinimo. Bažnyčia gali būti vadinama „motina“ ir todėl, kad daugelis vieną dieną įtikės Kristų. Dėl šios priežasties tikiuosi, kad šventoji Dievo tauta vykdys motinišką gailestingumo tarnystę, labai padedančią Viešpaties dar nepažįstančioms tautoms susitikti su Viešpačiu ir jį pamilti. Mat tikėjimas yra Dievo dovana, o ne prozelitizmo vaisius ir auga Kristų liudijančių evangelizuotojų tikėjimo ir meilės galia. Pasaulio keliais Jėzaus mokiniai turėtų žengti kupini ne matuojančios, bet visiems tą patį Viešpaties matą taikančios meilės. Skelbiame gražiausią ir didžiausią jo dovaną – jo gyvenimą ir meilę.

Visos tautos ir kultūros turi teisę priimti išganyto žinią, kuri yra Dievo dovana visiems. Tai dar būtiniau, kai sprendimo šiandien vis dar tebelaukia neteisybės, karai, humanitarinės krizės. Misionieriai iš patirties žino, kad atleidimo ir gailestingumo Evangelija neša džiaugsmą ir susitaikymą, teisingumą ir taiką. Evangelijos užduotis: „Eikite ir padarykite mano mokiniais visų tautų žmones, krikštydami juos vardan Tėvo ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios, mokydami laikytis visko,

ką tik esu jums įsakęs“ (Mt 28, 19–20), nenustojo galios, bet įpareigoja mus visus dabarties aplinkybėmis ir šiandienių iššūkių akivaizdoje jaustis pašauktus iš naujo „išeiti“ misionieriauti, kaip nurodžiau apaštališkajame paraginiame *Evangelii gaudium*: „Kiekvienas krikščionis ir kiekviena bendruomenė suras savo kelią, kuriuo žengti liepia Viešpats, tačiau esame raginami atsiliiepti į kvietimą išeiti iš patogaus būvio ir išdrįsti pasiekti visus pakraščius, kuriems reikia Evangelijos šviesos“ (20).

Kaip tik šiais Jubiliejaus metais minimos 90-osios Pasaulinės misijų dienos, skatinamos Popiežiškosios tikėjimo skleidimo draugijos ir 1926 m. patvirtintos popiežiaus Pijaus XI, metinės. Todėl manau, jog bus pravartu priminti išmintingus mano pirmtakų nurodymus, kuriais jie nustatė, kad šiai draugijai būtų skirtos visos aukos, surenkamos viso pasaulio visose vyskupijose, parapijose, religinėse bendruomenėse, asociacijose ir bažnytiniuose sąjūdžiuose stokojančioms krikščionių bendruomenėms paremti ir Evangelijos skelbimui iki tolimiausių žemės pakraščių sustiprinti. Ir šiandien neturėtume susilaikyti nuo šio misionieriškos bažnytinės bendrystės veiksmo. Neapribokime savo širdies savo pačių rūpesčiais, bet išplėskime ją taip, kad ji apimtų visos žmonijos horizontus.

Švenčiausioji Mergele Marija, iškiliausiasis atpirktosios žmonijos paveiksle, misionieravimo pavyzdys visai Bažnyčiai, išmokyk visus vyrus, moteris ir šeimas perteikti ir išsaugoti visur gyvą ir slėpiną prisikėlusio Viešpaties artumą. Jis atnaujina ir džiugaus gailestingumo pripildo santykius tarp žmonių, kultūrų ir tautų.

Vatikanas, 2016 m. gegužės 15-oji, Sekminių iškilnė

PRANCIŠKUS

Būkime gailestingi savo bendriesiems namams

Žinia Pasaulinės maldos už kūrinių apsaugą dienos proga (2016 rugsėjo 1 d.)

Išvien su broliais bei seserimis ortodoksais ir dalyvaujant kitoms Bažnyčioms bei krikščioniškoms bendruomenėms Katalikų Bažnyčia šiandien švenčia kasmetinę Pasaulinę maldos už kūrinių apsaugą dieną. Ši diena teikia „tikintiesiems ir bendruomenėms puikią progą atnaujinti asmeninį įsipareigojimą savo pašaukimui sergėti kūrinių, dėkojant Dievui už įstabų jo rankų darbą, kurį jis patikėjo mūsų rūpinimuisi, ir šauktis jo pagalbos

kūrinių apsaugoti ir gailestingumo padarytoms nuodėmėms pasauliui, kuriame gyvename, atleisti“ (1).

Labai padrąsina tai, kad rūpinimusi mūsų planetos ateitimi dalijasi visos Bažnyčios ir krikščioniškos bendruomenės, taip pat kitos religijos. Pastaruoju metu religijos vadovai bei religinės organizacijos ėmėsi daug iniciatyvų padaryti viešąją nuomonę jautresnę planetos neatšakingo išnaudojimo pavojams. Čia norėčiau paminėti patriarchą Baltramiejų ir jo pirmtaką Dimitrijų, kurie daug metų nuolatos ragino nenusidėti darant žalą kūrinių, taip atkreipdami dėmesį į moralinę ir dvasinę krizę, kuri yra aplinkos degradacijos problemų pagrindas. Atsiliepdama į didėjančią dėmesį kūrinių išsaugojimui, Trečioji ekumeninė Europos asamblėja (Sibiu, 2007) pasiūlė švęsti „Kūrinių laiką“, kuris truktų penkias savaites nuo rugsėjo 1-osios (ortodoksų dieviškosios kūrinių atminimo dienos) iki spalio 4-osios (Pranciškaus Asyžiečio minėjimo dienos Katalikų Bažnyčioje ir kai kuriose kitose Vakarų tradicijose). Nuo tos akimirkos ši iniciatyva, remiama Pasaulinės Bažnyčių tarybos, išjudino įvairiose pasaulio dalyse ekumeninę veiklą. Reikia džiaugtis, kad panašios iniciatyvos, skatinančios ekologinį teisingumą, rūpinimąsi vargšais ir atsakingą visuomeninę veiklą, visame pasaulyje suburia žmones, pirmiausia jaunimą, iš įvairios religinės aplinkos. Krikščionys ir nekrikščionys, tikintieji ir geros valios žmonės – visi turime vieningai būti gailestingi mūsų bendriesiems namams – Žemei ir pasauli, kuriame gyvename, branginti kaip dalijimosi bei bendrystės vietą.

1. Žemė šaukia...

Šia Žinia atnaujinu dialogą su kiekvienu šioje planetoje gyvenančiu žmogumi apie vargšų kančias ir aplinkos niokojimą. Dievas dovanuoja mums žydintį sodą, tačiau mes jį paverčiame „griuvėsių, dykrų ir purvo“ (*Laudato si'*, 161) užterštu plotu. Biologinės įvairovės nykimo ir ekosistemų griovimo – reiškinių, dažnai sukeltų mūsų neatsakingo ir savanaudiško elgesio – akivaizdoje neturėtume nuleisti rankų ar likti abejingi. „Dėl mūsų tūkstančiai rūšių nebešlovins Dievo savo egzistencija ir neperteiks savo žinios. Neturime tokios teisės“ (ten pat, 33).

Planeta toliau šyla – iš dalies dėl žmogaus veiklos: 2015-ieji buvo šilčiausi metai per visą stebėjimo laiką, o 2016-ieji tikriausiai bus dar šiltesni. Tai sukelia sausrą, potvynius, gaisrus ir vis rimtesnius ekstremalius meteorologinius reiškinius. Klimato pokyčiai prisideda ir prie priverstinės migracijos sukrečiančios krizės. Pasaulio vargšai, mažiausiai atsakingi už klimato kaitą, yra pažeidžiamiausi ir jau kenčia nuo jos padarinių.

Kaip pabrėžia integralioji ekologija, žmonės artimai susiję vienas su kitu ir su visa kūriniu. Blogai elgamiesi su gamta, blogai elgamiesi ir su žmonėmis.

Sykiu kiekvienas kūrinytis turi vidinę vertę, kurią privalu gerbti. Išgirsime „ir žemės, ir vargšų šauksmą“ (plg. ten pat, 49) ir pamėginkime rūpestingai pagalvoti, kaip galėtume tinkamai ir laiku į tai atsiliiepti.

2. ...nes nusidėjome

Dievas dovanojo mums žemę, kad ją pagarbiai ir darniai dirbtume bei sergėtume (plg. *Pr* 2, 15). Ją „per daug“ dirbti – t. y. trumparegiškai ir savanaudiškai išnaudoti – ir per menkai sergėti yra nuodėmė.

Garbingasis ekumeninis patriarchas Bartlamiejus nekart drąsiai ir pranašiskai atkreipė dėmesį į mūsų nuodėmes kūrinių atžvilgiu: „Tai, kad žmonės Dievo kūrinyje griaua biologinę įvairovę, tai, kad žmonės gadina žemę ir prisideda prie klimato kaitos atimdami iš žemės jos natūralias girias ar naikindami jos drėgnąsias zonas, tai, kad žmonės teršia vandenį, dirvą, orą – visa tai yra nuodėmė.“ Be to, „nusikaltimas gamtai yra nusikaltimas mums patiems ir nuodėmė Dievo atžvilgiu“ (2).

Reginti tai, kas darosi mūsų namams, Gailestingumo jubiliejus tepašaukia tikinčius krikščionis „į gilų vidinį atsivertimą“ (*Laudato si'*, 217), pirmučiausia remiamą Atgailos sakramento. Šiais Jubiliejaus metais išmokime ieškoti Dievo gailestingumo už nuodėmes kūrinyje, tas nuodėmes, kurių ligi šiol nemokėjome pažinti ir išpažinti; ir išpareigokime žengti konkrečius žingsnius ekologinio atsivertimo keliu – atsivertimo, reikalaujančio aiškaus savo atsakomybės mūsų pačių, artimo, kūrinių ir Kūrėjo atžvilgiu suvokimo (plg. ten pat, 10; 229).

3. Sąžinės ištyrimas ir atgaila

Pirmutinis žingsnis šiame kelyje visada yra sąžinės ištyrimas, reikalaujantis įvairių nuostatų. „Pirmiausia minėtini dėkingumas ir neužtarnautumas, tai yra pripažinimas, kad pasaulis yra Tėvo meilės dovana, skatinanti nesitikint atlygio elgtis pasiaukojamai ir dosniai <...>. Minėtinas ir meilės kupinas suvokimas, kad nesame atskirti nuo kitų kūrinių, bet su kitomis visatos būtybėmis sudarome įstabią visuotinę bendrystę. Tikintysis žvelgia į pasaulį ne iš lauko, bet iš vidaus, pažindamas saitus, kuriais Tėvas mus suvienijo su visomis būtybėmis“ (ten pat, 220).

Į šį gailestingumo bei gerumo kupiną Tėvą, laukiantį kiekvieno savo vaiko sugrįžimo, galime kreiptis bei išpažinti savo nuodėmes kūrinių, vargšų ir būsimųjų kartų atžvilgiu. „Kadangi visi darome nedidelę ekologinę žalą“, visi esame pašaukti pripažinti savo „mažą ar didelį indėlį, kuriuo prisidedame prie aplinkos darymo ir griovimo“ (3). Šitai yra pirmutinis žingsnis žengiant atsivertimo keliu.

2000-aisiais, irgi Jubiliejaus metais, mano pirmtakas šventasis Jonas Paulius II taip pat kvietė katalikus gailėtis dėl

praeities ir dabarties religinės nepakantos, dėl žydams, moterims, vietinėms tautoms, imigrantams, vargšams ir negimusiems kūdikiams padarytų neteisybių. Per šį Gailestingumo ypatingąjį jubiliejų visus kviečiu daryti tą patį. Kaip individai, įpratę prie gyvensenos, grįstos klaidingai suprantama gerovės kultūra ir „netvarkingu troškimu vartoti daugiau nei iš tikrųjų būtina“ (plg. ten pat, 123), ir kaip sistemos, „primetančios pelno bet kokia sąskaita logiką, nesusimąstant apie socialinę atskirtį ar gamtos griovimą“ (4), dalyviai gailėkimės dėl blogio, kurį darome savo bendriesiems namams.

Rimtai ištyrę sąžinę ir kupini tokio gailėsčio, galime išpažinti savo nuodėmes Kūrėjo, kūrinių, mūsų brolių bei seserų atžvilgiu. „Katalikų Bažnyčios katekizme klausykla pateikiama kaip vieta, kur tiesa išlaisvina per susitikimą“ (5). Žinome, kad „Dievas yra didesnis už mūsų nuodėmę“ (6), visas nuodėmes, įskaitant kūrinių atžvilgiu. Išpažįstame jas, nes dėl jų gailimės ir norime keistis. O gailestingoji Dievo malonė, gaunama per sakramentą, padės mums tai padaryti.

4. Keisti kursą

Sąžinės ištyrimas, gailėstis ir nuodėmių išpažinimas gailestingam Tėvui veda prie *tvirto pasiryžimo keisti gyvenimą*. Jis turi virsti kūrinyje pagarbesnėmis konkrečiomis nuostatomis bei elgsenomis, pavyzdžiui, labiau apgalvotu naudojimu plastikui bei popieriui, vandens, maisto ir elektros energijos taupymu, atliekų rūšiuojimu, rūpestingu elgesiu su kitomis gyvomis būtybėmis, naudojimusi viešuoju transportu bei kelių asmenų važiuoju viena transporto priemone ir taip toliau (plg. *Laudato si'*, 211). Neturime manyti, kad tokios pastangos per menkos pasauliui pagerinti. Tokiais veiksmais „visuomenėje skleidžiamas gėris, visada duodantis vaisių, kurių dažnai nepastebime“ (ten pat, 212), ir skatinama „pranašiška bei kontempliatyvi gyvensena, įgalinanti nuoširdžiai džiaugtis netampant apsėstu vartojimu“ (plg. ten pat, 222).

Panašiai pasiryžimas keisti gyvenimą turėtų reikštis tuo, kaip prisidedame prie kultūros bei visuomenės, kurios dalis esame, statydinimo: juk „rūpinimasis gamta neatsiejamas nuo gyvensenos, apimančios gebėjimą drauge gyventi ir puoselėti bendrystę“ (ten pat, 228). Ekonomikoje ir politikoje, visuomenėje ir kultūroje negali vyrėti trumpalaikiškumo mąstysena ir greito finansinio pelno ar greitos rinkiminės sėkmės siekis. Priešingai, šias sritis būtina perorientuoti į bendrąjį gėrį, apimančią kūrinių tvarumą bei rūpinimąsi ja.

Konkretus atvejis yra „ekologinė skola tarp Šiaurės ir Pietų“ (plg. ten pat, 51–52). Norint gražinti šią skolą, būtina rūpintis neturtingesnių šalių aplinka, teikiant joms finansinių išteklių bei techninę pagalbą. Tai padėtų tvarkytis su klimato kaitos padariniais ir skatintų darnią plėtrą.

Bendrujų namų apsauga reikalauja didesnio politinio sutarimo. Šiuo atžvilgiu džiugina tai, kad 2015 m. rugsėjį pasaulio šalys priėmė Darniosios plėtros tikslus, o 2015 m. gruodį patvirtino Paryžiaus sutartį dėl klimato kaitos, kurioje iškeltas reiklus, bet pamatinis tikslas sustabdyti temperatūros pasaulyje kilimą. Dabar vyriausybės pareiga gerbti prisiimtus įsipareigojimus, įmonėms atsakingai prie to prisidedant, o piliečių – reikalauti, kad tai vyktų ir kad būtų keliami net dar ambicingesni tikslai.

Tad keisti kursą reiškia „griežtai laikytis pirminio įsakymo saugoti kūriniją nuo bet kurio blogio mūsų ir kitų žmonių gerovės labui“ (7). Tikslas iš akių neišleisti mums gali padėti šis klausimas: „Kokį pasaulį trokštame palikti tiems, kurie bus po mūsų, dabar augantiems vaikams“ (*Laudato si'*, 160).

5. Naujas gailingumo darbas

„Niekas su Dievu nesieja labiau nei gailingumo veiksmas, nes būtent dėl gailingumo Viešpats atleidžia mums mūsų nuodėmes ir suteikia malonę daryti gailingumo darbus jo vardu“ (8).

Parafrazuojant šventąjį Jokūbą, „gailingumas be darbų yra negyvas. <...> Dėl mūsų globalizuoto pasaulio kaitos kai kurio materialinio ir dvasinio skurdo daugėja: todėl ieškodami naujų veikimo būdų, leiskime veikti artimo meilės kūrybiškumui. Šitaip gailingumo kelias taps vis konkretesnis“ (9).

Krikščioniškasis gyvenimas apima tradicinių gailingumo darbų kūnui ir sielai praktikavimą (10). „Paprastai gailingumo darbus traktuojame kaip individualius ir susijusius su tam tikra įstaiga – ligoninėmis sergantiesiems, valgyklomis alkstantiems, prieglaudomis benamiams, mokyklomis stokojantiems išsilavinimo, klausyklomis bei dvasiniu vadovavimu tiems, kuriems reikia patarimo bei atleidimo. <...> Tačiau jei juos aprėptume vienu žvilgsniu, žinia būtų ta, kad gailingumo objektas yra visas žmogaus gyvenimas“ (11).

Akivaizdu, jog pati mūsų gyvenimo visuma aprėpia ir rūpinimąsi bendraisiais namais. Tad leidžiu sau pasiūlyti prie kiekvieno iš abiejų tradicinių gailingumo darbų sąrašų pridėti *rūpinimąsi bendraisiais namais*.

Kaip gailingumo darbas sielai, rūpinimasis bendraisiais namais reikalauja „su dėkingumu apmąstyti Dievo pasaulį“ (*Laudato si'*, 214); „toks kūrinių kontempliavimas leidžia per kiekvieną daiktą atrasti kokį nors mokymą, kurį Dievas norėjo perteikti“ (ten pat, 85). Kaip gailingumo darbas kūnui, rūpinimasis bendraisiais namais reikalauja „paprastų kasdienių veiksmų, laujančių smurto, išnaudojimo, egoizmo logiką“ (plg. ten pat, 230) ir besireiškiančių „veikla, kuria mėginame kurti geresnį pasaulį“ (ten pat, 231).

6. Baigdami pasimelskime

Nepaisydami savo nuodėmių bei bauginančių iššūkių, kurie mūsų laukia, niekada nepraraskime vilties: „Kūrėjas mūsų neapleidžia, nesitraukia nuo savo meilės plano, nesigaili mus sukūręs <...> nes galutinai susijungė su mūsų žeme, o jo meilė visada mums padeda surasti naujų kelių“ (ten pat, 13; 245). Pirmiausia rugsėjo 1-ąją, o paskui ir per visus metus melskimės:

„Vargšų Dieve,
padėk mums išvaduoti
šios žemės apleistuosius ir užmirštuosius,
kurie tokie vertingi Tavo akyse. <...>

Meilės Dieve,
parodyk mūsų vietą šiame pasaulyje,
kad būtume Tavo meilės įrankiai
visoms šios žemės būtybėms“ (ten pat, 246).

Gailingumo Dieve,
leisk mums priimti Tavo atleidimą
ir visuose mūsų bendruose namuose skleisti Tavo
gailingumą.

Būk pašlovintas!

Amen.

Vatikanas, 2016 m. rugsėjo 1 d.

PRANCIŠKUS

Nuorodos

- (1) Laiškas dėl Pasaulinės maldos už kūrinių apsaugą dienos įsteigimo (2015 08 06).
- (2) Kreipimasis Santa Barbara, Kalifornijoje (1997 11 08).
- (3) Baltramiejus I. Žinia Maldos už kūrinių apsaugą dienos proga (2012 09 01).
- (4) Kreipimasis 2-ajame pasauliniame liaudies sąjūdžių susitikime, Santa Cruz de la Sierra, Bolivijoje (2015 07 09).
- (5) Trečioji meditacija dvasinėse rekolekcijose Kunigų jubiliejaus proga, Romos Šv. Pauliaus bazilika už miesto sienų (2016 06 02).
- (6) Audiencija (2016 03 30).
- (7) Baltramiejus I. Žinia Maldos už kūrinių apsaugą dienos proga (1997 09 01).
- (8) Pirmoji meditacija dvasinėse rekolekcijose Kunigų jubiliejaus proga, Laterano Šv. Jono bazilika (2016 06 02).
- (9) Audiencija (2016 06 30).
- (10) Gailingumo darbai kūnui: išalkusį pavalgydinti, ištroškusį pagirdyti, vargšą aprengti, kelevį priglausti, kalinį sušelpinti, ligonį aplankyti, mirusį palaidoti. Gailingumo darbai sielai: nemokantį pamokyti, abejojančiam patarti, nuliūdusį paguosti, piktą darantį sudrausti, įžeidimus atleisti, nuoskaudas nukęsti, melstis už gyvus ir mirusius.
- (11) Trečioji meditacija dvasinėse rekolekcijose Kunigų jubiliejaus proga, Romos Šv. Pauliaus bazilika už miesto sienų (2016 06 02).

Popiežiaus katechezės

Popiežius Pranciškus

Gailestingumas ir atsivertimas (plg. Lk 24, 45–48)

2016 m. birželio 18 d.

Prisikėlęs Jėzus, prieš pakildamas į Tėvo šlovę, kelis kartus pasirodė savo mokiniams. Mūsų ką tik girdėtoje Evangelijos ištraukoje (Lk 24, 45–48) pasakojama apie vieną tokį Jėzaus pasirodymą – Viešpats nurodo esminį turinį mokymo, kurį apaštalai turi skleisti pasaulyje. Galime tai apibendrinti dviem žodžiais: „atsivertimas“ ir „nuodėmių atleidimas“. Tai du reikšmingi aspektai gailestingumo Dievo, kuris meiliai mumis rūpinasi. Šiandien pamąstykime apie atsivertimą.

Kas yra atsivertimas? Apie jį kalbama visoje Biblijoje, ypač pranašų mokyme, nuolat raginančiame tautą „sugrįžti pas Viešpatį“ prašant jo atleidimo ir perkeičiant savo gyvenimą. Pasak pranašų, atsivertimas reiškia pakeisti kryptį ir iš naujo atsivertinti į Viešpatį, neabejojant, jog jis mus myli ir jo meilė visuomet ištikima. Sugrįžti pas Viešpatį.

Atsivertimas yra pirmasis Jėzaus mokymo žodis: „Atsiverskite ir tikėkite Evangelija!“ (Mk 1, 15). Šiuo pareiškimu jis prisistato žmonėms, prašydamas jų priimti jo žodį kaip galutinį Dievo žodį žmonijai (plg. Mk 12, 1–11). Lyginant su pranašų mokymu, Jėzus skiria dar didesnę dėmesį vidinei atsivertimo plotmei. Tapimas nauju kūrinium, nauju žmogumi paveikia visą asmenį, širdį ir protą. Širdis persikeičia ir žmogus atsinaujina.

Atsivertinti Jėzus kviečia ne kaip žmonių teisėjas, bet kaip besidalijantis žmogiškąja prigimtimi, taigi jis kviečia gautvėje, namuose, prie stalo... Gailestingumas tiems, kurie turėjo pakeisti savo gyvenimą, buvo įvykdytas per jo meilę buvimą, kad kiekvienas būtų priimtas į jo išganytą istoriją. Jėzus įtikino žmones savo gerumu ir meile ir taip palietė žmonių širdžių gilumą. Jie jautėsi patraukti Dievo meilės bei raginami perkeisti savo gyvenimą. Pavyzdžiui, Mato (plg. Mt 9, 9–13) ir Zachiejaus (plg. Lk 19, 1–10) atsivertimai įvyko būtent taip, nes jie jautėsi mylimi Jėzaus, o per jį – Tėvo. Tikras atsivertimas įvyksta, kai priimame malonės dovaną, o aiškus jo autentiškumo ženklas yra tai, kad pastebime mūsų brolių nelaimės ir esame pasiruošę prie jų priartėti.

Mieli broliai ir seserys, kaip dažnai ir mes jaučiame visą mūsų asmenį paveikiančio persikeitimo poreikį! Kaip dažnai sakome sau: „Turiu pasikeisti, nebėgaliu taip tęsti toliau... Šiame kelyje mano gyvenimas neatneš jokių vaisių; tai bus bevertis gyvenimas ir aš nebūsiu laimingas.“ Kaip dažnai taip galvojame, kaip dažnai!.. O Jėzus yra su mumis ir, tiesdamas ranką,

sako: „Ateik, ateik pas mane. Aš viską padarysiu: perkeisiu tavo širdį, perkeisiu tavo gyvenimą ir padarysiu tave laimingą.“ Bet ar mes juo tikime, taip ar ne? Tikite tu ar ne? Mažiau plojimų ir daugiau balso: Tikite ar netikite tu? (*Žmonės Šv. Petro aikštėje šaukia: „Taip!“*) Taip yra. Jėzus, kuris yra su mumis, kviečia perkeisti savo gyvenimą. Tai jis kartu su Šventąja Dvasia pasėja mumyse nerimo sėklą, kad keistume savo gyvenimą ir taptume geresni. Taigi atsiliepkime į šį Viešpaties kvietimą ir nesipriešinkime, nes tik jei atsiversime jo gailestingumui, rasime tikrą gyvenimą ir tikrą džiaugsmą.

Mes turime tik plačiai atverti duris, o visa kita padarys jis. Jis viską padaro, bet mes turime plačiai atverti savo širdis, kad jis galėtų mus išgydyti ir leisti mums žengti pirmyn. Aš jus užtikrinu, kad taip būsime laimesni. Ačiū.

Gailestingumas apvalo širdį (plg. Lk 5, 12–16)

2016 m. birželio 22 d.

„Viešpatie, jei tik panorėsi, gali padaryti mane švarų!“ (Lk 5, 12): taip raupsuotasis kreipiasi į Jėzų. Šis vyras prašo būti ne tik išgydytas, bet ir „apvalytas“, tai yra visiškai sveikas kūnu ir širdimi. Išties raupsai buvo laikomi Dievo prakeiksmu, visiškos nešvaros forma. Raupsuotasis turėjo laikytis atokiai nuo kitų. Jam buvo draudžiama įeiti į šventyklą ar dalyvauti pamaldose. Toli nuo Dievo ir nuo žmonių. Tokių, kaip raupsuotasis, žmonių gyvenimas buvo liūdnas!

Nepaisant to, tasai raupsuotasis nepasidavė ligai ar nuostatoms, atskiriančioms jį nuo kitų. Kad pasiektų Jėzų, jis nebijojo pažeisti įstatymo ir įėjo į miestą, nors tai jam buvo draudžiama. Radęs Jėzų, vyras „parpuolė ant žemės ir maldavo: „Viešpatie, jei tik panorėsi, gali padaryti mane švarų!“ (Lk 5, 12). Tai, ką šis nešvariu laikomas vyras padarė, buvo jo tikėjimo išraiška! Jis atpažįsta Jėzaus galią: jis yra tikras, kad ji gali jį išgydyti ir kad viskas priklausys nuo Jėzaus valios. Šis tikėjimas yra jėga, leidžianti jam nepaisyti įsigalėjusios tvarkos ir siekti susitikimo su Jėzumi. Parpuldamas priešais jį, raupsuotasis vadina Jėzų „Viešpačiu“. Raupsuotojo maldavimas rodo, jog einant pas Jėzų nereikia ilgų kalbų. Užtenka kelių žodžių, jeigu juos lydi visiškas pasitikėjimas Jėzaus visagalybe ir gerumu. Patikėti save Dievo valiai reiškia pasitikėti jo begaliniu gailestingumu. Norėčiau pasidalyti su jumis kai kuo asmeniškai. Vakare, prieš eidamas miegoti, aš meldžiuosi šia trumpa malda: „Viešpatie, jei tik panorėsi, gali padaryti mane švarų!“ Tuomet penkis kartus sukaltu „Tėve mūsų“ –

po vieną už kiekvieną Jėzaus žaizdą, nes savo žaizdomis Jėzus mus apvalė. Jei aš tai darau, tai ir jūs galite tai daryti savo namuose. Galite sakyti: „Viešpatie, jei tik panorėsi, gali padaryti mane švarų!“, tuomet pagalvoti apie Jėzaus žaizdas ir už kiekvieną iš jų sukalbėti „Tėve mūsų“. Jėzus visada mus girdi.

Raupsuotasis Jėzų giliai paveikia. Morkaus Evangelija pabrėžia, jog „Jėzus, pasigailėjęs jo, ištiesė ranką, palietė jį ir tarė: „Noriu, būk švarus!“ (Mk 1, 41). Jėzaus gestas lydi jo žodžius ir padaro jo mokymą aiškesnį. Priešingai nei nurodo Mozės Įstatymas, kuris raupsuotajam draudžia artintis prie kitų (plg. Kun 13, 45–46), Jėzus ištiesia savo ranką ir netgi paliečia jį. Kaip dažnai susiduriame su vargšu, kuris ateina su mumis susitikti! Galime būti dosnūs ir užjaučiantys, tačiau paprastai tokio žmogaus neliečiame. Duodame jam monetų, numetame jas, kad išvengtume paliesti jo ranką. Ir pamirštame, kad tas žmogus yra Dievo kūnas! Jėzus mus moko nebijoti paliesti vargšų ir atstumtųjų, nes jis yra juose. Paliesdami vargšą galime būti apvalyti nuo veidmainystės ir susirūpinti jo padėtimi. Paliesdami atstumtąjį. Šiandien mane lydi šie jauni žmonės. Daug kas mano, jog būtų geriau, jei jie liktų savo šalyje, tačiau ten jie tiek kentėjo. Jie yra mūsų pabėgėliai, bet daugelis laiko juos atstumtaisiais. Jie yra mūsų broliai! Krikščionis neatstumia nė vieno, kiekvienam suteikia vietą, kiekvienam leidžia atvykti.

Išgydęs raupsuotąjį, Jėzus jam liepia niekam apie tai nepasakoti, tačiau sako: „Tik nueik, pasirodyk kunigui ir atiduok auką už pagijimą, kaip Mozės įsakyta, jiems paliudyti“ (Lk 5, 14). Šis Jėzaus nurodymas atskleidžia tris dalykus. Pirma, mumyse veikianti malonė nesiekia sensacijos. Ji paprastai veikia diskretiškai ir be triukšmo. Kad išgydytų mūsų žaizdas ir vestų mus šventumo keliu, ji veikia kantriai formuodama mūsų širdis pagal Viešpaties širdį, kad vis labiau priimtume jo mintis ir jausmus. Antra, leidęs kunigui oficialiai nustatyti išgijimą ir davęs išperkamąją auką, raupsuotasis vėl priimamas į tikinčiųjų bendruomenę ir visuomeninį gyvenimą. Jo reintegracija užbaigia išgydymą. Kaip prašė, dabar jis yra visiškai švarus. Galiausia pasirodydamas kunigams, raupsuotasis liudija apie Jėzų ir jo, kaip Mesijo, autoritetą. Užuojautos galia, kuria Jėzus išgydė raupsuotąjį, šio vyro tikėjimą paskatino atsiverti misijai. Jis buvo atstumtas, o dabar jis vienas iš mūsų.

Pagalvokime apie save, apie savo kančias... Kiekvienas turi savų. Pagalvokime nuoširdžiai. Kaip dažnai mes jas veidmainiškai užklojame „geromis manieromis“. Būtent tada reikia likti vienam, parklupti prieš Dievą ir melstis: „Viešpatie, jei tik panorėsi, gali padaryti mane švarų!“ Darykite tai, darykite tai prieš eidami miegoti, kiekvieną vakarą. O dabar kartu sakykime šią gražią maldą: „Viešpatie, jei tik panorėsi, gali padaryti mane švarų!“

Gailestingumo darbai (plg. Mt 25, 31–46)

2016 m. birželio 30 d.

Kaip dažnai šiais pirmais Jubiliejaus mėnesiais girdėjome kalbant apie *gailestingumo darbus*! Šiandien Viešpats kviečia mus atlikti rimtą sąžinės patikrinimą. Negalime pamiršti, kad gailestingumas yra ne abstraktus žodis, o gyvenimo būdas: žmogus gali būti arba gailestingas, arba negailestingas; tai yra gyvenimo būdas. Aš pasirenku gyventi gailestingai arba negailestingai. Viena yra *kalbėti* apie gailestingumą, o kita – juo *gyventi*. Remdamiesi apaštalo Jokūbo žodžiais (plg. Jok 2, 14–17) galime sakyti: *gailestingumas be darbų negyvas*. Būtent! Gailestingumą atgaivina nuolatinė dinamika, kuriama priimant stokojančius ir turinčius dvasinių ar materialinių sunkumų žmones. Gailestingumas turi akis, kad pamatytų; ausis, kad išklaustų; rankas, kad vėl pakeltų...

Kasdieninis gyvenimas suteikia mums galimybę savo rankomis paliesti daugelio vargšų ir kenčiančiųjų poreikius. Ypatingo mūsų dėmesio reikia, kad pastebėtume daugelio mūsų brolių ir seserų kančią ir stoką. Kartais susiduriame su dramatiško skurdo situacijomis, tačiau, atrodo, jog jos mūsų nepaliečia. Gyvenimas vyksta toliau, tarsi nieko nebūtų nutikę, lydint abejingumui, kuris mus galiausiai padaro veidmainius ir, to net nepastebint, veda į dvasinę apatiją, kuri sustingdo sielą ir padaro gyvenimą nevaisingą. Žmonės, kurie praeina pro šalį, kurie tęsia savo gyvenimus neatkreipdami dėmesio į kitų asmenų dvasinius ir materialinius poreikius, yra žmonės, kurie praeina pro šalį negyvendami ir kitiems nepatarnauja. Gerai įsidėmėkite: kas gyvena ne tam, kad tarnautų, tarnauja ne tam, kad gyventų.

Dievo gailestingumas turi tiek daug aspektų! Tačiau kartu ir tiek daug veidų, laukiančių gailestingumo, atsisuka į mus. Tie, kurie savo gyvenime patyrė Tėvo gailestingumą, negali likti abejingi brolių poreikiams. Jėzaus pamoka, kurią girdėjome, neleidžia jokių pasiteisinimų: aš buvau išalkęs, ir jūs mane pavalgydinate; buvau ištroškęs, ir mane pagirdėte; buvau nuogas, kelevvis, ligonis, kalinys, ir jūs man padėjote (plg. Mt 25, 35–36). Negalima delsti sutikus išalkusį žmogų: jis privalo būti pamaitintas. Jėzus mums tai sako! Gailestingumo darbai yra ne teorinės idėjos, bet konkretūs liudijimai. Jie mus įpareigoja atsiraitoti rankoves ir imtis veiksmo, kad kančia palengvėtų.

Dėl pokyčių mūsų globaliame pasaulyje tam tikrų materialinio ir dvasinio skurdo formų padaugėjo. Todėl suteikime artimo meilės vaizduotei erdvės, kad atpažintume naujas veikimo galimybes. Taip gailestingumo kelias taps vis konkretnesnis. Turime likti budrus kaip sargybiniai, kad krikščioniškas žvilgsnis, susidurdamas

su iš gerovės kultūros kylančiu skurdu, nesusilpnėtų ir gebėtų susitelkti į esminius dalykus. Žvelgti į esminius dalykus. Ką tai reiškia? Žvelgti į Jėzų, matyti Jėzų alks-tančiame, kalinyje, ligonyje, nuogame; tame, kuris ne-turi darbo ir turi išlaikyti savo šeimą. Matyti Jėzų tuose žmonėse, mūsų broliuose ir seseryse; matyti Jėzų tame, kuris yra vienišas, liūdnas; tame, kuris suklydo ir jam reikia patarimo; tame, kuris nori eiti tyloje ir jaustis ly-dimas. Tai yra darbai, kuriuos Jėzus prašo mūsų atlikti! Matyti Jėzų juose, tuose žmonėse. Kodėl? Todėl, kad taip Jėzus mato mane, mato mums visus.

Paguoda motinai

2016 m. rugpjūčio 10 d.

Girdėta Luko evangelijos ištrauka (Lk 7, 11–17) paro-do tikrai didingą Jėzaus stebuklą: jaunuolio prikėlimą iš numirusių. Vis dėlto šio pasakojimo šerdį sudaro ne stebuklas, bet mirusio jaunuolio motinai Jėzaus parody-tas švelnumas. Čia gailestingumas reiškiasi kaip didelė užuojauta moteriai, praradusiai vyrą, o dabar lydinčiai į kapus savo vienintelį sūnų. Ši didžiulė mamos kančia sujaudina Jėzų ir įnorina jį padaryti prikėlimo stebuklą.

Įvesdamas į šį įvykį evangelistas pasakoja daug detalių. Prie Naino vartų – tai buvo nedidelis miestelis – susitin-ka dvi gausios grupės, atvykstančios iš skirtingų pusių ir tarpusavyje neturinčios nieko bendra. Jėzus, įkandin jo mokiniai ir didžiulė minia rengėsi įžengti į miestelį, o tuo metu iš jo išeina laidotuvių procesija, mirusįjį lydi jo motina našlė ir žmonių minia. Prie vartų abi grupės prasilenkia, abi eina savo keliu, ir būtent tuomet šventa-sis Lukas pažymi Jėzaus jauseną: „Pamačiusiam motiną Viešpačiui pagailo jos, ir jis tarė: „Neverk!“ Priėjęs pa-lietė neštuvus. Nešėjai sustojo“ (13–14 eil.). Jėzus veikia skatinamas didžiulės užuojautos: jis paliepia nešėjams sustoti, paliečia neštuvus ir iš didelio gailėsčio tai mo-tinai nusprendžia stoti mirties akistaton, galima sakyti, veidas į veidą. Į lemiamą akistatą su ja, veidas į veidą, jis stos ant kryžiaus.

Būtų gera, kad per šį Jubiliejų piligrimai, eidami pro Šventąsias duris, Gailestingumo vartus, atsimintų šį Evangelijos epizodą, įvykusį prie Naino vartų. Kai Jė-zus pamatė šią verkiančią motiną, ji įžengė į jo širdį! Prie Šventųjų durų kiekvienas atvyksta atsinešdamas savo gyvenimą su jo džiaugsmiais ir kančiomis, planais ir nesėkmėmis, abejonėmis ir baimėmis, idant pristatytų visa tai Viešpaties gailestingumui. Esame tikri, kad prie Šventųjų durų Viešpats pasitinka kiekvieną iš mūsų, at-nešdamas ir dovanodamas galingą paguodos žodį: „Ne-

verk!“ (13 eil.). Tai vartai, kur susitinka žmonijos kančia su Dievo užuojauta. Peržengdami šį slenkstį mes įeina-me į Dievo gailestingumą; jis visiems kartoja panašiai kaip mirusiam jaunuoliui: „Sakau tau, kelkis!“ (14 eil.). Kiekvienam iš mūsų jis sako: „Kelkis!“ Dievas nori, kad atsistotumėm. Jis sukūrė mus stovinčius ant kojų: štai to-dėl Jėzaus užuojauta veda į šį gydymo gestą, idant mus išgydytų, o raktinis žodis yra „Kelkis! Stokis ant kojų, tokį tave sukūrė Dievas!“ Stovintį. „Bet, tėve, mes taip dažnai parpuolame.“ – „Nagi, kelkis!“ Toks yra Jėzaus žodis, visada. Žengdami pro Šventąsias duris, stenkimės savo širdyje išgirsti tą žodį: „Kelkis!“ Galingas Jėzaus žo-dis gali mus iš naujo prikelti iš mirties į gyvenimą. Jo žodis mus atgaivina, duoda viltį, sustiprina nuvargusias širdis, leidžia išvysti pasaulį ir gyvenimą, pranokstantį kančią bei mirtį. Ant Šventųjų durų kiekvienam įrašytas neišsemiamas Dievo gailestingumo lobis!

Palietas Jėzaus žodžio „numirėlis atsisėdo ir pradėjo kalbėti. Jėzus atidavė jį motinai“ (15 eil.). Tai labai graži frazė, parodanti Jėzaus švelnumą: „atidavė jį motinai“. Motina atgauna sūnų. Priima jį iš Jėzaus rankų, tampa jo motina antrą kartą, tačiau sūnus, kuris jai gražinamas, gyvybę gavo jau ne iš jos. Galingo Jėzaus žodžio ir meilės kupino gesto dėka motina ir sūnus įgyja savo tapatybę. Ypač per Jubiliejų motina Bažnyčia priima savo vaikus, atpažindama juose Dievo malonės dovanotą gyvybę. Dėka tos malonės – Krikšto malonės – Bažnyčia tampa motina, o kiekvienas iš mūsų tampame jos vaiku.

Matant gražintą į gyvenimą ir atiduotą motinai jau-nuolių, „visus pagavo baimė, ir jie garbino Dievą, saky-dami: „Didis pranašas atsirado tarp mūsų“ ir „Dievas aplankė savo tautą.“ Jėzaus padarytas darbas nėra tik našlei ir jos sūnui skirtas gelbėjimo veiksmas ar tik ge-rumo gestas tam miesteliui. Per gailestingą Jėzaus pa-galbą Dievas ateina pas savo tautą, per tai visa Dievo malonė reiškiasi ir toliau reikšis žmonijoje. Švenčiant šį Jubiliejų – norėjau, kad jis būtų švenčiamas kiekvie-noje dalinėje Bažnyčioje, vadinasi, visose pasaulio baž-nyčiose, o ne tik Romoje, – pasklidusi po pasaulį visa Bažnyčia tarsi vienijasi vienoje Viešpatį šlovinančioje giesmėje. Šiandien Bažnyčia taip pat atpažįsta, kad ją lanko Dievas. Todėl artindamasis prie Gailestingumo durų kiekvienas žino, kad artinasi prie gailestingosios Jėzaus Širdies vartų. Jis yra tikrosios Durys, vedančios į išganymą ir atkuriančios mus naujam gyvenimui. Gailestingumas tiek Jėzuje, tiek mumyse yra kelias, prasidedantis iš širdies ir vedantis į rankas. Ką tai reiškia? Jėzus žvelgia į tave, gydo tave savo gailestingu-mu, sako tau „Kelkis!“, ir tavo širdis tampa nauja. Ką reiškia eiti keliu nuo širdies į rankas? Reiškia, kad su nauja širdimi, Jėzaus išgydyta širdimi galiu vykdyti gailestingumo darbus rankomis, stengdamasis padėti, rūpintis daugeliu, kuriems to reikia. Gailestingumas

yra kelias, išeinantis iš širdies ir vedantis į rankas, tai yra į gailestingumo darbus.

Minėjau, jog gailestingumas yra iš širdies į rankas einantis kelias. Širdyje priimame gailestingumą iš Jėzaus, kuris mums dovanoja atleidimą dėl visko, nes Dievas viską atleidžia ir mus pakelia, duoda mums naują gyvenimą ir užkrečia mus savo užuojauta. Nuo tos patyrusios atleidimą širdies ir su Jėzaus užuojauta prasideda kelias link rankų, t. y. prie gailestingumo darbų. Man kartą vienas vyskupas pasakojo, kad savo katedroje ir kitose bažnyčiose jis įrengė dvi Gailestingumo duris – įeiti ir išeiti. Paklausiau: „Kodėl taip padarei?“ – „Nes vienos durys skirtos įeiti, prašyti atleidimo ir priimti Jėzaus gailestingumą; o kitos – išeiti ir nešti gailestingumą kitiems per mūsų gailestingumo darbus.“ Šis vyskupas yra išmintingas! Mes darykime tą patį kelyje, vedančiame iš širdies į rankas: įženkime į bažnyčią pro Gailestingumo vartus, kad gautume atleidimą iš Jėzaus, kuris mums sako: „Kelkis! Eik, eik!“; o su tuo „Eik!“ – stovėdami ant kojų – išeikime pro išėjimo duris. Tai keliaujanti Bažnyčia: gailestingumo kelias, vedantis iš širdies į rankas. Eikite tuo keliu!

Gailestingumas kuria bendrystę

2016 m. rugpjūčio 17 d.

Šiandien norime apmąstyti duonos padauginimo stebuklą. Evangelisto Mato perteikto pasakojimo pradžioje (plg. Mt 14, 13–21) Jėzus tik ką gavo žinią apie Jono Krikštytojo mirtį ir persikelia laiveliu per ežerą „į dykvietę, į vienumą“ (plg. 13 eil.). Tačiau žmonės tai sužinojo ir pralenkė jį eidami pėsti. „Kai išlipo į krantą ir pamatė daugybę žmonių, Jėzui pagailo jų, ir jis išgydė jų ligonius“ (plg. 14 eil.) Toks yra Jėzus: visuomet užjaučiantis, visuomet mąstantis apie kitus. Daro išpūdį žmonių ryžtingumas – jie būgštauja, kad bus palikti vieni ir apleisti. Po charizminio pranašo Jono Krikštytojo mirties žmonės patiki save Jėzui, apie kurį pats Jonas sakė: „po manęs ateis galingesnis už mane“ (Mt 3, 11). Taigi minia visur paskui jį seka, jo klausosi ir atneša jam ligonius. Tai matantį Jėzų apima užuojauta. Jėzus nėra bejausmis, jo širdis karšta. Jėzus gali patirti užuojautą. Viena vertus, jis jaučiasi susijęs su ta minia ir nenori, kad jie pasitrauktų; kita vertus, jam reikia vienatvės momentų, maldos, buvimo su Tėvu. Dažnai jis praleidžia naktį melsdamasis Tėvui.

Taip pat ir tą dieną Mokytojas atsideda žmonėms. Jo užuojauta nėra neapibrėžtas jausmas; jis parodo visą valios stiprybę būti su mumis ir mus išgelbėti. Jėzus labai mus myli ir nori būti mums artimas. Atėjus va-

karui, jam rūpi pamaitinti visus tuos nuvargusius ir alkanus žmones; jis rūpinasi tais, kurie paskui jį seka. Jis taip pat nori įtraukti į tai savo mokinius ir sako jiems: „Jūs duokite jiems valgyti“ (16 eil.). Jėzus parodo jiems, kad nedaug jų turėtos duonos ir žuvų tikėjimo ir maldos galios dėka galėjo būti padalyta visiems žmonėms. Jėzus daro stebuklą: tai tikėjimo, maldos stebuklas, pažadintas užuojautos ir meilės. Ir taip Jėzus ėmė duoną, „laužė ją ir davė mokiniams, o tie dalijo žmonėms“ (19 eil.). Viešpats patenkina žmonių poreikius, tačiau nori, kad kiekvienas iš mūsų konkrečiai dalyvautume jo užuojautoje.

Dabar apsvarstykime Jėzaus palaiminimo gestą: „jis paėmė penkis kepalėlius ir dvi žuvis, pažvelgė į dangų, sukalbėjo palaiminimą, laužė ir davė“ (19 eil.). Tą patį Jėzus darė per Paskutinę vakarienę; tai tie patys gestai, kuriuos kiekvienas kunigas daro švęsdamas Eucharistiją. Krikščioniškoji bendruomenė gimsta ir nepaliaujamai atgimsta toje eucharistinėje komunijoje. Gyvenimas vienybėje su Kristumi yra kažkas visiškai kito, negu likti pasyviu ir atsiskirti nuo kasdienio gyvenimo, priešingai, jis vis labiau įtraukia mus į santykį su mūsų laikų vyrais ir moterimis, kad mes duotume jiems Kristaus gailestingumo ir dėmesingumo konkretų ženklą. Mūsų švenčiama Eucharistija, kai maitinamės Kristumi, laipsniškai mus taip pat perkeičia į Kristaus kūną ir dvasinį maistą broliams. Jėzus nori pasiekti visus, kad visiems neštų Dievo meilę. Todėl kiekvieną tikintįjį jis daro gailestingumo tarnu. Jėzus pamatė minią, pasigailėjo jos ir padaugino duonos; tą patį jis daro per Eucharistiją. O mes, tikintieji, priimdami eucharistinę duoną, esame Jėzaus raginami tarnauti kitiems su ta pačia užuojauta kaip Jis. Toks yra kelias.

Pasakojimas apie duonos ir žuvų padauginimą baigiamas teiginiu, kad visi pasisotino ir buvo surinkti nulikę gabalėliai (plg. 20 eil.). Kai Jėzus dėl savo užuojautos ir meilės duoda mums kokią nors malonę, atleidžia mums nuodėmes, mus apkabina ir myli – jis tai daro ne pusėtinais, bet iki galo. Taip, kaip įvyko šiuo atveju: visi pasisotino. Jėzus pripildė mūsų širdį ir mūsų gyvenimą savo meilės, savo atleidimo, savo užuojautos. Jėzus įgalina savo mokinius įvykdyti jo paliepiamą. Taip jie sužino, kuriuo keliu eiti: jie turi maitinti žmones ir išlaikyti tautą vienybėje; tai reiškia *tarnauti gyvenimui ir vienybei*. Prašykime Viešpaties, kad jis visuomet įgalintų savo Bažnyčią vykdyti šią šventą tarnystę, kad kiekvienas iš mūsų galėtų būti vienybės įrankis savo šeimoje, darbe, parapijoje ir grupėse, kurioms priklauso, regimas Dievo gailestingumo ženklas, – Jis nė vieno nenori palikti vienatvėje ir varge, kad tarp žmonių įsiviešpatautų bendrystė ir taika, taip pat žmonių bendrystė su Dievu, nes ta bendrystė reiškia gyvenimą visiems.

Gailestingumas gražina orumą (plg. Mt 9, 20–22)

2016 m. rugpjūčio 31 d.

Girdėta Evangelijos ištrauka mums parodo asmenį, išsi-skiriantį savo tikėjimu ir drąsa. Tai moteris, kurią Jėzus išgydė nuo kraujoplūdžio (plg. Mt 9, 20–22). Per minią ji prisiartina prie Jėzaus iš nugaros, kad paliestų jo ap-siausto apvadą. „Mat ji pati sau kalbėjo: „Jei tik palytė-čiau jo drabužį – išgyčiau“ (21 eil.). Koks didis tikėjimas! Kokį didelį tikėjimą turėjo ši moteris! Ji taip galvoja, nes yra vedama didžiulio tikėjimo, didžiulės vilties, ir pasi-telkdama truputį gudrybės ji pasiekia tai, ką turi širdyje. Troškimas būti Jėzaus išgelbėtai yra toks didelis, kad pa-stūmėja ją nepaisyti Mozės įstatymo nuostatų. Ši vargšė moteris daugelį metų ne tik sirgo, ne tik buvo paprasta ligonė, bet ir laikyta nešvaria, nes sirgo kraujoplūdžiu (plg. Kun 15, 19–30). Todėl ji negali dalyvauti liturgijoje, negali gyventi santuokoje ir nušalinama nuo normalių santykių su kitais žmonėmis. Evangelistas Morkus priduria, kad ji kreipėsi į daugybę gydytojų, jiems išleido savo santaupas ir iškentėjo skausmingas procedūras, bet jos padėtis tik blogėjo. Ji buvo visuomenės atmesta mo-teris. Svarbu suvokti šią būklę – atstumumą – siekiant su-prasti jos sielos būseną: ji jaučia, kad Jėzus gali išlaisvinti ją iš ligos, visuomeninio nušalinimo ir pažeminto orumo būklės, kurioje ji gyveno daug metų. Trumpai tariant, ji žino, ji jaučia, kad Jėzus gali ją išgelbėti.

Šis pavyzdys kviečia apmąstyti tai, kaip dažnai suvokia-ma ir pristatoma moteris. Mes visi, taip pat krikščionių bendruomenės, turime saugotis tokio požiūrio į mote-riškumą, paveikto išankstinių nuostatų bei įtarimų, ken-kiančių neliečiamam moters orumui. Evangelijos graži-na tiesą ir veda į išlaisvinantį požiūrį. Jėzus žavėjosi šios moters, kurios visi vengė, tikėjimu. Jis perkeitė jos viltį į išganyką. Nežinome jos vardo, tačiau keletas Evangeli-jos eilučių, kuriose aprašomas jos susitikimas su Jėzumi, parodo tikėjimo kelią, galintį atkurti kiekvieno žmogaus orumo tiesą ir didybę. Per susitikimą su Kristumi kie-kvienam vyrui ir moteriai visur ir visais laikais atveria-mas kelias į išlaisvinimą ir išgelbėjimą.

Mato Evangelijoje sakoma, kad moteriai palietus Jėzaus drabužį, jis „atsigrėžė“ ir „ją pamatęs“ (22 eil.) tarė jai žodį. Kaip minėjome, dėl savo atskirtumo moteris veikė paslapčia, Jėzui už nugaros, ji buvo kiek išsigandusi, kad jos nepamatytų, nes buvo atstumtoji. Tačiau Jėzus pažvelgia į ją, ir jo žvilgsnis nereiškia priekaišto; jis ne-sako: „Eik šalin, tu esi atskirtoji!“, tarsi sakytų: „Tu esi raupsuotoji, eik šalin!“ Ne, jis jai nepriekaištuoja, Jėzaus žvilgsnis yra gailestingas ir švelnus. Jis žino, kas atsi-tiko, ir siekia asmeninio susitikimo su ja, o iš esmės to

norėjo ir pati moteris. Tai reiškia, kad Jėzus ne tik ją pri-ima, bet ir aiško verta susitikimo, tad skiria jai savo žodį ir savo dėmesį.

Šios istorijos centrinėje dalyje *tris kartus* pakartojamas žodis *išgelbėjimas – išgydymas*. „Jei tik palytėčiau jo dra-bužį – išgyčiau.“ „Pasitikėk, dukra, tavo tikėjimas išgydė tave.“ „Ir tą pačią akimirką moteris pagijo“ (21–22 eil.). Šis paraginimas „pasitikėk, dukra“ išreiškia Dievo gai-lestingumą tam asmeniui. Taip pat kiekvienam atmes-tam asmeniui. Kaip dažnai mes jaučiamės vidujai at-mesti dėl savo nuodėmių: tiek daug jų pridarėme, tiek daug pridarėme... O Viešpats mums sako: „Drąsos! Ateik! Man tu nesi atstumtas, atstumta. Pasitikėk, dukra. Tu esi sūnus, dukra.“ Tai yra malonės momentas, tai atleidimo momentas, tai priėmimo į Jėzaus gyvenimą, į Bažnyčios gyvenimą momentas. Tai gailestingumo mo-mentas. Šiandien mums visiems nusidėjėliams – ar bū-tume galbūt dideli ar maži nusidėjėliai, bet visi esame nusidėjėliai, – Viešpats visiems mums sako: „Pasitikėk, ateik! Tu nebesi atstumtas, tu nebesi atstumta: atleidžiu tau, apkabinu tave.“ Toks yra Dievo gailestingumas. Turime išdrįsti ir ateiti pas jį, prašyti atleidimo už savo nuodėmes ir eiti į priekį – drąsiai, kaip darė ši moteris. „Išgelbėjimas“ apima daugelį prasmų. Pirmiausia mo-teriai gražinama sveikata; ji išlaisvinama nuo socialinio ir religinio diskriminavimo; be to, įgyvendinama jos šir-dyje nešiota viltis, pašalinami jos bėgštavimai ir prislėg-tumas; galiausiai jai leidžiama grįžti į bendruomenę, ji išvaduojama nuo būtinybės veikti slapta. Šis paskutinis pastebėjimas yra svarbus: atmestas žmogus visuomet veikia slapta, kartais arba visą gyvenimą: mūsų mintys krypta į anų laikų raupsuotuosius, į šių dienų bena-mius... Pagalvokime apie nusidėjėlius, apie save pa-čius, nusidėjėlius: mes visuomet ką nors darome slapta, mums visada reikia ką nors daryti slapta, nes gėdijamės to, kas mes esame... O jis išlaisvina mus nuo to, Jėzus išlaisvina mus ir įgalina keltis: „Kelkis, ateik, stokis ant kojų!“ Štai kaip Dievas sukūrė mus: Dievas sukūrė mus stovinčius, o ne pažemintus. Stovinčius ant kojų. Tai, ką Jėzus duoda, yra visuotinis išgelbėjimas, kuris iš naujo įrašo moters gyvenimą į Dievo meilės sferą ir tuo pat metu gražina jai visatvišką orumą.

Trumpai tariant, moterį išgelbėjo ne jos palietas dra-bužis, bet *tikėjimu priimtas Jėzaus žodis*, turintis galią ją paguosti, išgydyti ir atkurti ją per santykį su Die-vu ir savo tauta. Jėzus yra vienintelis palaimos šalti-nis, iš kurio trykšta išganymas visiems žmonėms, o tikėjimas yra pamatinė nuostata jam priimti. Jėzus dar kartą savo gailestingu elgesiu nurodo Bažnyčiai kelią, kuriuo ji turi eiti, kad pasitiktų kiekvieną žmogų, kad kiekvienas žmogus būtų išgydytas kūnu ir dvasia ir atgautų Dievo vaikų orumą. Ačiū.

Kardinolas Mauro Piacenza*

Nuodėmklausys – gailestingosios Dievo meilės liudytojas

Brangūs konfratrai ir bičiuliai,

Nekartodamas tokiais atvejais įprastinių frazių reiškiau tikrą pasitenkinimą, galėdamas būti čia su jumis Jėzaus vardu, globojant Mergelei Marijai, Gailestingumo Motinai, šiais jubiliejiniais Gailestingumo metais. Esu laimingas būdamas čia, šioje šalyje, kuri patyrė brutalių religijos laisvės varžymų dramą, tačiau tuo pat metu tyloje subrandino daugybę sėklų, galinčių atnešti naujosios evangelizacijos darbo vaisių, – šis darbas privalo apimti visus bažnytinio Kūno komponentus, o jame mes, kunigai, turime tapti motyvuotais, tvirtais, autoritetingais ir patikimais vadovais.

Pastoracinės aplinkybės neabejotinai skiriasi nuo totalitarizmo epochos, tačiau taip pat nestokoja sunkumų. Šėtonas, kuris, pasak evangelisto Jono, yra šio pasaulio kunigaikštis, yra nuolat tas pats, jis tiesiog pakeičia savo drabužius ir iš naujo tęsia savo nelemtą darbą, sėdamas melą, apgaule, susiskaldymus.

Būtent todėl norėčiau jums pateikti savotišką įžangą į būsimąsias konferencijas, aptardamas mus supantį pastoracinį klimatą, kuriame esame panardinti į šią globalizacijos kultūrą ir kuris kelia iššūkius mūsų Kristaus kunigų gyvenimui ir mūsų kasdieniui tarnystei. Šis įžanginis paaiškinimas, man regis, leidžia geriau suprasti, kokiomis sąlygomis galime realistiškai įgyvendinti sielovadinę meilę sieloms, kurioms privalome vykdyti subtilią sutaikinimo tarnystę. Esant globalizuotam mąstymui, vykstant greitėjančiai ir tvindančiai sekuliarizacijai, didėjant informacijos priemonių spartai, – jei prarasime budrumą, pasaulietiškos kultūros klaidos prasiskverbs taip pat į mūsų aplinką, į ją įneš supasaulėjimo, ir mes, net patys to nepastebėdami, būsim intoksikuoti. Popiežius Pranciškus dažnai kritikuoja Bažnyčios „supasaulėjimą“. Norėčiau atverti angą ir įžengti į šio reiškinių tikrovę, kad neliktume neaiškioje ir dviprasmiškoje padėtyje.

Nesakyčiau, kad Bažnyčios viduje dėl susilieimo su pasauliu galėtų išsikristalizuoti apibrėžta „erezija“, panašiai kaip kitais laikais, kai būdavo dar blogiau. Šiandien tai atrodo tarsi dūmai (pasak palaimintojo Pauliaus VI), įsismelkiantys į plyšius. Iš esmės erezijų problemą ga-

* Kalbos, pasakytos per susitikimą su Lietuvos kunigais Vilniuje ir Kaune 2016 m. birželio 27–liepos 1 d.

lime suvesti į tai: jose vyrauja natūralistinis ir pasaulietiškas Kristaus tikrovės suvokimas. Tai Kristaus slėpimo pakeitimas natūralistine ir racionalistine samprata, kuri neišvengiamai yra gnostinė. Gnozė yra visų erezijų motina! Visos erezijos visuomet daugiau ar mažiau pasiduoda pagundai suvesti Kristaus įvykį į natūralaus pasaulietiško duotybę, nes kiekvienos krikščionių kartos problema yra tik tokia: **ar tikėjimas sprendžia apie pasaulį, ar pasaulis sprendžia dėl tikėjimo?** Iš to Bažnyčioje galima atskirti tiesą nuo klaidos. Atrodo, kad šiais laikais susiduriame su dramatišku kristologinės erezijos pasikartojimu, pasikėsiniu į giliausią kristologinės dogmos esmę ir su gąsdinančia kritiškumo stoka. Kas yra tas Kristus, apie kurį kalbama? Žmonės dažnai jį priima kaip geros gyvenenos įkvėpėją, tačiau sunkiai priima kaip žmogaus ir pasaulio Atpirkėją, kosmoso ir istorijos centrą, kaip jį apibūdino šv. Jonas Paulius II enciklikoje *Redemptor hominis*. Ar Kristus yra tik geros gyvenenos įkvėpėjas? Jei taip būtų, kuo jis skirtųsi nuo didžiųjų moralinio gyvenimo mokytojų, religijų įkūrėjų, kuriems nė iš tolo netaikytina dieviškos, vienesmės su Tėvu prigimties tapatybė? Šiuo požiūriu pasaulis tampa visiškai priklausomas nuo žmogaus ir jo gebėjimų, o jo ribotumas ar nuodėmė paslepia. Nuodėmė daugių daugiausia laikoma aplinkybių nulemta klaida, susijusia su struktūromis, institucijomis ir procedūromis, bet nebesuvokiama kaip žmogaus, atmetančio Kristų ir save statančio į Kristaus vietą, drama.

Šia tema galėtume kalbėti labai ilgai, tačiau norėčiau labiau aptarti neteisingai suvokiamą gailestingumo ir tiesos santykį. Su tuo tiesiogiai susiduriame kaip nuodėmklausiai. Kai apaštalai grįžta pas Jėzų po pirmosios evangelinės misijos, Jėzus pastebi jų nuovargį ir sako jiems: „Eikite sau vieni į negyvenamą vietą ir truputį pailsėkite“ (Mk 6, 31). „Taigi jie išplaukė valtimi į negyvenamą nuošalią vietą“ (Mk 6, 33). Jį sekusi minia tai pastebėjo, suprato ir pralenkė mokinius. „Išlipęs į krantą, Jėzus pamatė didžiulę minią, ir jam pagailo žmonių, nes jie buvo tarsi avys be piemens. Ir jis pradėjo juos mokyti daugelio dalykų“ (Mk 6, 34). Kiekvieno tikro ganytojo širdies negali nejaudinti mintis apie avis be piemens. Toks susitikimas su pražuvėle avimi kelia rūpestį ganytojui ir kviečia ją rūpintis sekant Gerojojo Ganytojo pavyzdžiu. Tačiau klausiamo: kaip konkrečiai Jėzus gano be piemens likusias avis. Ką jis daro? Šventasis Morkus rašo, kad Jėzus „pradėjo juos mokyti daugelio dalykų“ (Mk 6, 34). Dieviškasis Mokytojas mums atskleidžia, kad mokyti evangelinės tiesos yra tikras sielovadinis atsakas visų laikų vyrams bei moterims. Kalbėdamas apie savo sielovadinį mokymą Jėzus laiduoja tikintiesiems: „Jei laikysitės mano mokslo, jūs iš tikro būsite mano mokiniai; jūs pažinsite tiesą, ir tiesa padarys jus laisvus“ (Jn 8, 32). Taigi aiškiai neteisinga priešpriešinti Jėzaus mokomą

evangelinę tiesą ir sielovados misiją, kurią Jis vykdo dėl mūsų išganymo. Bažnyčios doktrinos (kuri yra Jėzaus, Galvos ir Ganytojo, per savo bažnytinį Kūną mokoma tiesa visos istorijos tėkmėje) nedera priešinti su tos pačios jo Bažnyčios ganytojams patikėtos kaimenės sielovada. Negalima atskirti tiesos ir meilės nei meilės nuo tiesos, doktrinos nuo sielovados ir sielovados nuo doktrinos. Tai daryti būtų tas pats, kas paneigti paties Jėzaus, Dieviškojo Mokytojo ir Gerojo Ganytojo, apreikštą pavyzdį.

Deja, jau keletą dešimtmečių kai kuriose teologų aulose ar kitur vis kartojama pragaištinga giesmelė: „Toks yra tradicinis Bažnyčios mokymas, tačiau sielovados požiūriu reiktų elgtis štai kaip...“ Tarsi mokyti Viešpaties apreikštos tiesos reikštų grėsmę Jo paties aiškiai įsakytai meilei. Tikrovė yra visiškai priešinga. Kaip Kristaus tiesa galėtų prieštarauti Kristaus meilei? Prisiminkime patys ir priminkime visiems, kad evangelinės tiesos šerdyje gyvena meilė. Gailestingumas yra Evangelijos centras. Tačiau be tiesos lieka tik užuojautos regimybė, melaginga meilė, kenkianti kaimenei, nes atima tą tiesą, kuri ją išlaisvina nuo apgaulės, dažnai labai subtilios, kylančios iš piktojo. Sielovados srityje tai akivaizdžiai gali reikštis neteisinga užuojauta, neskatinančia nusidėjėlio atsiversti, bet jį įtvirtinančia nuodėmėje ir labai nutolinančia nuo Viešpaties. Siekiant įveikti šią pragaištingą galvosena reikalinga Jėzaus apreikšta evangelinė tiesa, ištikimai perduota apaštalų ir autentiškai mokoma Bažnyčios Magisteriumo. Šv. popiežius Leonas Didysis, komentuodamas psalmę „Visi Viešpaties takai yra ištikima meilė ir tiesa“ (Ps 25, 10), taip kreipiasi į savo kaimenę: „Dievo gailestingumas turi daryti mus gailestingus, jo tiesa turi daryti mus teisingus. Panašiai kaip tiesos dvasia eina tiesos keliu, taip gera dvasia eina gailestingumo keliu. Tačiau neturime galvoti, kad tai du atskiri keliai <...>. Nėra gailestingas tas, kas priešgyniauja tiesai, taip pat negali siekti teisingumo tas, kas šalinasi gailestingumo <...> Meilė duoda stiprybės tikėjimui, o tikėjimas teikia galios meilei. Jiedu abu yra tikros dorybės ir duoda vaisių, jei išlieka tarpusavyje susijungę“ (Šv. Leonas Didysis. *Sermones* 45, 2).

Evangelijoje Viešpats nepaliaujamai kovoja su fariziejų „inteligencija“, atskiriančia tiesą nuo meilės, o meilę nuo tiesos. Pakanka apmąstyti, kaip fariziejai elgiasi susidūrę su Jėzaus mokymu apie santuoką. Širdies kietumas trukdo fariziejams suprasti tiesą, kurios Viešpats moko kalbėdamas apie skyrybas ir draudimą pakartotinai tuoktis po skyrybų (plg. Mt 19, 3–9). Būdami užsisklendę nuo Viešpaties Jėzaus skelbiamos Dvasios jie siekia vien tik jį išbandyti. Vedami aklo, apgaulingo ir išpuikėliško nusimanymo jie nepriima jo žodžių. Jiems trūksta nuolankumo Viešpaties žodžio akivaizdoje, o be jo jie negali priimti gailestingos tiesos, taip pat tikros išlaisvinančios meilės.

Galiausiai fariziejai atmeta tiek Viešpaties tiesą, tiek meilę. Bažnyčios Magisteriumas nepriima tokio fariziejiško nusimanymo, kuris iš puikybės priešinasi dieviškajam Mokytojui ir gerajam Ganytojui Jėzui. Vatikano II Susirinkimo mokyme sakoma: „Tas Magisteriumas neperžengia Dievo žodžio, bet tarnauja jam, mokydamas tik to, kas yra perduota, nes dievobaimingai klauso Dievo Žodžio, jo liepiamas ir Šventosios Dvasios padedamas, šventai jį saugo ir ištikimai aiškina. Iš šio vieno tikėjimo lobyno jis semiasi visko, ką pateikia tikėti kaip Dievo apreikšimą“ (*Dei Verbum*, 10). Fariziejai siekė neteisingai užvaldyti Dievo Žodį, o tikri Ganytojai paklūsta Dievo žodžiui pripažindami, kad yra jo tarnai.

Viešpaties atsiūsta Šventoji Dvasia mus veda kaskart vis giliau į gailestingai Viešpaties apreikštą tiesą. Ji mūsų niekuomet nenutolina nuo tos tiesos. Dvasios padedamas tikrasis Bažnyčios Magisteriumas neiškeičia amžinosios Kristaus tiesos į apgaulingą pasaulio dvasią, kuri netikrą užuojautą supainioja su evangeline meile. Priešingai, jis lieka visuomet ištikimas evangelinei tiesai, kuri mus išlaisvina nuo nuodėmės ir nuo piktojo pančių. Tikrasis Magisteriumas, būdamas klusnus Dvasiai, evangelinėje tiesoje atpažįsta tikrą meilę ir išpažįsta, kad „Jėzus Kristus yra tas pats vakar ir šiandien, tas pats ir per amžius“ (*Žyd* 13, 8).

Šia įžanga galime pradėti nagrinėti temą – nuodėmklausys – privilegijuotas gailestingosios Dievo meilės liudytojas.

Nuodėmklausys

Mąstyti padės palyginimas apie sūnų palaidūną ir gailestingąjį tėvą; tai atgailaujančio nusidėjėlio ir gero nuodėmklausio paradigma. Paklauskime, ką popiežius Pranciškus bulėje dėl Gailestingumo ypatingojo jubiliejaus paskelbimo *Misericordiae vultus* sako apie nuodėmklausius: „Kiekvienas nuodėmklausys privalo tikinčiuosius sutikti taip, kaip tėvas sūnaus palaidūno palyginime sutinka savo jaunėlį: būtent tėvas bėga sūnaus pasitikti, nors tas iššvaistė visą savo turtą. Nuodėmklausiai pašaukti namo grįžtantį atgailaujantį sūnų apkabinti ir džiaugtis jo parvykimu. Nenuilsdami taip pat eikime ir prie kito, lauke pasilikusio ir džiaugtis negebančio sūnaus ir aiškinkime jam, kad jo griežtas nuosprendis neteisingas ir Tėvo begalinio gailestingumo akivaizdoje beprasmis. Nuodėmklausiai tegu akiplėšišškai neklausinėja, bet kaip tėvas iš to palyginimo nutraukia parengtą sūnaus palaidūno kalbą, kiekvieno penitento širdyje mokėdami įžvelgti pagalbos šaukimąsi ir atleidimo prašymą. Tad nuodėmklausiai pašaukti visada, bet kurioje situacijoje ir visomis aplinkybėmis būti gailestingumo pirmenybės ženklų“ (*MV*, 17).

Nuodėmklausiu būdingas gailestingą tėvo priėmimas. Visi gerai žinome, kad nėra lengva artintis prie klausyklos, tačiau pats atėjimo faktas jau yra Viešpaties malonė, į jį nuodėmklausys turi atsižvelgti nuo pat to momento, kai dieviškai maloniais žodžiais pasitinka penitentą. Čia padeda Atgailos apeigynas, kuriame vadinamosiomis „įvedimo apeigomis“ raginama pasitikti penitentą tinkamais žodžiais arba formuluotėmis, pavyzdžiui: „Artinkis drąsiai prie Viešpaties, kuris nenori, kad nedorėlis mirtų, bet nori, kad nedorėlis sugrįžtų iš savo kelio ir gyventų“ arba „Tesustiprina tave Viešpats Jėzus, kuris atėjo šaukti į atgailą ne teisųjų, o nusidėjėlių. Pasitikėk juo“, taip pat ir kitomis formuluotėmis. Priimdamas nusidėjėlių penitentą ir vesdamas jį į tiesos šviesą nuodėmklausys vykdo tėvišką užduotį, nes parodo Tėvo širdį ir įsamenina Kristaus, Gerojo Ganytojo, atvaizdą. Nėra sunku priimti atgailaujantį tikintįjį tokiu būdu, kaip jį palyginime priima Tėvas, tačiau dažnai tenka klausykoje priimti ateinančius be tikros atgailos, kuriems dar reikia su Gerojo Ganytojo uolumu padėti subrandinti atgailą. Tenka juos vesti ir padėti pripažinti savo gyvenimo tiesą. Nuodėmklausys turi skirti savo gyvenimą ir laiką penitentams, kad jie įvertintų Dievo įsakymus, kurie „atnaujina gyvastį; <...> džiugina širdį“ (Ps 19, 8. 9).

Esmingai svarbu, kad nuodėmklausys būtų nuovokus, išlavintas, kupinas užuojautos gydytojas. „Kad nuodėmklausys galėtų teisingai ir ištikimai vykdyti savo pareigas, pažintų dvasios negalias ir jų gydymui parinktų tinkamas priemones. <...> Juk sugebėjime įvertinti sielas atpažįstame Dievo darbą žmonių širdyse, Šventosios Dvasios dovaną ir meilės vaisių“ (Atgailos apeigos, 10). „Teikdamas Atgailos sakramentą, kunigas elgiasi kaip Gerasis Ganytojas, kuris ieško pražuvusios avies, kaip gerasis samarietis, kuris sutvarsto žaizdas, kaip tėvas, kuris laukia sūnaus palaidūno ir priima jį grįžtantį“ (KBK, 1465). Šie žodžiai kviečia nuodėmklausį būti Dievo įrankiu, gebėti būti gydytoju, sielos ligų žinovu ir parinkti veiksmingiausias dvasinius vaistus.

Nuodėmklausys privalo būti teisingas ir gailestingas gydytojas. Jis turi „išmintingai atlikti teisėjo pareigą; Bažnyčios vadovaujamas, uoliai studijuodamas ir ypač karštai meldamas Dievą turi siekti tam reikalingo mokslo ir išminties“ (Atgailos apeigos, 10). Nuodėmklausys yra „teisingasis teisėjas, kuriam visi lygūs ir kurio nuosprendis yra ir teisingas, ir gailestingas“ (KBK, 1465). Tai tvirtinama Tridento Susirinkime, kur teigiama, jog nuodėmklausys atleidžia nuodėmes, švėsdamas šį sakramentą teisiniu aktu (*ad instar actus iudicialis*) (Denzinger, n. 902). Šis Susirinkimas siekia mokyti, jog nuodėmklausys ne tik paskelbia nuo-

dėmių atleidimą Dievo meilės ir krikščionio tikėjimo dėka, kaip teigė protestantai, bet ir kad nuodėmklausys, Kristaus tarnautojas, išriša nuodėmę nuosprendžiu, išpažinęs Dievo meilę ir konstatavęs penitento tikėjimą bei atgailą.

Geras nuodėmklausys pažįsta Dievo žodžio galybę. Žvelgiant į šiandienos pasaulio situaciją akivaizdu, jog būtinausias dalykas Bažnyčiai yra naujoji evangelizacija: ji vykdoma galingu ir gebančiu perteikti naują gyvenimą Dievo žodžiu, jos „Šauklė“ yra Švenčiausioji Dievo Motina – kitaip ir negalėtų būti; ji reikalauja pranašystės dvasios, reikalauja atnaujintos ištikimybės nepertraukiamai Bažnyčios „*Traditio*“, reikalauja teštumo ir darnaus vystymosi „*in eodem sensu*“, reikalauja visų savo veikėjų (dvasininkų, vienuolių ir pasauliečių) tapatybės aiškumo, reikalauja gebėjimo eiti taip pat prieš srovę audringoje istorijos jūroje, reikalauja būti ištikimiems Evangelijos paliepimui sakyti „taip“, jei taip“, arba „ne“, jei ne“. Reikia ne tik apšviesti sielą, bet ir paliesti širdį Dievo žodžio ugnimi. Per tikėjimo įkultūrinimą privalo rasti katalikiškosios kultūros liepsna, nauja visuomenė ir nauja politika. Evangelija turi ne tik individualią, bet taip pat ir socialinę apimtį. Tuo nenorima kam nors ko nors „primesti“, jokių būdu! Kalbama apie tai, kaip „pasiūlyti“ visiems ir kiekvienam, o po to palydėti šį pasiūlymą gyvenimo liudijimu ir begaline sielovadine meile. Nuodėmklausys privalo pažinti Dievo žodžio galybę, turi igyti šventą įprotį jį „kramtyti“ per visą dieną, turi taip pat gebėti pasiūlyti penitentui tinkamą tam momentui evangelinę frazę.

Geras nuodėmklausys yra vedamas tikro apaštališkojo uolumo. Sielovadinė meilė kyla iš nuostabos dėl dieviškojo gailestingumo, kuris ragina kunigus sėsti į klausyklą ir savo ruožtu pastūmėja tikinčiuosius artintis prie Atgailos sakramento. Jei Bažnyčia nori, kad žmonės eitų išpažinties, jie turi būti evangelizuojami Dvasios pateptu žodžiu, liečiančiu širdis. Įvairiose šalyse daugėja pastoracinių planų, įtraukiamos naujos tarnystės, daugėja komisijų ir pakomisių, viskas biurokratizuojama. Negaliu spręsti dėl tų intencijų, jos gali būti geros, tačiau man atrodo, jog tuo atsiribojama nuo Šventosios Dvasios paskatos, o kunigai paverčiami funkcionieriais, galiausiai dvasininkija supasaulėja, o pasauliečiai klerikalizuojami. Stenkimės išvengti esmę, kad etiketė „naujoji evangelizacija“ neliktų tik šūkiu, bet pavirstų Apvaizdos tikrove. Tikiu, jog to nori Šventoji Dvasia dabartiniu istoriniu momentu. Taigi kokia lemiamą reikšmę tenka išpažinties tarnystei! Nuodėmklausys, įsipareigojęs tarnauti sielų išganymui per nuodėmių atleidimo sakramentą, yra pašauktas kovoti su blogiu, ypač moraliniu nuodėmės blogiu. Kovoja ne su nusidėjėliais, kurie yra aukos, o su nuodėme.

Tikrasis Bažnyčios priešas yra nuodėmė. Jei Bažnyčia nori nešti ramybę į pasaulį, ji privalo visomis jėgomis kovoti su nuodėme, kuri yra visų karų, visokio smurto ir prispaudos priežastis. Tikrosios kovos už taiką arsenalas glūdi klausykloje, kur sutaikinamos sąžinės su Dievu, susitaikinama su savimi ir su artimu; ten yra meilės mokykla, ten meilės civilizacijos mokykla, ten tikrosios pažangos ir laisvės paslaptis. Nuodėmklausys turi mokytis karštai mylėti nusidėjėlių, kad ir koks jis būtų, ir lygiai taip pat karštai nekęsti nuodėmės.

Švęsti Atgailos sakramentą reiškia švęsti aukščiausią dieviškojo gailestingumo išraišką. Nuodėmklausį galėtume apibūdinti kaip „Gailestingąjį Tėvo sakramentą“. Dievo didybę ir kūrinijos mažumą sujungia dieviškoji tėvystė. Nuodėmklausys kaip „dieviškosios tėvystės sakramentas“ tai įgyvendina Kristaus vardu ir bendrystėje su Bažnyčia tardamas: „**Aš** išrišu tave iš nuodėmių, eik ramybėje ir daugiau nebenusidėk.“ Tasai „**Aš**“ yra Kristus! Kristus perteikia sakramentinės malonės vaisius, kurie iš jo Švenčiausiosios Širdies trykšta tarsi gailestingumo šaltinis mums. Kunigas veikia Kristaus vietoje, nors jo nepakeičia. Nuodėmklausys veikia Bažnyčioje; ne Bažnyčioje tai nevyksta. Tai sakramentinis susitikimas: „Bažnyčia nieko negali atleisti be Kristaus, o Kristus nieko nenori atleisti be Bažnyčios“ (Izaokas Žvaigždžiškis. *Disc.*, 11: *PL* 194, 1729). Nuodėmklausys teikdamas sakramentą visuomet veikia *in persona Christi* ir bendrystėje su Bažnyčia.

Dieviškasis gailestingumas reiškiasi pirmiausia sakramentiniu nuodėmių atleidimu. Popiežius Pranciškus bulėje *Misericordiae Vultus* ragina: „Nenuilsdamas kartoju, kad nuodėmklausiai turėtų būti tikrasis dieviškojo gailestingumo ženklas. Nuodėmklausiu nepasidaroma savaime. <...> Niekada neužmirškime, kad būti nuodėmklausiu reiškia būti Jėzaus užduoties dalininku ir konkrečiu amžinos Dievo meilės, kuri atleidžia ir gelbėja, ženklu. <...> Esame ne šio sakramento šeimnininkai, bet ištikimi Dievo atleidimo valdytojai“ (*MV*, 17). Švęsti Atgailos sakramentą reiškia švęsti Kristaus kančios vaisių, kontempliuoti mūsų nuodėmių pervertą Kristų. „Jie žiūrės į tą, kurį perdūrė“ (*Jn* 19, 37). Sakramentinė išpažintis yra prieglobstis Kristaus žaizdose klausantis Dievo žodžio: „Atidžiai klausykitės ir išgirskite mano balsą, atkreipkite dėmesį ir klausykitės mano žodžių“ (*Iz* 28, 23).

Kokios prielaidos būtinos tikram sakramentiniam Atgailos šventimui?

Viso dieviškojo veikimo esmė yra didžiulis mūsų visagalio Dievo gerumas, ir tai yra mūsų amžinasis išgelbėjimas. Dvi dieviškojo veikimo ašys yra kūrimas, jo

gerumo vaisius, ir atpirkimas, meilingas Dievo atsakas į mūsų nuopuolį. Teologinis kriterijus, leidžiantis apmąstyti Atgailos šventimo slėpinį, didžiausią gailestingumo pasireiškimą, yra santykis tarp Kristaus dievystės ir žmogystės, Kristaus žmogystės, kuri visiškai pajungta dieviškai valiai kaip mūsų išganymo vaisius. Tikrasis Atgailos sakramento kontekstas yra kontempliuoti Kalvariją, meilės aktą (klusnumą Tėvui ir gailestingumą žmogui) ir teisingumo aktą. Atgailos sakramentas yra Kristaus, tikro Dievo ir tikro žmogaus aktas, kylantis iš jo nukryžiuoto kūno ir išlieto kraujo. Sakramentas yra laikas ir erdvė, kur Dievo malonė esti ir veikia. Tačiau praktinėje tikrovėje siekiant didžiausio gailestingumo reikšimosi būtina **suvienyti Atgailos sakramentą su atgailos dorybe**, tai yra suvienyti dorybės vidujiškumą su sakramento išoriškumu. Vidujiškumas yra **gailestis**. Tai yra aktyvaus dalyvavimo sakramentiniame šventime tikrovė; jei trūksta šio vidinio dorybingo dalyvavimo, visko trūksta! Sakramentas kaip objektyvus elementas negali būti atskirtas nuo tikėjimo, subjektyvaus elemento; Atgailos sakramentas negali būti atskirtas nuo kilniausio Eucharistijos sakramento, kuris yra visų sakramentų šaltinis ir viršūnė; Atgailos sakramentas taps maksimalia dieviškojo gailestingumo išraiška, tik sąlygojamas objektyvaus Bažnyčios tikėjimo ir santykio su šv. Mišiomis.

Atgailos sakramento šventimo vaisiai. Nuodėmių atleidimo patirtis, išpažinties ir sakramentinės Atgailos malonės vaisius, yra tikras palengvinimas, tikras balzamas sielai. Nuostabi atleidimą patyrusio penitento patirtis, išgyvenant dabarties situaciją, kai jis išlaisvintas ir mylimas Viešpaties, – palyginti su ankstesne situacija, kai buvo pavergtas mirtinos nuodėmės prievartos. Dieviškasis gailestingumas gydo mūsų ydas ir visą mūsų vargingumą, nes dieviškoji meilė yra galinga ir veiksminga, o mūsų meilė dažnai lieka tik troškimas. Tačiau Dievas nuplauna net gėdingiausią mūsų varganumą, trukdantį būti tikrai laimingiems. Turime visa tai padėti suvokti mūsų penitentams ir atverti jiems plačius palaimintosios ramybės horizontus.

Turime įprasti neskubėti vertinti įvykių, bet priimti visa, kas vyksta, kaip dieviškosios teisybės ir gailestingumo ženklą, visuotinio Dievo išgelbėjimo meilingą valią.

Gailestingumo Jubiliejus sudaro labai gerą progą – dėl to turime dėkoti popiežiui Pranciškui – apmąstyti nuodėmės tikrovę, susiejant tai su maloninga šviesa, kylanti iš begalinio Dievo gailestingumo, kurį Atgailos sakramentas išreiškia aukščiausia forma. Turime naudotis šia tema ir sutelkti sielovadinį dėmesį į šio sakramento teikimą šių dienų kontekste, kai, deja, vis labiau prarandamas nuodėmės suvokimas. Reikia, kad šiandien einantieji išpažinties galėtų patirti tą

dievišką švelnumą, kuris atgailaujančių nusidėjėlių atžvilgiu jaudinančiai atskleidžiamas daugelyje evangelinių epizodų. Čia kalbama apie tą švelnumą ir tą dėmesingumą, kurių Bažnyčia visada mokė ir kuriuos rodė, kuriuos šventieji nuodėmklausiai visada praktikavo, jei taip galima sakyti, aukodami save pačius; dėl nuolatinių popiežiaus Pranciškaus raginimų tai pastebi ir žiniasklaida; taigi reikia dėmesingų ir motyvuotų šių nuostatų vykdytojų.

Imkime, pavyzdžiui, gerai žinomą Evangelijos vietą apie nusidėjėlę, kuriai atleidžiama (plg. *Lk 7, 36–50*). Fariziejus Simonas, žinomas mieste žmogus, Jėzaus garbei savo namuose surengia pokylį. Nelauktai į patalpą įžengia nekviesta ir visiškai nenumatyta viešnia, žinoma prostitutė. Tarp dalyvaujančiųjų nuvilnija nepasitenkinimas, tačiau neatrodo, kad moteriai rūpėtų kitų reakcijos, ji eina tiesiai prie Jėzaus kojų. Jai teko girdėti Jėzaus tariamus atleidimo ir vilties žodžius. Sujaudinta ji lieka tyloje. Jaudulio ir atgailos ašaromis ji plauna Jėzaus kojas, šluosto jas savo plaukais, bučiuoja ir patepa brangiais kvepalais. Taip išreiškiama pagarbios meilės ir gilaus dėkingumo nuostata. Tvyrant bendram sumišimui Jėzus nutraukia tylą ir sako: „Simonai, turiu tau ką pasakyti.“ „Sakyk, Mokytojau“, – atsiliepia namų šeimininkas. Visi žinome Jėzaus palyginimu duotą atsakymą, kurį galėtume apibendrinti taip: matai, ši moteris suvokia esanti nusidėjėlė ir vedama meilės, atvira širdimi prašo atleidimo. O tu manai esąs teišis ir įsitikinęs, kad neturi nieko svarbaus, ką reiktų tau atleisti. Iš šios Evangelijos ištraukos sklinda aiški žinia: Dievas atleidžia kiekvienam, kas jį tikrai myli. O kas pasitiki savimi ir yra apakintas savojo „aš“, savo širdyje užkietėja nuodėmėje. Tas, kuris pripažįsta esąs silpnas ir nusidėjėlis, patiki save Dievui ir iš jo gauna atleidimo malonę.

Būtent šią žinių turime perduoti pamokslaudami, klausydami išpažinčių ir visomis sielovados teikiamomis progomis: svarbiausia padėti suprasti – per Sutaikinimo sakramentą, kad ir kokia būtų padaryta nuodėmė, jei ji nuolankiai pripažįstama ir jei su pasitikėjimu artinamasi prie kunigo nuodėmklausio, visuomet patiriamas sutaikinantis Dievo atleidimo džiaugsmas. Šiuo požiūriu labai svarbu, kad nuodėmklausiai būtų gerai išlavinti doktrinos požiūriu – veiksminga sielovada visuomet kyla iš sveikos doktrinos, – kad galėtų išgyventi penitentų atžvilgiu dangiškojo Tėvo gailingąją meilę. Tačiau ar ne tiesa, kad daugelyje šalių, ypač Vakarų Europoje, pastebimas dažnai tiesiog pragaištingas atšalimas šio sakramento atžvilgiu? Jeigu jūsų šalyje Dievo malonės dėka situacija yra kitokia, dėkojame Viešpačiui, tačiau supratingai žvelgiame į ateitį ir siekiame užkirsti kelią, kad šis užkratas neplistų – galbūt per spaudą, informacijos priemones, paskaitas,

įvairius susitikimus. Nesileiskite „kolonizuojami“, verčiau būkite įsitikinę apaštalai!

Metodologiniu požiūriu siekiame vienpusiškai neakcentuoti tik nuodėmių išpažinimo, – nors jas reikia išpažinti ir padėti tikintiesiems suvokti jų svarbą, – kitaip rizikuotume nustumti į antrą vietą tai, kas svarbiausia, – asmeninį susitikimą su Dievu, gerumo ir gailingumo Tėvu. Sakramentinio šventimo šerdyje yra ne nuodėmė, bet Dievo gailingumas, kuris yra be galo didesnis už mūsų kaltę.

Ganytojų, ypač nuodėmklausių, užduotis – akivaizdžiai parodyti glaudų ryšį tarp Sutaikinimo sakramento ir gyvenimos, ryžtingai nukreiptos į atsivertimą. Reikia, kad tarp Išpažinties sakramento praktikos ir nuoširdaus siekio gyvenime sekti Jėzumi atsirastų savotiškas nesustabdomas „dorybingas ratas“, kuriame sakramento malonė palaikytų ir maitintų įsipareigojimą būti ištikiems Viešpaties mokiniais. Gailingumo Jubiliejus mums primena, jog mūsų krikščioniškasis gyvenimas turi būti nuolat nukreiptas į atsivertimą. Tad dažnai einantis Sutaikinimo sakramento tikintysis išlaiko gyvą evangelinio tobulumo troškimą. Jei šis troškimas sumažėja, sakramento šventimui kyla grėsmė tapti formalumu, neįsiterpiančiu į kasdienio gyvenimo audinį. Kita vertus, jei trokštume sekti Jėzų, tačiau reguliariai neitume išpažinties, kiltų grėsmė palengva sulėtinti dvasinį ritmą, vis labiau jį menkinti ar net visai sustabdyti. Nesunku suprasti, kokia vertinga Bažnyčioje jūsų tarnystė – dieviškojo gailingumo teikėjų sielų išganyto labui. Turime įsipareigoti sekti pavyzdžiu daugybės šventų nuodėmklausių, kurie savo dvasine intuicija padėdavo penitentams suvokti, jog reguliarius Atgailos sakramento šventimas ir nukreiptas į šventumą krikščioniškasis gyvenimas kiekvienam tikinčiajam yra neatskiriami tos pačios dvasinės kelionės elementai.

Kaltė ir atleidimas

Turime iš naujo mokytis šio sakramento. Jau vien antropologiniu požiūriu svarbu, viena vertus, pripažinti kaltę, kita vertus, praktikuoti atleidimą. Mūsų laikais nerimą keliantis reiškinys – tai išplitęs kaltės suvokimo stygius. Atgailos sakramento dovana yra ne tik tai, kad gauname atleidimą, bet ir tai, jog pirmiausia suvokiame atleidimo poreikį. Jau per tai būname nuskaistinami, viduje perkeičiami, galime geriau suprasti kitus ir jiems atleisti. Kaltės pripažinimas žmogui yra elementarus dalykas – jis serga, jei to nesuvokia, – ir taip pat svarbi išlaisvinanti patirtis, gaunant atleidimą. Šiems abiem dalykams vykdyti Sutaikinimo sakramentas yra lemtingos svarbos vieta. Ten tikėjimas tampa visiškai asmenine tikrove ir nebesislepia kolektyviškume. Jei žmogus priima šį iššūkį ir

suvokdamas atleidimo poreikį stoja, taip sakant, bejėgis Dievo akivaizdon, patiria jaudinantį asmeninį susitikimą su Jėzaus Kristaus meile.

Atgaila ir Eucharistija

Meilė Eucharistijai leidžia vis labiau įvertinti Sutaikinimo sakramentą. Dėl ryšio tarp šių sakramentų katechezėje ir pamokluose turime priminti, jog mokant apie Eucharistiją nedera drauge nepasiūlyti tvirto atgailos kelio. Tai turime priminti tinkamais žodžiais ir iniciatyvomis nuo pat vaikų parengimo pirmajai Komunijai. Pirmajame laiške korintiečiams primenama: „Kas nevertai valgo tos duonos ar geria iš Viešpaties taurės, tas bus kaltas Viešpaties Kūnu ir Krauju. Teištiria žmogus pats save ir tada tevalgo tos duonos ir tegeria iš tos taurės. Kas valgo ir geria to Kūno neišskirdamas, tas valgo ir geria sau pasmerkimą“ (1 Kor 11, 27–29). Konstatuojame, jog mūsų laikais tikintieji gyvena kultūroje, linkusioje išdildyti nuodėmės suvokimą ir skatinti paviršutinišką elgseną, kai nepaisoma būtinybės būti Dievo malonėje, kad galėtume oriai artintis prie sakramentinės Komunijos (plg. KBK 1385). Prarasti nuodėmės suvokimą reiškia tam tikrą paviršutiniškumą suvokiant Dievo meilę. Tikintiesiems naudinga, kad primintume tuos elementus, kurie Mišių apeigose iškelia nuodėmės suvokimą ir tuo pat metu Dievo gailestingumą. Ryšys tarp Eucharistijos ir Sutaikinimo primena, jog nuodėmė niekuomet nėra išskirtinai individualus dalykas. Ji visuomet padaro žaizdą bažnytinėje bendruomenėje, į kurią visi esame įrikiuoti per Krikštą. Todėl Sutaikinimas, pasak Bažnyčios tėvų, „*laboriosius quidam baptismus*“, taip akivaizdžiai parodant, jog atsivertimo kelio tikslas yra atkurti pilnutinę bažnytinę bendrystę, kuri išreiškiama priimant Eucharistiją (plg. *Lumen gentium*, 11; Apaštališkasis paraginimas *Reconciliatio et paenitentia*, 30).

Atsigręžti į klausyklą

Reikia atsigręžti į klausyklą su atnaujinta apaštališka motyvacija. Grįžti į klausyklą kaip į vietą, kurioje švenčiamas Sutaikinimo sakramentas, ir sykiu kaip į vietą, kurioje dažniau „gyvenama“ pagal nustatytą tvarką, paskelbtiną ne tik savo parapijos, bet ir visos pastoracinės zonos tikintiesiems, taip pat kuo plačiau atsiveriant tikinčiųjų poreikiams bei dispozicijai. Reikia, kad tikintieji galėtų rasti gailestingumo, patarimo, užuojautos, galėtų jaustis mylimi ir suprasti Dievo ir patirti dieviškojo gailestingumo buvimą, taip pat tikrą Jo buvimą Eucharistijoje. Atgailos sakramento „križė“, apie kurią dažnai kalbama, pirmiausia skatina kunigus ir primena didžiulę atsakomybę ugdyti Dievo tautą suvokti radikalius Evangelijos reikalavimus. Tai ypač ragina didžiadvasiškai ir prioritetiškai atsidedi išpažinčių

klausymui, drąsiai ir įžvalgiai vadovauti kaimenei, kad ji nesupanašėtų su šio pasaulio dvasia (plg. Rom 12, 2: „Nesekite šiuo pasauliu, bet pasikeiskite atsinaujindami dvasia, kad galėtumėte suvokti Dievo valią, – kas gera, tinkama ir tobula“), bet pajėgtų suprasti ir tokius pasirinkimus, kurie eina prieš vyraujančią mąstymo srovę, vengdami prisitaikymo ir kompromisų su pasaulio dvasia. Todėl būtina, kad kunigas išlaikytų nuolatinę asketinę įtampą, maitinamą bendryste su Dievu, ir nuolat lavintųsi, konstruktyviai ir kritiškai studijuodamas teologiją bei humanitarinius mokslus. Turime gerai suprasti reiškinį, su kuriais susiduria visuomenė, tai, ką žmonės skaito ar girdi, filosofiją, kuria grindžiama tam tikra mąstysena ar papročiai, – visa tai ne tam, kad prie to prisitaikytume, bet kad galėtume suprasti ir pateikti tinkamus atsakymus bei nuorodas.

Švenčiausioji Mergele, Išminties Soste, padėk mums visa tai suprasti!

Gailestingumas ir tiesa susitiks: Sutaikinimo sakramentas

Brangiausieji Broliai,

Tokiu, kaip mūsų, laiku, – kai ypač pasireiškia radikali desakralizacija, kurią kai kurie vadina „postmodernybe“, kiti „demitologizacija“, dar kiti vėlgi „sekuiliarizacija“, bet kuri, šiaip ar taip, atrodo, jog tampa, kad ir iš kurios pusės į ją žvelgtum, radikaliu proto, todėl ir tikėjimo, susilpnėjimu, – ypač pranašiška nuodugnai aptarti teologinius, juridinius ir pastoracinius nuodėmklausių tarnybos, kurią Kristus per Bažnyčią mums patikėjo, matmenis.

Ir popiežius Pranciškus, vykdydamas savo tarnybą, mums nuolat primena, kad gailestingumas drauge su tiesa yra viena iš krikščioniškojo skelbimo ašių, ir taip jie yra pačios dieviškosios tapatybės „atpažinimo vietas“: Dievas yra Gailestingumas, Dievas yra Tiesa.

Todėl noriu pateikti jums šiuos savo apmąstymus, suskirstytus pagal teminius branduolius, išplaukiančius iš svarbiausiojo klausimo, kylančio žmogiškajai egzistencijai, protui, tikėjimui ir dvasingumui. Tai klausimas, kurį pasiskolinau iš šventojo Augustino – santykio tarp malonės ir laisvės, tad ir tarp gailestingumo ir tiesos, didžiojo žinovo. Jis tam tikru metu klausė: *Quid animo satis?* (kas pasotina žmogaus sielą?), norėdamas šiuo pasakymu glaustai nusakyti visa, ką apima klausimas, kas yra žmogus su savo ribotumais ir savo prieštaromis,

bet visada tvirtai nuvokiantis apie „anapus“, apie anapusybę, į kurią yra slėpiningai pašauktas ir kurios link ji nuolat sugražina susidūrimas su tikrove.

Norėčiau, kad tekstuose, kuriuos siūlau bendrai apmąstyti kiekvienam iš mūsų, nuodėmklausių, kaip, beje, ir kiekvienam penitentui, kaip nematoma gija visada eitų šis neišvengiamas klausimas: *Quid animo satis?*, galintis nuolat sugražinti apmąstymus prie esmės ir prie galutinio atsakymo, kurį susitikimas su gailestingumu ir tiesa atveria ieškančiam žmogui.

1. Gailestingumas ir tiesa – du neišvengiami ženklai

85 psalmė – ja grindžiamas mūsų apmąstymų pavadinimas – skelbia: „Gailestingumas ir tiesa susitiks“ (1), primindama naująją ne žmogaus rankų sukurtą tikrovę, kuri yra trokština ir labai lauktina, bet išsipildanti vien kaip Dievo dovana.

Šia prasme gailestingumas ir tiesa yra iškalbingi įmanomo ir realaus atsakymo į klausimą *Quid animo satis?* ženklai. Vien gailestingumas ir tiesa pasotina žmogaus širdį, suvokiančią, kad jie yra ne kas kita, kaip meilės vardai, tos vienatinės Meilės, kuri apsireiškė, tapo kūnu ir paaukojo save pačią už mus.

Žmogaus širdis pirmučiausia yra sukurta gailestingumui. Ji sukurta būti gailestingumo objektu, t. y. nelikti savo ribotumo ir savo nedorumo kaline, bet ji sukurta taip pat būti gailestingumo subjektu, t. y. praktikuoti negirdėtą viršenybę savęs pačios ir savo aistrų atžvilgiu, gebėti tikrai atleisti, iš naujo apkabinti kitą, niekieno nevaržoma.

Gyventi gailestingumu reiškia antropologiškai jausti savo egzistenciją kaip gėrio ir gyvenimo pažadą. Žodžiai: „Aš tau atleidžiu“ tam tikru būdu sutampa su šiais: „Noriu, kad tu gyventum, gera, kad tu gyveni“, ir tai tinka ne tik mums patiems, bet ir pasauliui. Kaip tik todėl, kad atleidimas turi iš esmės su santykiškai susijusią plotmę, šis žingsnis išties neįmanomas be to, ką sakramentinė tradicija vadina atgaila. Nuostata peržiūrėti savo sąžinę ir savo gyvenseną, nuolankus savo kaltės pripažinimas, karštas troškimas keisti tiek savo santykius su žmonėmis, tiek santykį su Dievu yra pagrindas, todėl tikra ir tvirta gailestingumo auka iš tikrųjų tampa „įgyvendinamu gailestingumu“.

Širdis, nenusiteikusi savęs patikrinti ir peržiūrėti savo kelio, nėra pasirengusi priimti gailestingumo. Šia prasme gailestingumas yra tarsi iškiliasias ženklas. Kaskart,

(1) „Ištikima meilė ir tiesa susitiks“ (*Ps* 85, 11)
(prel. A. Rubšio vertimas).

kai vyksta gailestingumo aktas tarp žmonių, kaskart, kai švenčiamas dieviškojo Gailestingumo sakramentas, patvirtinamas žmogaus orumas, paskelbiamas galutinis Dievo pasirinkimas, Dievo, kuris dėl žmogaus atsiuntė savo Sūnų; gailestingumu tarsi atkuriamas žmogaus ir Dievo sandora ir tas prarastas arba įvairiai užtemdytas orumas, kai žmogus lieka pats nepajėgus nei savęs, nei brolių mylėti ir vertinti, džiaugtis savimi ir jais.

Net jei filosofškai „sumenkinti“ iki neprotingos reliatyvistinės sampratos, esame ir liekame egzistenciniai realistai: galime būti tikri, kad esame mylimi, tik tada, jei kitas mus myli!

Sykiu gailestingumas yra iškiliasias žmogiškas ženklas ir iškiliasias dieviškas ženklas, pilnatviškai įvykęs Kristuje, Nukryžiuotame ir Prisikėlusiam, tikrame Dieve ir tikrame Žmoguje.

Kaip didieji mistikai mus moko, žvelgiant į Nukryžiuotąjį, įmanoma kažkiek pajusti beribės Meilės, kurios objektu tapome, meilės, į kurią esame pašaukti, vilties, kuri per Nukryžiuotąjį išsiplečia iki kiekvieno iš mūsų: amžinoji viltis, gailestingumo sklidina, mums dovanoja tikrumą dėl ateities, kadangi gailestingumas yra „šiandien“ esantis Asmuo.

Žmogaus širdis taip pat yra sukurta tiesai. Tiesai, esančiai išorėje, ir tiesai savyje bei apie save. Tai turėdamas galvoje, šventasis Augustinas klausia: „*Quid enim fortius desiderat anima quam veritatem?* – Ko žmogaus siela tvirtiau trokšta, jei ne tiesos?“ (Šv. Augustinas. *Com. in Ioan.*, XXVI, 5).

Ne kartą pats Jėzus skelbė laisvinančią tiesos vertę: „jūs pažinsite tiesą, ir tiesa padarys jus laisvus“ (*Jn* 8, 32) – ir Jis pats tapatinosi su Tiesa. Nors mūsų laikais pribloškiamai atmetama objektyvi tiesa, nors nepaisoma nė tolimiausio metafizinio dvelksmo, iš ypatingos stebėjimo vietos – klausyklos galime kasdien pastebėti pribloškiamą tiesos poreikį kiekvieno žmogaus širdyje, nepanaikinamą ir neišdildomą poreikį, nes paties Dievo įdėtą į žmogaus širdį, sakant: „Padarykime žmogų pagal mūsų paveikslą ir panašumą <...> Dievas sukūrė žmogų pagal savo paveikslą“ (*Pr* 1, 26–27).

Žmogui reikia tiesos, nes jis yra sukurtas Dievo, kuris yra tiesa, ir tai, kad jam reikia Dievo, kaip iškalbingiausias ženklas atspindi tas tiesos poreikis, daugiausia ir nulemiantis žmogiškąją veiklą.

Jei filosofinėje ir spekuliatyviojoje plotmėje tiesos tema, atrodo, beveik archyvinė, ji visa jėga iškyla vos tik palyginus idėją su tikrove. Niekam nepriimtina netikra meilė,

apsimestiniai santykiai, iškreipti profesiniai ryšiai. Visiems mums – kiekvienoje Viešpaties mums duodamoje gyvenimo srityje – nepaprastai reikia tiesos, tiesos mums, tiesos kitame, tiesos gyvenamoje aplinkoje.

Krikščionybėje tiesa yra Asmuo; tai Jėzus Nazaretis, tiesa, tapusi kūnu, pasidariusi regima, liečiama ir girdima; būtent šioje nepaprastoje pusiausvyroje tarp *Logos* ir kūno, tarp proto ir tikrovės, tarp Dvasios ir materijos galima nuspėti naują tiesos sampratą, kurią į žmonių istoriją įvedė krikščionybė.

Tiesa jau nebėra abstrakti idėja, prie kurios kaip prie tiro reikia prisitaikyti. Tiesa visada yra susitikimo vaisius; tiesa yra susitikimo su savimi pačiais, su kitu ir su slėpinio atnaujinimas; ji drauge su gailingumu yra iškiliausias žmogui duotas ženklas, jog tikėtume, kad įmanoma gyventi tikru gėriu, tikra meile, nepriklausančia nuo tam tikrų nuopelnų ar tam tikrų gebėjimų, bet kuri būtų paprastas pasidavimas gailingumui ir tiesai. Pasidavimas teisingam gailingumui ir gailingai tiesai.

Jei krikščioniškuoju skelbimu, katecheze, nuolatinio kunigų ir pasauliečių ugdymu, Sutaikinimo sakramento šventimu gebėsime atgauti iškalbingą ženklą, kuriam atstovauja gailingumas ir tiesa, tai mums leis išgirsti bet kuriuo metu gyvenančių ir veikiančių žmonių giliausias ir jautriausias stygas; taip iš naujo prasidės dialogas galbūt po pernelyg skuboto užsivėrimo, vėl atrandant gelminį tiesos ir gailingumo gebėjimą sužmoginti ir tuo pat metu sudievinėti su sąlyga, kad jie bus laikomi ne laimėjimais, bet dovanomis, neatlygintinai išdalytomis Jėzuje.

2. Gailingumas ir tiesa: abipusis įtikrovinimas Sutaikinimo sakramente

Iš tiesų todėl, kad gailingumas ir tiesa iš esmės nėra idealai, prie kurių derinamasi, ar platoniškos kontempliuotinos idėjos, bet per Įsikūnijimo slėpinį yra tapę faktais, apčiuopiamais, regimais, girdimais įvykiais asmeniškai susitinkant su Kristumi, kūnu tapusiu *Logos*, galima teigti, jog visa, kas nutinka Sutaikinimo sakramente, tam tikru būdu yra iškiliausias susitikimas su žmogui Dievo siūlomą gailingumu ir su tiesa apie žmogų ir jo ryšį su Dievu, kuris žmogų pašaukė Jo pažinti. Šia prasme Sutaikinimo sakramente, regis, patiriamos ir sutinkamos trys gailingumo ir tiesos savybės: bendraesmiškumas, objektyvumas ir santykiškumas.

2.1 Bendraesmiškumas

Gailingumo ir tiesos supriešinimas krikščionybėje visada yra siauro matymo vaisius. Neįmanoma akcen-

tuoti gailingumo menkinant tiesą ar, priešingai, paabrėžti tiesos, kuri nebūtų gailingumas.

Ši poliarizacija – jai būdinga nuolatinė iš Įsikūnijimo slėpinio kylanti įtampa – yra tam tikra prasme teisėta, jei laikosi „*et et*“ [ir, ir] ribų ir nieku gyvu neišsigimsta į pragaištingą nekatalikišką „*aut aut*“ [ar, ar], neretai praktiškai perteikiamą paviršutinišku mokymo ir pastoracijos supriešinimu ir supiktinimu.

Kaskart, kai priešiname pastoracinį veikimą su mokymu, vadinamąjį pastoracinį gailingumo sklidiną veikimą su menamu mokymu, persmelktu šaltos ir negailingos tiesos, atsiskleidžiamame esantys ikikrikščioniškos sistemos kaliniai, joje tiesa ir radikalus Žodžio, tapusio žmogumi, naujumas dar nėra pakankamai ir tinkamai permanyti.

Krikščionybėje gailingumas ir tiesa yra bendraesmiai, absoliučiai neperskiriami, netgi iš tiesų jų negalima skirti; sakytume, perfrazuodami Chalkedono Susirinkimą, kad gailingumas ir tiesa yra suvienyti, bet nesumaišyti, skirtingi, bet neatskirti.

Netekęs tiesos gailingumas, neatsižvelgiantis į tikrovę, faktus, asmenis ir jų veiksmus, yra nekrikščioniškas. Toks gailingumas negerbtų žmogaus orumo, žmogaus, visada gebančio daryti pasirinkimus vadovaujantis protu ir laisve; toks gailingumas būtų kempinė, nutrinanti istoriją, t. y. nubraukianti tikrą teologinę Įsikūnijimo vietą.

Tiesa, netekusi gailingumo, t. y. neatsižvelgianti į asmenį, jo istoriją, konkrečią jo patirtį ir išugdytos ir išmanios jo sąžinės sprendimą, irgi yra nekrikščioniška. Tokia tiesa, nors ja būtų ir gyvai mojuojama, nepriklausytų tikram krikščioniškojo tikėjimo paveldui, nes pereitų prie abstrakčios idėjos, veikiau platoniško ar hėgeliško atspalvio, nei autentiškai asmeninio ir krikščioniško pobūdžio. Krikščionis žino, kad tiesa yra Asmuo, Jėzus Nazaretis, veikęs poelgiais ir žodžiais, kurie abipusiškai įsitikrovino laipsnišku ir veiksmingu paties Dievo apsireiškimu.

Šia prasme atliekant kiekvieną sakramentinį veikimą ir ypač Sutaikinimo sakramente dėl psichologinio penitento įsitikrovimo visada būtina atminti, kad Bažnyčia kaip absoliučiai neperskiriamas skelbia visa tai, kas ji yra, – gailingumo matmenį – ir visa tai, ką ji tiki, – tiesos matmenį (plg. *Dei Verbum*, 8).

2.2 Objektyvumas

Krikščionybės istorinis matmuo, įvykių, susijusių su Jėzaus Nazariečio Asmeniu, „tikrumą“ vertinantis kaip

nuosekliai ir lemtingai svarbų, mūsų tikėjimą sujungia su esminiu objektyviu matmeniu, be kurio nebūtų netgi galima kalbėti apie krikščionišką tikėjimą.

Kad gailėstingumas būtų prasmingas, reikia leidžiančio jį patirti „Tu“. Nei žmogiškuoju lygmeniu, nei religinėje plotmėje neįmanoma savęs nuteisinimo patirtis, nebent melo kaina.

Analogiškai, jei tiesa būtų tik subjekto laimėjimas ir jei atsakymai į žmogaus klausimus jau būtų jame, nebektų šios dramatiškos ir nepaliaujamos plotmės, kurią vadiname egzistenciniu klausimu.

Klausimas *Quid animo satis?* kelia prielaidą, kad atsakymas yra žmogaus sielos išorėje, jis – objektyvus, sutinkamas kaip tai, kas netikėtai nutinka ir kas nepaprastai atliepia širdies troškimą ir klausimus.

Šia prasme geras nuodėmklausys visada kviečiamas suvokti, kad dėl gailėstingumo ir tiesos bendraesmiškumo jis yra pašauktas, atlikdamas šią jautrią ir dėmesingą tarnystę asmeniui, būtinai nuvesti jį į objektyvios tiesos, esančios už jo, pripažinimą, nes jį duota, apreikšta kaip sąlyga norint autentiškai, objektyviai patirti gailėstingumą.

Tiesos sumenkinimas iki nuomonės ir gailėstingumo – iki jausmo numarina ne tik dieviškąjį Apreiškimą, bet ir supratimą, todėl ir žmogiškąjį orumą, kurie būtent kildami iš klausimo matmens, iš prasmės ieškojimo ir radikalaus atsivėrimo poreikiui gauti ir dovanoti meilę reikalauja, kad tokios patirtys būtų tikros, istoriškos, objektyvios.

2.3 Santykiškumas

Gailėstingumo ir tiesos bendraesmiškumas ir objektyvumas drauge veda į jų tarpusavio santykiškumo pripažinimą. Juk po Jėzaus Kristaus negalėtų būti nuo tiesos atsieto gailėstingumo tikro patyrimo ir, priešingai, nuo gailėstingumo atsietos tiesos tikro patyrimo.

Sutaikinimo sakramentu šis abipusiškumo patyrimas įgyvendinamas tomis pačiomis sąlygomis, kurias Bažnyčia nurodo kaip „penitento veiksmus“. Dieviškąjį gailėstingumą galima priimti tik pradėdant nuo tiesos apie save, apie savo poelgius ir jų padarinius artimiesiems. Ir tokia tiesa niekada nesuvoktina tik subjektyviai, ji suprastina ir kaip ta, kuri kyla iš objektyvaus susidūrimo su apreikštąja ir autoritetingai nepertraukiamo Bažnyčios Magisteriumo mokoma tiesa.

Galime būti įsitikinę, kad tikrai esame mylimi, tik tada, kai visiškai priimame tiesą apie save. Autentiškas gailė-

lestingumo ir meilės patyrimas priklauso nuo tiesos apie save ir savo poelgius.

Tolygiai ir papildomai Dievas apsireiškė tiesiog gailėstingumo veidu. Jis, aukščiausioji pasaulio ir istorijos Tiesa, panoro įžengti į žmogiškąjį permainingą būvį žmogaus, Kūdikio, Veidu, pasirengęs paaukoti save patį už žmones, idant jie galėtų tikėti tą meilę, kuria Dievas juos myli.

Įsikūnijimo ir mirties bei Prisikėlimo slėpiniai šia prasme yra galutinis Dievo atsakas į gimtojo nuopuolio apgaulę; įsikūnijusio, mirusio ir prisikėlusio Dievo tiesa galutinai atsako į žmogaus, įkalinto gundymo būti kaip Dievas, melą.

Dėl šios priežasties krikščioniškoji tiesa niekada nėra skeptras, kuriuo mojuojama priešais kitą, ji yra nuolanki tarnystė tiesai apie savo esatį ir naudingas nukreipimas į vienintelį tikrą santykį, galintį nuvesti žmogų į savęs įgyvendinimą, – į santykį su Dievu.

Tikrai patirti Dievą kaip tiesą įmanu tik dieviškojo gailėstingumo glėbyje, glėbyje, kupiname švelnumo ir atjautos, jis prašosi visada būti priimamas, išgyvenamas netekus pasitikinčio tikėjimo, *fides qua creditur*, neatskiriama nuo tikėjimo kaip pažinimo, *fides quae creditur*.

Taigi gailėstingumas ir tiesa yra patiriami tik kaip abipusiškai santykiški. Todėl psalmėje sakoma: „Gailėstingumas ir tiesa susitiks!“

Kur susitiks? Kokiu būdu susitiks? Jie susitinka Jėzuse Kristuje, o susitikimo „būdas“ yra Įsikūnijimas.

Quid animo satis? Kas pasotina žmogaus širdį?

Tik gailėstingumas ir tiesa, bendraesmiai, objektyvūs ir susiję su Jėzumi Kristumi, gali pasotinti žmogaus širdį.

Tik Kristus pasotina žmogaus širdį, nes tik Jame svarbiausi kiekvieno klausimai randa tinkamą atsakymą.

Sutaikinimo sakramente šis patyrimas, antropologiškai visuotinis ir radikaliai antgamtinis, kaskart įvyksta, kai išgirstame dieviškąjį gailėstingumą skelbiant tiesos nuosprendį, sutampantį su žodžiais: „Aš tave išrišu iš tavo nuodėmių.“

Šia prasme Sutaikinimo sakramento šventimas tikrai yra *Opus misericordiae* vykdymas. Tai vieta, kurioje gali išsipildyti žmogaus širdies troškimas gailėstingumo ir tiesos; tai išsipildymas, savitas dėl savo pasireiškimo būdo viename gyvame Asmenyje, jis radikaliai pranoksta net pačias didžiausias žmogaus viltis. Dievas, tiesa ir

gailestingumas, pasilieka regimas, apčiuopiamas ir girdimas; Jis atkuria žmogaus pirminį sūnišką orumą ir jį padaro dalyviu to paties dieviškojo gyvenimo, kurį Jis pats ketina dovanoti atsiųsdamas savo Sūnų.

Visa tai yra „čia pat“, tiksliau – „šalia žmogaus“, Bažnyčios, visuotinio Išganymo sakramento, dėka ir pačios krikščionybės, kuri yra nepaneigiamai sakramentiška, struktūros dėka. Ne tik ženklas, nurodantis slėpinį, bet ir sakramentas, kuriame sutampa slėpinys ir ženklas; ženklas prieinamas, apimantis pilnutinį dalyvavimą slėpinyje.

Brangiausieji Broliai, visa tai vyksta kaskart, kai įžengiamie į klausyklą! Už visa tai esame atsakingi; šis didis stebuklas skleidžiasi priešais mūsų akis ir dėl šios priežasties garbiname ir šloviname Dievą kaskart, kai Jis mums leidžia, nepaisant mūsų ribotumo ir kūniškumo, vėl ištarti mūsų broliams Kristaus žodžius: „Aš tave išrišu iš tavo nuodėmių.“

Šiame ištikimybės, tiesos ir gailestingumo kelyje tepalaiko mus Palaimintoji Mergelė Marija, Apaštalų Karalienė, nusidėjėlių prieglobstis, Gailestingumo Motina. Ta, kuri savo iščiose pradėjo Tiesą, tapusią kūnu, kuri Ją mylėjo kaip niekas kitas ir ja nuolankiai sekė. Tebūna ji kiekvienam nuodėmklausiu gailestingumo ir tiesos, meilės ir teisingumo, ištikimybės ir švelnumo pavyzdys, kad petriškosios tarnybos matmeniui niekada nestigtų marijiškojo ir marijiškasis matmuo būtų visada vedamas ir palaikomas tiesos, kuri yra Kristus, bendraesmiškumo, objektyvumo ir santykiškumo.

Klausykla kaip išskirtinė evangelizavimo, tikėjimo ir sveiko mokymo perdavimo vieta

Mieli Konfratai,

Manau, kad jums ir jūsų pastoracinei tarnystei galėtų būti naudinga šiais Gailestingumo metais, kurie kaip tik dėl to yra tam tikra prasme ir klausyklos metai, pamąstyti apie esminį ryšį tarp Sutaikinimo sakramento ir nuoseklaus Dievo Karalystės augimo sielose.

Sakramentinė išpažintis iš tiesų yra patirtis, per kurią žmonės gali realiai sutikti Viešpatį, atverti jam savo širdį ir autentiškai išgyventi Dievo gailestingumą. Per išpažintį kiekvienas stoja prieš Dievą kaip elgeta, suvokdamas savo ribotumą bei savo nuodėmes ir maldaudamas to, kuris yra Meilė, gailesčiu persunkto apkabinimo, o tai yra vieninteliai vaistai, galintys ti-

krai išgydyti žmogaus širdį. Išpažintis gali vis iš naujo gydyti tą giluminę baime, kad nesame mylimi, – gimtosios nuodėmės paveldą, verčiantį mus daryti nuodėmes, o jos dar labiau atitolina nuo to, Kurio kiekvienam iš mūsų be išimties taip labai reikia.

Šiame pranešime klausykla šalia to, kad yra fizinė vieta, kurios svarbą visada reikia turėti omenyje, visų pirma reiškia „teologinę erdvę“, tikrą prisikėlimo patirtį, nes tai susitikimas su Prisikėlusiuoju.

Taigi pamėginsiu išnagrinėti tris šio esminio sakramento aspektus: jo indėlį į evangelizavimą, tikėjimo perdavimą ir sveikos doktrinos mokymą.

1. Klausykla kaip evangelizavimo vieta

Būtų galima klausti savęs, ar tas, kuris ateina prašyti sakramentinio gailestingumo, neturėtų būti laikomas jau „evangelizuotu“, ir ar neturėtų būti savaime aišku, kad švenčiant Sutaikinimo sakramentą vyksta jo atėjusiųjų evangelizacija?

Nors akivaizdu, kad „pirmoji evangelizacija“, suvokiama kaip susitikimas su Kristumi, o doktrininiu ir kanoniniu požiūriu – kaip panardinimas į jo Slėpinį per krikštą, būtinai įvyksta pirmiau negu Sutaikinimo sakramento šventimas, vis dėlto dabar galime sutikti, kad klausykla yra ir turi būti evangelizavimo vieta.

Taip yra visų pirma dėl pačios Evangelijos prigimties. Ji yra išganymo skelbimas, Geroji Naujiena, jog Dievas tapo žmogumi, kad mus išganytų, ir kad jis iš meilės atidavė save už mus. Mielieji, mes gerai žinome, kad sakramentų veiksmingumas apskritai, bet ypač Sutaikinimo sakramento veiksmingumas priklauso nuo Nukryžiuoto Kristaus, nuo begalinės aukos žmogumi tapusio Dievo Sūnaus, kuris užimdamas mūsų, nusidėjusios žmonijos, vietą, visiems laikams atvėrė mums išganymo vartus. Ar gali būti geresnis skelbimas, didesnė evangelizacija, veiksmingesnė Gerosios Naujienos patirtis už tai, kas išgyvenama prie klausyklos, kur galingai nuskamba pranašo Izaijo žodžiai: „Nors jūsų nuodėmės ir yra raudonos it kraujas, jos gali tapti baltos kaip vilna“ (Iz 1, 18)?

Taigi pirmiausia klausykla kaip evangelizavimo vieta ragina mus galvoti apie nepaprastai kilnios pastoracinės tarnystės atlikimą, kai švenčiamas šis esminis sakramentas, kaip nuolatinį išganymo, paties Dievo tapatybės, – o jis yra Meilė – ir tos Meilės veido, kuris ją priimantiems yra pats Gailestingumas, skelbimą!

Kai mūsų broliai ateina Sutaikinimo sakramento, neretai jie tai daro iš labai skirtingų paskatų: nuo gryno

įpročio iki paguodos ieškojimo, nuo bandymo atsikratyti psichologinio kaltės jausmo iki poreikio būti kieno nors išklaustytam, nuo baismės už nuodėmės baimės – šiandien tai atsitinka daug rečiau – iki nuolatinio poreikio būti suramintam ir sustiprintam. Nors yra daug gražių sielų, didžiąją dalį išpažinčių įkvepia ne nuoširdus gailestis ir jos neatveria širdies mylinčio ir gailestingo Dievo, kuris neleidžia širdžiai užsisklęsti savyje, slėpiniui. Tačiau, kad ir kokia būtų priežastis, dėl ko žmogus prašo Sutaikinimo sakramento, mūsų jam skiriamas dėmesys, parodyta meilė, nuoširdus ir, kiek tik pajėgsime, dėmesingas jo išklausymas bei dieviškas gailestingumas, kurį stengsimės atskleisti, bus pagrindiniai evangelizavimo elementai, o evangelizavimo poreikį giliai jaučia kiekvienas tikintysis, net jeigu to ir nepasako.

Tarp daugybės darbų, kurie kunigo gyvenimą neretai įsuka į smarkų sukurį, Sutaikinimo sakramento šventimas yra reali proga rinkti, o ne barstyti, nuoširdžiai paskelbti Evangeliją, užuot užstrigus daugybėje parengiamųjų darbų, per kuriuos iškyla pavojus niekada nepradėti skelbti.

Visa kita pastoracinė veikla, ne tik teisėta, bet, ko gero, ir būtina, visada turi turėti prieš akis evangelizaciją, aiškų, gyvai suvoktą Jėzaus iš Nazareto – tikro Dievo ir tikro žmogaus, mirusio ir prisikėlusio iš meilės, – skelbimą. Tad visi pastoraciniai planai, visos iniciatyvos turi žvelgti į klausyklą ir vesti prie jos. O klausykoje pirmiau ir geriau negu bet koks žmogaus gebėjimas, net ir psichologinis, veikia malonės galia, kuri išlaisvindama iš nuodėmės sukuria vienintelę sąlygą norint patirti Dievo gailestingumą, – tai širdies atvirumas.

Širdies atvirumas nėra vien Sutaikinimo sakramento prielaida, kaip tik doktrina mums primena, kad išpažinties galiojimui pakanka netobulo gailėsčio, kuris malonės padedamas neretai gali tapti tobulu gailėsčiu.

Kaip Krikšto sakramentas yra glaudžiai susijęs su tikėjimu ir kartu su Katalikų Bažnyčios katekizmu galime tvirtinti, jog krikštas suponuoja tikėjimą, švenčiamas tikėjime ir dovanoja teologinį tikėjimą, taip, analogiškai, galima pripažinti, kad sakramentinė išpažintis suponuoja širdies atvirumą, švenčiama širdies atvėrime ir dovanoja širdies atvirumą, kuris yra atleidimo išgyvenimas.

Taigi Gerosios Naujienos skelbimas, evangelizavimo patirtis, išgyvenama per kiekvieną sakramentinę išpažintį, kaip tik ir gali įvykti tame nuodėmės, o dar labiau Dievo ilgesio sužeistos širdies susitikime su begaline meile, kuri yra gailestingumas ir kuri vienintelė yra pajėgi su naikinti nuodėmę bei vesti žmogaus širdį į pilnatvę.

Kaip ekleziologija primena, kad tik evangelizuota Bažnyčia pati yra evangelizuojanti, lygiai taip galime sakyti, kad tik evangelizuotas kunigas pats yra evangelizuotojas.

Ir mums klausykla yra evangelizavimo vieta. Ir mes kiekvieną kartą, kai prisitariame kaip nuolankūs atgailautojai prie dieviškojo gailestingumo, nepelnytai dovanojamos Viešpaties meilės, patiriame gimimą iš naujo ne tik krikščioniškam gyvenimui, bet ir kunigiškajam buvimui. Nors, būdami Dievo tarnai, esame pašaukti su siaubu vengti nuodėmės, vis dėlto žinome, kad nesame apsaugoti nuo savo ribotumo, nuo pagundų, o kartais ir nuopuolio. Žinome, kad mums visada nepaprastai reikia begalinio Dievo gailestingumo.

Atgailaujantis ir Sutaikinimo sakramentą priėmęs kunigas yra evangelizuotas kunigas, matantis, kaip jo gyvenime ataidi gražioji išganymo naujiena. Todėl jis mokės būti skaidrus kunigas, romus, švenčiant Sutaikinimo sakramentą vedantis tikinčiuosius į Evangelijos, gerosios naujienos, patirtį. Jis padės pasijusti karštai mylimiems tokia meile, kuri kartą atrasta ir bent truputį suvokta, tampa nauju gyvenimo horizontu, pajėgiančiu nukreipti ta „lemiama kryptimi“, kurią vadiname „atsivertimu“.

2. Klausykla kaip tikėjimo perdavimo vieta

Nuoširdžiai (su Dievu) susitaikęs kunigas neišvengiamai taps nešėju to krikščioniško sutaikinimo, kuris yra pirmasis tikėjimo paskelbimas. Tai, kaip mes priimame penitentus, jiems skiriamas išklausymas ir evangelinis antgamtinis žvilgsnis, kuriuo kontempliuojame juos mylintį Dievą bei žvelgiame į jų sielas, yra pirmasis ir svarbiausias autentiško tikėjimo perdavimo įrankis. Atidžiau pažvelgus, nėra kitos patirties, geriau padedančios sukurti žmogiškąjį artumą, kaip Sutaikinimo sakramento šventimas.

Tas artumas niekada neturi kilti iš grynai žmogiškų paskatų. Kunigo sąžinėje visų pirma turi šviesti aiškus suvokimas, jog tikintysis kreipiasi į jį ir atveria jam savo širdį tik todėl, kad jis yra Dievo tarnas. Visada bėkime nuo protagonizmo, susireikšminimo, nuo demagoginio kalbėjimo ir elgsenos. Turime būti tik švarūs kanalai, kuriais galėtų praeiti Gerasis Ganytojas! Ne dėl žmogiškos simpatijos, ne dėl kompetencijos, nors ji irgi svarbi, tikintysis atveria savo širdį išventintam tarnui. Tai gali ir turi atsitikti tik tikėjimo dėka. Tik dėl tikėjimo!

Taigi pirmasis „tikėjimo perdavimas“, bent jau kunigui suvokiant, turi būti tas, kurį jis priima iš penitento. Prisiartinimas prie klausykos, kad ir koks motyvas

skatintų tai daryti, bet kuriuo atveju jau yra tikėjimo išpažinimas. Kiekvienas penitentas, kuris ateina prie klausyklos, išpažįsta savo tikėjimą į Dievą, į Jėzų Kristų, tikėjimą Bažnyčia, kunigais ir sakramentų veiksmingumu.

Turime sąmoningai suvokti šį tikėjimo perdavimą, kurio gavėjai esame mes patys! Turime mokėti atngamtiniu žvilgsniu matyti penitentų artinimąsi prie klausyklos. Tai yra pirmasis motyvas, verčiantis išpažinčių klausytoją priimti ateinančiuosius su nepaprastai dideliu jautrumu. Jau vien šis ganytojiškas priėmimas padeda susitikimui tarp dieviškojo gailestingumo ir sielos, kuriai reikia atleidimo.

Objektyviai suvokdami tą tikėjimo kontekstą, kuriame švenčiamas sakramentas, kunigai žino, kad būtent asmeninio susitikimo su penitenta ir jų išklauso geriausiai, kaip sugeba, dėka išpažinties gali tapti *traditio fidei*, kur su tėviška meile ir jokiū būdu ne autoritariškai nuskamba tikėjimo žvilgsnis ir žodis apie gyvenimą, apie tiesą ir apie gerį.

Kiek tam nepanaudotų progų, kiek paviršutiniškumo iš nežinojimo ar kaltės, kuris *tikėjimo perdavimą* paverčia banaliu pokalbiu! Tai praleistos tiek evangelizavimo, tiek tikėjimo perdavimo progos. Nepraraskime šių galimybių!

Jeigu penitentas vien savo atėjimu pas nuodėmklausį liudija savo tikėjimą, kaip dar labiau nuodėmklausys turi moralinę pareigą Dievo ir Bažnyčios akivaizdoje būti švytinčiu tikėjimo liudytoju penitentui. Tegu mes niekada nenusižengsime šiam svarbiam pašaukimui! Tegu niekada neatsitinka taip, teapsaugo nuo to mus Dievas. Neduok, Dieve, papiktinti mažutėlių ir sielų tikėjimą per Atleidimo sakramento šventimą. Neatsitiktinai Bažnyčia skiria pačias griežčiausias bausmes už piktnaudžiavimus, padarytus švenčiant šį sakramentą! Tačiau to negana, ir Viešpats iš mūsų nori ne kad mes paprasčiausiai vengtume blogio. Mes privalome daryti gera. Turime atlikti šią neeilinę tarnystę, mums patikėtą Viešpaties, labai aiškiai suvokdami, kad kiekvieną kartą, kai penitentas kreipiasi į mus sakydamas: „Tėve, ar galite išklausti mano išpažinties?“, jis atnaujina savo *professio fidei*, tikėjimo išpažinimą, ir to paties tikisi iš kunigo.

Dėl šios priežasties, būtent dėl tos artumo atmosferos ir širdies bei proto atvėrimo, galinčio įvykti prie klausyklos, ji yra tikėjimo perdavimo vieta. To tikėjimo, kurį tiek kunigas, tiek penitentas gavo iš Bažnyčios! Tikėjimo, kurį tiek kunigas, tiek penitentas liudija Bažnyčiai pačiu sakramento šventimu ir kurį jie liudija vienas kitam švenčdami gailestingumą, paties tikėjimo skelbimo šerdį.

3. Klausykla kaip sveiko mokymo perdavimo vieta

Pokalbis, kuris vyksta tarp kunigo ir penitento krikščioniškame sutaikinime, nors būtina išsaugoti šio sakramento specifiką, o jo šventimo laikas neretai būna ribotas, gali tapti vieta, kur veiksmingai pateikiamos „sveikos doktrinos piliulės“, garantuoti vaistai, pagęiantys išgydyti ir labiausiai įsisenėjusias ligas.

Didis nuodėmklausys ir dvasinis vadovas šv. Jonas Avilietis savo metu sakė: „Palyginus sąlygas, kurių reikia gerai atlikti klebonų ir nuodėmklausių tarnystę, su tomis, į kurias patenka tie, kurie atlieka šią tarnystę dabar, sukelia didelį skausmą, nes kartais yra tokių, kurie turi visas (sąlygas), tačiau paprastai daugelis neturi didžiosios jų dalies, o kai kurie neturi jokių.“ Tokiais žodžiais, kurie yra stebinančiai aktualūs ir mums, rašė *Traktate apie kunigystę* (nr. 41) šv. Jonas Avilietis (1499–1569), Benedikto XVI paskelbtas Bažnyčios Mokytoju.

Visoje tarnystėje, bet ypatingu būdu Sutaikinimo sakramente su spindinčiu aiškumu iškyla tiesa, jog Kunigystės šventimams nepakanka, kad nebūtų kliūčių, bet atvirkščiai, yra būtina, kad būtų teigiamos savybės, kurios teisėtai sustiprina šventimų veiksmingumą. Tarp jų neturi trūkti to doktrinos solidumo, kuris kyla iš tikro susitapatinimo su savo tarnyste. Toks susitapatinimas yra kertinis akmuo interpretuojant kunigystę taip pat ir mūsų laikais. Doktrinos solidumas ir aiškumas, kartu su mokėjimu apibendrinti – deja, šandien sunkiai aptinkamu dėl vis didėjančios teologinių studijų fragmentacijos – tai prielaida, kad būtų galima, net ir trumpame sakramentinės išpažinties pokalbyje, perduoti tas esmines doktrines kolonas, kurių dažnai žmonėms taip labai trūksta.

Savaime aišku, čia neturimas galvoje būtinos bendruomeninės katechezės ar nuolatinio ugdymo sumaišymas su trumpais pamokymais ar paaikškinimais, kuriuos galima pateikti sakramentiniame pokalbyje, taip pat būtų nelogiška klausykloje kiekvienam tikinčiajam aiškinti visą Katekizmą.

Šiuo požiūriu būtų svarbu stipriai kelti sau klausimą, kaip mūsų bendruomenėse vyksta nuolatinis katechizavimas, laipsniškas ir pastovus tikėjimo ugdymas, t. y. įsisavinimas doktrinos dalykų, maitinančių patį tikėjimo aktą. Apie tai *Motu proprio Porta Fidei* teigiama: „Juk tikėjimo aktas artimai susijęs su turiniu, kuriam pritariame. Įsiskverbti šios tikrovės vidun leidžia šventasis Paulius tardamas: „Širdimi priimtas tikėjimas veda į teisumą, o lūpomis išpažintas – į išganymą“ (Rom 10, 10). Širdis rodo, kad pirmutinis žingsnis, atvedantis į

tikėjimą, yra Dievo dovana ir malonės, veikiančios ir iš pagrindų perkeičiančios asmenį, aktas” (*Porta fidei*, 10).

Perduoti „sveiką mokymą“ visų pirma reiškia, kad nuodėmklausiai turi skrupulingai vengti net ir mažiausių nukrypimų nuo oficialaus Bažnyčios mokymo. Sieloms nėra nieko labiau klaidinančio ir pražūtingo, kaip gauti pačioje sąžinės šventovėje, iš paties Dievo tarno kitokius, o kartais diametraliai priešingus nurodymus tam, ką Bažnyčia tiki, kuo gyvena ir ko autentiškai moko. Joks nuodėmklausys pats iš savęs nėra Bažnyčios mokymo autorius nei tikėjimo, nei moralės klausimais.

Visada yra labai sunkus nusikaltimas nutolti nuo sveiko mokymo pamoksluose ir katechezėje. Bet dar rimtesnis dalykas yra kai tai daroma slapta, klausykloje. Mat pirmais dviem atvejais veiksmas yra viešas ir gali būti ištaisytas, o antruoju – privatus, saistomas paslapties antspaudu ir todėl neįmanomas joks jo pataisymas. Todėl svoris, kurį įgyja kunigo per išpažintį ištarti klaidingi teiginiai, yra iš tiesų milžiniškas.

Nė vienas kunigas neturi teisės suklaidinti žmonių sąžinės. Klausykla turi būti pirmiausia sveiko mokymo perdavimo vieta! Jėzus Evangelijoje tvirtina: „Tiesa padarys jus laisvus“ (*Jn* 8, 32). Tik sveikas mokymas gali iš tikrųjų išgydyti, paguosti, išlaisvinti iš melo, kuris gimdo nuodėmę ir labai dažnai slopina žmogaus egzistenciją.

Čia taip pat kalbame apie iššventinto tarno susitapatinimą su Viešpačiu Kristumi ir su jo tarnyste. Tai tvirtinama antrajame „Kunigų tarnybos ir gyvenimo vadovo“ leidime: „Reikia <...>, kad *kunigas* mokėtų tam tikra prasme susitapatinti su šiuo sakramentu ir, persiėmęs Kristaus nusiteikimu, mokėtų su gailestingumu, kaip gerasis samarietis, pasilenkti prie sužeistos žmonijos, atskleisdamas atgailos, kuri skirta gydyti ir atleisti, gydomojo aspekto krikščionišką naujumą“ (70).

Kad ši labai svarbi tarnystė būtų vis geriau atliekama, būtina nuolat šauktis Šventosios Dvasios, kad apšviestų ir sustiprintų; prasidedant kiekvienai dienai turime melstis už penitentus, kuriuos sutiksime, o dienos pabaigoje – už tuos, kuriuos sutikome, vis iš naujo pavesdami juos Dievo gailestingumui.

Reikia jokiū būdu neapleisti savo nuolatinio ugdymo, ypač stengtis pažinti ir ištikimai laikytis Visuotinio Vatikano II Susirinkimo dokumentų, vėlesnio Magisteriumo, kuris juos autentiškai interpretavo, ir ypač Katalikų Bažnyčios katekizmo bei Kanonų teisės kodekso. Tai yra tikri sveikos doktrinos sąvadai, įgalinantys nuodėmklausti su tėviška meile ir antgamtiniu autoritetu vesti sąžines tų žmonių, kurie jam atsiveria.

Atsakomybė už savęs ugdymą Sutaikinimo sakramento šventimo srityje yra dar didesnė, negu kitose srityse. Kaip tik dėl tos priežasties labai patartina perskaityti, įsisavinti ir taikyti knygelę „Pagalba nuodėmklausiams ir dvasios vadovams“ (Kunigų kongregacija, 2011, LEV). Tai sustiprins tą atsakomybę, bus pagalba nuolatiniam ugdymui ir drauge padės vis visapusiškiau, nesutrikus švęsti šį sakramentą tiek doktrininio požiūriu, tiek sulaukiant gausnesnių pastoracinių vaisių, kurie visada kyla iš džiugios gailestingumo patirties kaip netikėta malonės dovana.

Atlaidų lobis

O dabar, kadangi yra Gailestingumo jubiliejus, kurį inauguravo Šventasis Tėvas atverdamas Vatikano Šv. Petro bazilikos Jubiliejines duris, man, atrodo, privalu užsiminti apie kiekvieno ganytojo pareigą ugdyti tautą su džiaugsmu priimti atlaidų lobį. Pažvelgę į sąlygas, būtinas švęsti ir gauti Atlaidų dovaną, negalime nepripažinti, kad jie neša su savimi labai svarbią pedagoginę ir pastoracinę vertę. Žinome, kad norint semtis iš šio lobyno, būtinas Sutaikinimo sakramentas, Eucharistinė Komunija ir malda popiežiaus intencijomis.

Sutaikinimo sakramentas, būtina prielaida norint gauti atlaidų dovaną, išgyventas atsisakiusia prisirišimo prie bet kokios nuodėmės širdimi, veda arčiau Dievo ir leidžia Dievui prisiartinti prie mūsų.

Sutaikinimo sakramente nuodėmės ir kaltės sužeistas žmogus leidžia, kad Kristus, gerasis samarietis, pasilenktų prie jo, užpiltų ant žaizdų aliejaus ir vyno, nugabentų jį į patikimą užėigą – Bažnyčią, ir žino, kad visa šio Atpirkimo kaina yra sumokėta Viešpaties Kristaus kryžiumi.

Gera katechezė apie atlaidų lobį negali nenušviesti nepaprastos Sutaikinimo malonės, kurią Kristus siūlo dovanai, nepelnytai. Žmonėms net neįmanoma jos užsitarnauti, ir vis dėlto, kai jie priima ją laisvai, ji gali kūrinyje pražydyti nuopelnus.

Sakramentinė Komunija išryškina bažnytinę atlaidų dimensiją. Šventoji Komunija, būtina gauti atlaidams, mus kviečia į vienybę su visu Bažnyčios Kūnu (Bažnyčia danguje, Bažnyčia skaistykloje ir Bažnyčia, kuri dar keliauja per istoriją).

Ir pagaliau **malda popiežiaus intencijomis** yra pastoracinis priminimas, kad Komunija nėra kažkas neapibrėžtai dvasiško, bet kad ji reikalauja konkretaus ryšio su „mūsų šventąja hierarchine Motina Bažnyčia“, kaip dažnai sako popiežius Pranciškus. Malda popiežiaus

intencijomis kiekvienam primena, jog pirmasis Petro uždavinys yra melstis už visą Bažnyčią, ir todėl tie, kurie prašo Bažnyčios atleidų dovanos, yra kviečiami jungti savo maldą su Petro malda, tokiu būdu padarydami ją visuotinę.

Tarp kitko, įvykdyti atleidų gavimo sąlygas ir juos skirti kaip pagalbą mirusiems tikintiesiems yra vienas iš kilniausių artimo meilės darbų, meilės ir bendrystės ryšių sustiprinimas su tais iš mūsų, kurie jau pabaigė žemės kelionę.

Iš to, kas buvo pasakyta, darosi akivaizdu, jog turime daryti viską, kad atleidų lobį tikintieji laikytų svarbiu dalyku, ir būtent mes, ganytojai, turime tuo pasirūpinti. Palikti nuošalyje šį mokymą ir šią praktiką reikėtų nepaisyti antgamtinės Bažnyčios ir paties Sutaikinimo

matmens, kuris yra toli gražu ne psichologinis atleidimas sau išsivaduojant iš natūralaus kaltės jausmo, bet realus susitikimas su gailestinguoju Dievo Veidu. O jis, nors ir sudarkytas, ir toliau myli žmogų su visa dieviška Meile ir su visa žmogiška Meile, kaip gali tik jo Švenčiausioji Širdis. Būtent Kristaus Širdis yra ta skrynia, kuri slepia begalinį atleidų lobį. Iš jos, pervertos ietimi, kaip įtikėjęs šimtininkas nuplaunamas kiekvienas žmogus, pripažįstantis dar kartą ir per amžius, kad „iš tikro šitas žmogus buvo Dievo Sūnus“ (Mk 15, 39).

Švenčiausioji Mergelė Marija, Motina to, kuris yra Gailestingumas, yra ištikima šio Bažnyčios šeimos lobio saugotoja. Teatveria ji ganytojų ir tikinčiųjų protus ir širdis, kad jie suprastų, priimtų, gyventų ir skleistų antgamtinę atleidų patirtį, o per juos patį tikriausią išgyvenimą „jausti su Bažnyčia“, „jausti Bažnyčią“!

Nauji leidiniai

Atanasas Aleksandrietis. Antano gyvenimas. – Palendriai, 2016. – 208 p. / Serija: *Monastica 1*.

Antano gyvenimas – pats svarbiausias ankstyvojo monachizmo dokumentas. Šv. Antanas paprastai yra laikomas krikščioniškojo monachizmo tėvu. Tai gyvenimo aprašas žmogaus, kuris nuo pat jaunystės pasirinko sekti Kristų ir tam tikslui įgyvendinti siekė vis didesnės vienumos bei nuošalumo, tačiau tapo viena žymiausių savo meto Bažnyčios asmenybių ir atsidūrė Bažnyčios gyvenimo centre.

Veikalą iš graikų kalbos vertė Robertas Dabkevičius, OSB, įvadą parašė Saulius Rumšas, OP, komentarus parašė Agnietė Ivaškevičiūtė, OSB.

Walter Kasper. Gailestingumas: pamatinė Evangelijos sąvoka ir krikščioniškojo gyvenimo raktas. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2016. – 288 p.

Knygoje sujungiant teologinę bei dvasinę refleksiją ir įvairius pastoracinius bei socialinius klausimus apmąstomas Dievo gailestingumas. Be jo, – teigia kardinolas Walteris Kasperis, – neįmanoma suprasti krikščionybės ir gyventi krikščioniškai.

„Žinia apie Dievo gailestingumą nėra nuo pasaulio realybės nutolusi ir praktiškai neįgyvendinama teorija. <...> Žinia apie Dievo gailestingumą daro poveikį kiekvieno krikščionio gyvenimui, pastoracinei Bažnyčios praktikai, taip pat įnašui, kuriuo krikščionys turi prisidėti prie žmogaus orumo paisančio, teisingumu ir gailestingumu pasižyminčio visuomeninės sanklodos pavidalo kūrimo.“

Pasak vieno iš šios knygos vertėjų kun. teol. dr. Mindaugo Ragaišio, „Mokslinis knygos pobūdis nesutrukdė autoriui išlaikyti nesudėtingą kalbėjimo stilių. Jis taikliai išryškina aptariamų dalykų aktualumą ir iš jų kylančius padarinius krikščioniškam gyvenimui. Skaitytojas kviečiamas ne tik susipažinti su teologinio mokymo doktrina ir įvairiomis šios prietimis, bet ir mąstyti apie tai, kokią vietą gailestingumas užima tikėjimo praktikoje, kaip jis paveikia santykį su Dievu ir artimu. Neapsiribojama tik individualiu lygmeniu, bet aptariamas ir gailestingumo vaidmuo visuomenės gyvenime.“

Kardinolas Walteris Kasperis – teologijos daktaras, dogminės teologijos profesorius. Iki 2010 m. buvo Popiežiškosios tarybos krikščionių vienybei skatinti bei Religinių santykių su žydais komisijos pirmininkas; Tikėjimo mokslo kongregacijos ir Tarpreliginio dialogo tarybos narys.

„ARGI NE DEŠIMTIS PASVEIKO?“ (Lk 17, 17)

28 eilinis sekmadienis (C)

2 Kar 5, 14–17; 2 Tim 2, 8–13; Lk 17, 11–19

Mūsų gyvenimas yra Dievo dovana. Todėl už viską turime būti jam dėkingi: už saulę virš galvos, už Dievo palaikomą dieną iš dienos sveikatą, už duonos gabalėlį, kurį valgome, už kerintį kūdikio šypsnį, už mirties patalę sulauktą rytą, už nepažįstamo žmogaus mandagumo ar pagalbos gestą, už sveiką gimusį kūdikį. Dievas laukia iš mūsų dėkingumo, nes tai tikėjimo aktas. Štai kodėl dėkingumą išreiškiančiam parpuolusiam ant žemės prieš Viešpatį Jėzų Kristų samariečiui Jėzus tarė: „Kelkis, eik! Tavo tikėjimas išgydė tave.“ Jėzus sako, kad ne jis išgydė, bet tikėjimas. Būtent šioje vietoje mes pajuntame šio sekmadienio Evangelijos glaudų ryšį su praėjusio sekmadienio Evangelija apie tikėjimą, mažą lyg garstyčios grūdėlį, bet tikrą, autentišką. Atpažįstame dėkingą tikėjimą.

Jėzus skundžiasi nedėkingu žmogumi: „Argi ne dešimtis pasveiko? Kur dar devyni? Niekas neparorėjo sugrįžti ir atiduoti Dievui garbę, kaip tik šitas svetimtautis!“ Tai skaudus Jėzaus skundas. Nejaugi žmogus yra neišgydomas egoistas? Kokie nedėkingumo raupsai ėda mūsų sąžinę? Jėzus laukia iš mūsų dėkingumo manydamas, jog turėtume būti dėkingi už Dievo mums suteiktas dovanas. Jis dešimčiai raupsuotųjų neįsakė ateiti ir jam padėkoti. Jėzus manė, kad tikėjimas juos atves prie Viešpaties kojų išreikšti dėkingumą. Todėl pagalvokime, prisipažinkime labai nuoširdžiai, pirmiausia patys sau, ar mes nesame iš tų devynių nedėkingųjų?

Dėkingumas – žmogaus atsakas į tai, ką jis gavo iš Dievo. Evangelija, tikėjimas, išganymas – tai dovanos, už kurias reikia nepaliaujamai dėkoti. Išganymo kelias yra atvertas visiems. Tikėjimas išgano, kuomet leidžiame Dievui veikti per mus. Iš vienintelio sugrįžusio padėkoti samariečio Jėzus prašo ataskaitos dėl kitų devynių, kodėl jie neatėjo padėkoti. „Argi ne dešimtis pasveiko? Kur dar devyni?“ Gal šiuo klausimu Kristus nori šio samariečio paklausti, kodėl jis nepaskatino, neparagino devynių likimo draugų padėkoti Dievui už išgydymą. Jėzus iš tikinčiojo nori, kad šis atliktų savo misiją gyvenime. Kad tikintysis skelbtų Dievo geradarybes, lyg samarietis balsu šlovindamas Dievą ir kviesdamas kitus taip daryti. Tikintysis yra atsakingas Dievo akivaizdoje už save ir už kitus. Jėzus norėjo išgydyti ne tik raupsuotųjų kūnus, bet ir jų tikėjimą.

Šio sekmadienio Evangelijoje mus pribloškia paradoksas: viena vertus, dešimties sunkiai sergančių žmonių didelis pasitikėjimas Jėzumi, o, kita vertus, jų nedėkingumas. Jėzus buvo jautrus draugystei, švelnumui, meilei, tačiau jį skaudino žmonių nedėkingumas, užmaršumas, neapykanta. „Jei apie žmogų gali pasakyti, kad jis nedėkingas, tai pasakysi blogiausią dalyką, kokį galima pasakyti“ (V. Šekspyras).

Iš visuomenės ištremiti raupsuotieji buvo be namų, be artimųjų, be jokių teisių. Tad išgydyti jie pirmiausia skubėjo atlikti formalumus – pasirodyti kunigams, gauti iš jų leidimą sugrįžti į bendruomenę, į namus, pas savo žmonas, vaikus, bičiulius, draugus. Jiems buvo leista lankytis šventykloje, melstis su visais. Jautis laimingiems Dievo vaikams. Tačiau jie užmiršo Tą, kuris juos išgydė. Tik vienas iš dešimties, svetimšalis, suprato, jog jis gavo naują gyvenimą iš Dievo rankų, ir sugrįžo švęsti savo pagijimo kartu su Viešpačiu.

Raupsuotieji Jėzaus Kristaus prašė stebuklo, kad jis juos stebuklingai pagydytų iš siaubingiausios visų laikų ligos. Kokie jie yra panašūs į mus! Šiandien labai dažnai Dievo prašome vos ne stebuklo, bet nesurandame laiko jam padėkoti. Dėl to jau taip seniai pranašas Izaijas dejava sakydamas: „Nors ir elgiamasi gailėstingai su nedorėliu, tačiau teismo jis neišmoksta“ (Iz 26, 10).

„Daugelio žmonių dėkingumas tėra tiksliai slaptas noras patirti dar didesnių geradarybių“ (F. de Larošfuko). Jėzus iš mūsų nelaukia mandagaus dėkingumo, nelaukia tokio dėkingumo, koks per televiziją ar kitas žiniasklaidos priemones išreiškiamas geradariams. Jėzus iš mūsų laukia nuoširdaus, džiugaus dėkingumo. Nes tik dėkodamas Dievui, žmogus ima suvokti ir įvertinti Dievo jam suteiktas dovanas.

Jėzų šiandien labai skaudina mūsų apsipratimas su šventaisiais sakramentais, ypač su Atgailos ir Eucharistijos sakramentais. Kodėl mes kartais atliekame išpažintį taip išdidžiai, teisindami save, o kitus kaltindami? Kodėl taip nenuoširdžiai atliekame tą šykščiai trumpą atgailą? Dažnai žmogus nesidžiaugia ir nedėkoja Dievui, kad šis atleido nuodėmes. Ar mes nepanašūs į tuos devynis pagydytus raupsuotuosius, kai vos ne vos, norom nenorom atliekame tą varganą išpažintį kartą per metus, Kalėdų ar Velykų laikotarpiu. Nuodėmė yra sielos raupsai. Nuodėmės bakterijos – pagundos, per kurias ji plinta tarp žmonių. Nuodėmė mus atskiria vienus nuo kitų. Ydomis ir sil-

pnubėmis lyg aštriais kalavijais žeidžiame vieni kitus ir sykiu save.

Brangieji, nedėkingumas neleidžia augti tikėjimo malonei. Toks žmogus praranda Dievo malones, gautas už dyka. Atpratome Dievui dėkoti. Apaštalas Paulius sako: „Kalbėkitės psalmių, himnų bei dvasinių giesmių žodžiais, giedokite ir šlovinkite savo širdyse Viešpatį, visuomet ir už viską dėkodami Dievui Tėvui mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus vardu“ (Ef 5, 20).

MALDOS ESMĖ – DIEVO TROŠKIMAS

29 eilinis sekmadienis (C)

Iš 17, 8–13; 2 Tim 3, 14 – 4, 2; Lk 18, 1–8

Kodėl tiek daug žmonių miršta taip ir nepamatę teisingumo, nors visą gyvenimą Dievo meldė teisingumo? Kodėl daug kankinių, rodos, veltui laukė Dievo pagalbos artėjant kankiniškai mirčiai? Kodėl tiek vargšų kovojo visą gyvenimą dėl išgyvenimo ir, atrodo, dangiškos aukštybės jų neišgirdo? Daug, labai daug tikinčiųjų klausia: kiek ilgai tęsis Dievo tylėjimas, kada Viešpats įsiterps į šį pilną prievartos ir neteisingumo pasaulį? Kodėl taikos ir meilės Viešpats leidžia tiek kruvinų karų, beprotiškų ginklavimosi varžybų, kur milijardinės lėšos iššvaistomos pasaulio sunaikinimo priemonėms? Tamsioje pasaulio prievartos naktį darosi vis sunkiau melstis, kalbėtis su Dievu, tikėti Dievo visagalybe ir visur buvimu. Deja, mūsų kultūra yra nusistačiusi prieš malda.

Brangūs tikintieji, ne Dievas yra kurčias mūsų maldoms, ne Dievas leidžia kančias į šio pasaulio kelius, ne! Bet kurti vargšų aimanoms kai kurie godūs teisėjai ir advokatai. Kurti ne į ligonį, bet į jo piniginę žiūrintys gydytojai. Kurti mirusiojo kūno tykojantys laidojimo biurų maitvanagai. Kurti ir bejausmiai politikus vaidinantys valdžion prasibrovę plačiažandžiai. Jie tokie pat kaip šiandien Evangelijoje Kristaus įvardytas Dievo nebijantis ir žmonių nesidrovintis teisėjas. Atsakyti į klausimus, skirtus Dievui, galime patys. Per mažai šiandien žemėje yra tų, kurie iš visos širdies nori ir meldžia, kad ateitų Dievo karalystė. Prisiminkime, ko maldavo našlė: ji meldė apginti jos teises, ji meldė teisingumo. Nes Kristus sakė: „Jūs pirmiausia ieškokite Dievo Karalystės ir jo teisumo, o visa tai bus jums pridėta“ (Mt 6, 33).

Maldos išklausymas yra Dievo dovana, tačiau malda turi lydėti ir žmogaus veikimas. Dievas laimi, tačiau žmogus taip pat privalo prisidėti, kad dieviškas vei-

Atitolink, Viešpatie, nuo mūsų bet kokį nedėkingumą, kuris mus įkalina egoizme ir trukdo priimti tavo dovanas. Padaryk, kad rūpintumės ne tik kūno, bet ir sielos sveikata. Padėk mums eiti tikėjimo keliu link Tavęs. Padaryk, kad mes suprastume, jog visos malonės ir dovanos ateina iš Tavęs. O Jėzau, Dangiškasis Gydytojai, suteik ir mums išgydymą, kuris teikia tvirtybės kūnui ir ramybės dvasiai. Dėl visko, ką iš tavęs gauname, tebūnie amžiais šlovinamas Tavo vardas!

kimas būtų efektyvus. Be Jozuės kardo nebūtų atėjusi pergalė, tačiau be Dievo pagalbos vien tik kardas nebūtų atnešęs pergalės. Be Timotiejaus, gero šv. Pauliaus mokinio, pastangų Dievas nebūtų galėjęs vykdyti savo darbų Efezo bendruomenėje.

Štai kodėl šv. Benediktas mokė savo vienuolius „melstis ir dirbti“. Dirbant melstis ir meldžiantis dirbti. Malda ir darbas ne du veiksmai žmogaus gyvenimo kelyje, bet vienas darnus veikimas. Visas krikščionio gyvenimas virsta malda. Ji permerkia visus mūsų dienos darbus ir rūpesčius. Įstaigoje, agentūroje, fabrike, namie – visur būtina dirbti nepamirštant Dievo apvaizdos. „Dievas stovi prie viryklės“, – sakydavo šventoji Teresė iš Avilos, ir ji buvo teisi. Žmogus neturi savo gyvenimo padalyti į kasdienį ir sekmadieninį, į darbų dienas ir sekmadienio maldos dienas. Jeigu dirbtume siekdami laimėjimų ir visiškai neprašytume savo darbams Dievo palaimos ir pagalbos – klystume, lygiai kaip būtų klaida nedirbti, o tik sudėjus rankas melstis ir laukti, jog Dievas viską už mus padarys. Šv. Bonaventūras sako: „Nemandagu lūpomis kalbėti su Dievu, o mintimis apie kitką mąstyti. Netinka vieną širdies pusę kreipti į dangų, o antrą palikti prikibusią prie žemės. Tokios maldos Dievas tikrai neišklausys.“ Deja, turime prisipažinti – melsdamiesi dažnai pamirštame su kuo kalbamės. Argi tad tenka stebėtis, jog tiek maža vaisių tesusilaukiame!

Malda neatsiejama nuo tikėjimo. Jeigu žmogus netiki tuo, į ką maldaujamai kreipiasi, tai ko verta toji jo malda? Tuomet malda pavirsta teatru, pantomima, savęs apgaudinėjimu. Malda yra mūsų tikėjimo veidrodis. Kas nesimeldžia, tas nepasitiki Dievu. „Geriau yra savo širdį sudėti į malda, kad ir nerandant žodžių, negu rasti žodžius, bet širdies į juos neįdėti“ (M. Gandi).

Kaip žmogaus kūnas negali gyventi nekvėpuodamas, taip ir žmogaus sielos egzistencijai būtina malda. Pastovi

malda apšviečia mūsų darbus ir veda juos teisinga dvasine linkme. Mūsų širdis, visas mūsų veikimas visada privalo būti nukreiptas į Dievą, lyg kompas rodyklė. Kitaip, keliautojas pasiklysta ir pražūva. Siracido knygoje sakoma: „Visų pirma melskis Aukščiausiam, kad vestų tave tiksliai tiesos keliu“ (*Sir* 37, 15). Malda yra labai svarbi žmogaus gyvenime, nes jos esmę sudaro Dievo troškimas.

Tačiau mūsų nuodėmės mus atitolina nuo Dievo, ir tai justai pirmučiausia maldoje. Mūsų malda gali būti nuobodi ir džiaugsminga, viskas priklauso nuo to, ar mes trokštame Dievo. Malda yra dialogas su Dievu, tai susitikimas su mus mylinčiu ir mums gero linkinčiu Asmeniu.

Dievas įvairiais būdais išklauso mūsų maldas, neretai jo atsakymas būna „ne“. Šv. Jokūbas laiške rašo: „Jūs neturite, nes neprašote. Jūs prašote ir negaunate, nes negerai prašote – tik savo įnoriams patenkinti“ (*Jok* 4, 2–3). Čia atskleidžiama paprasta tiesa: mes paprasčiausiai negauname, nes neprašome, negauname, nes mūsų maldos motyvai egoistiški. Žmogus yra laisvas daryti gera arba bloga. Karai, prievarta, neteisnumas – tai juk žmogaus veiklos padarinys, tai mūsų nepaklusnumo Dievui rezultatas. Mūsų maldas Dievas

gali panaudoti žmogaus gyvenimo palaimai, tačiau jos negali nesigailinčio nusidėjėlio priversti atgailoti. Malda nėra magija, nėra burtai, kuriuos pasitelkdami mes manipuluotume Dievo valia, jo planais ir kitų žmonių veikla. Mūsų malda negali priversti Dievo pakeisti fizikos dėsnius, valdančius Visatą. Malda visų pirma turi keisti mus pačius. Apaštalas Paulius padrašina sakydamas: „Viskas išeina į gera mylintiems Dievą“ (*Rom* 8, 28). Mūsų maldos negali pakeisti pasaulio tvarkos, bet jos gali duoti neapsakomų jėgų gyventi šiame pasaulyje ir jausti Dievą visada esant su mumis.

Melsdamiesi visų pirma paklauskime savęs: ko Dievas iš mūsų nori? Jis nori, kad mes krikščionintume savo aplinką, skelbtume taikos ir meilės Evangeliją, kaip tikri šviesos vaikai. Štai besitęsiantis darbas meldžiantis ir malda dirbant. Mes malda ir darbu privalome kovoti su pasaulio blogiu. Tegul mūsų besimeldžiančias rankas, lyg Mozei draugai, palaiko Švč. Mergelė Marija ir dangaus šventieji. Tai, ko išmelsti ir pakeisti negali vienas žmogus, gali visų bendras veikimas, visų bendra malda.

Melskime ir dirbkime visi, kad „Tėve mūsų“ maldoje ištartas prašymas „Teateinie tavo Karalystė“ pildytusi mūsų gyvenime.

MALDA – TIESOS VEIDRODIS

30 eilinis sekmadienis (C)

Sir 35, 12–14. 16–18; 2 *Tim* 4, 6–8. 16–18; *Lk* 18, 9–14

Šio sekmadienio Evangelija mums pateikia du tikėjimo ir maldos modelius. Fariziejus stovi priešais patį save. Jis saugus savo gerume ir teisume ir todėl lengvai smerkia kitus. Muitininkas, jausdamas savo nevertumą, negali pasitikėti pačiu savimi. Jis save kaltina ir šaukiasi Dievo gailestingumo.

Fariziejus nestovi Dievo akivaizdoje, jis kalbasi ne su Dievu, bet pats su savimi. Jo malda – monologas. Atrodo, lyg ir dėkoja Dievui, tačiau iš tikrųjų giria pats save. Jis pasisavina Dievo jam suteiktas dovanas ir jas laiko savo nuopelnais, garbina ne Dievą, bet pats save. Fariziejus smerkia klystančius brolius ir visiškai jų nemyli. Čia jis daro didžiausią klaidą: jei malda nėra nusižeminusi, žmogus atsiskiria nuo Dievo ir brolių. Jis lyg stabas atsistoja Dievo vietoje girdamas ir liaupsindamas pats save. Išoriškai fariziejus buvo pavyzdingas tikintysis, bet viduje savo jausmais buvo labai nutolęs nuo Dievo dvasios, kuri nieko neteisčia ir nesmerkia.

Malda yra tiesos veidrodis: melsdamiesi turime pamatyti, kokie mes esame nuodėmingi, o ne kiti. Nėra maldos be tikro nusižeminimo, kuris padeda atskleisti savo nuodėmingumą. Malda – tai visų pirma savęs revizija Dievo akivaizdoje. Muitininkas meldėsi nusižeminęs: jo malda siekė giliausias ir slapčiausias sielos gelmes. Tokia malda apšviečia ir nuskaistina žmogų. Maldoje susitinka Dievo gailestingumas ir žmogaus nuodėmingumas. Nusižeminimas yra vienintelė realybė, galinti paveikti Dievo gailestingumą. Nuteisinimas kyla iš nusižeminusio šauksmo pasigailėti. Savo teismo ar gerumo prezumpcija čia negali nieko padėti. Teisisis tol nėra nuteisinamas, kol nepripažįsta savo nuodėmių. Be nusižeminimo nepažintume nei savęs, nei Dievo ir pasiliktume blogio įtakoje. Knygos „Kristaus sekimas“ autorius sako: „Iš tikrųjų yra geresnis nusižeminęs kaimietis, kuris Dievui tarnauja, negu išdidus filosofas, kuris, pats save užmiršęs, žvaigždžių takus tyrinėja.“

O kaip yra mūsų gyvenime? Vienas sako: man sąžinė nieko nepriekaištauja. Taip, kartais suklystu, nusidedu, bet nepadarau didelės blygybės nei Dievui, nei

žmonėms. Man nėra reikalo eiti išpažinties, nes neturiu už ką Dievo prašyti atleidimo. Tai miesčioniško tikėjimo pavyzdys.

Kitas sako: einu į Mišias, meldžiuosi, atlieku pareigas, net labdarai sušelpiu... ko jūs iš manęs dar norite? Tai, ko reikalaujama, viską atlieku ir laikau save praktikuojančiu kataliku. Taip tiki tas, kuris su Dievu atsiskaito lyg su buhalteriu.

Muitininkas, bijodamas iš gėdos net akis į dangų pakelti, mušasi į krūtinę maldaudamas: „Dieve, būk gailestingas man, nusidėjėliui!“ Panašiai po stebuklingos žvejybos puolęs į kojas Jėzui pasakė Simonas Petras: „Pasitrauk nuo manęs, Viešpatie, nes aš nusidėjėlis!“

Jėzus šiandien mus perspėja, kad nematuotume ir nevertintume savęs lygindami su kitais, nes tuomet labai lengva pasiduoti fariziejaus pagundai liaupsinti save pasikėlusį į puikybę: „Dėkoju tau, Dieve, kad nesu toks, kaip kiti žmonės, – plėšikai, sukčiai, svetimautojai, arba kaip šis va muitininkas.“

Knygos „Kristaus sekimas“ autorius sako: „Nemanyk esąs geresnis už kitus, kad kartais nepasirodytum blogesnis Dievo akyse, kuris visa žino, kas yra žmoguje... Nekenks tau nieko, jei laikysi save žemesniu už kitus; o daug gali kenkti, jei palaikysi save bent kiek geresniu už kitą... Pasižiūrėk pats į save, o venk kitų pasielgimus teisti. Veltui žmogus darbuojasi kitus teisdamas, nes dažnai klysta ir lengvai nusideda.“ Blogiausia, kas gali

atsitikti, tai, kad netaptume gyvenime muitininkais nusidėjėliais, o bažnyčioje fariziejais – tai būtų pats blogiausias variantas. Fariziejus ir šiandien labai gajus. Fariziejiškam žmogui Dievo nereikia: jam užtenka savęs, užtenka mokslo ir technikos pažangos, politikos arba valdžios – kitokio išganymo jam nereikia.

Malda atidengia tikrąją sielos būklę. Ji kyla iš širdies. Maldoje dalyvauja visas žmogus: jo kūnas ir jo dvasia, jo protas ir jo valia, jo judesiai ir laikysena. Tačiau visų pirma meldžiasi širdis. Iš besimeldžiančiojo lūpų teka žodžiai, užgimę širdyje. Kūnas privalo atspindėti sielos stovėseną Dievo akivaizdoje. Mintys, jausmai, vidiniai motyvai ir sprendimai besimeldžiant privalo turėti šaltinį Šventojoje Dvasioje, didžiojoje maldos Mokytojoje. Širdimi mes laikome ne žmogaus jausmingumą, bet jo visą vidinį pasaulį, tą neliečiamą žmogaus vidaus taibernakulį, kuriame jis esti pats su savimi. Jame žmogus save atskleidžia Dievui – visą tiesą apie save, savo nuodėmes, kaltes, ydas – nusižemindamas ir atgailaudamas. Mes privalome rūpintis, kad malda kiltų pirmiausia iš mūsų širdies, antraip ji pavirs kažkuo labai įprastu ir nuobodžiu, tuščiu pasigyrimu neatveriant Dievui tikrojo savojo „aš“. Kartais mes taip tankiai tariame maldos žodžius, jog mūsų lūpų čepsėjimą girdi net kunigas prie altoriaus, bet neleidžiame Dievui į mus prabilti. Tiesiog jam nėra kaip įsiterpti, nes mūsų malda dažnai būna pokalbis su savimi. Į Dievo balsą neišsiklausome. Melskimės, brangieji, atvira širdimi, kadangi Dievas mūsų klauso savo kupina gailėstingumo ir meilės širdimi.

PALAIMINTAS ŠILKMEDIS

31 eilinis sekmadienis (C)
Išm 11, 22 – 12, 2; 2 Tes 1, 11 – 2, 2; Lk 19, 1–10

Šio sekmadienio Evangelija mus moko pasitikėjimo ir vilties. Kad ir kaip būtume nusidėję ir puolę, niekada nepraraskime vilties. Šv. Augustinas sako: „Kas myli – niekada nepraranda vilties!“ Jėzus gerbia mūsų laisvę, mūsų pastangas kopti savo dvasia aukščiau, lyg Zachiejui į medį. Jėzus nepaliaujamai beldžia į mūsų širdį per sąžinę. Meilė niekada nesiduoda nugalima. Antroji pamoka mus moko tarpusavio broliškumo. Su savo broliais ir seserimis, su savo artimaisiais taip turime elgtis, kaip Dievas elgiasi su mumis. Ne teisti, ne smerkti, bet stengtis suprasti kitą žmogų, jam pagelbėti, atleisti be jokių išlygų. Užmirškime blogį be jokio kartėlio. Kaip mirusių žmonių kūnai turi savo kapus, taip ir blogis

palaidojamas atleidžiant. Tik tuomet būsime tikri Kristaus mokiniai.

Zachiejus, turtingas žmogus, visame miestelyje žinomas muitininkų viršininkas, vidury baltos dienos ropščiasi į medį. Jo padėties visuomenėje ir jo turty šiandien daug kas pavydėtų. Tad ko jam dar trūko, kad jis kaip vaikas lipo į medį? Ten kabaretis tokį turtingą žmogų privertė širdies nerimas, kilęs dėl nepaaiškinamos tuštumos, kurią jis jautė širdyje. Kažkoks rūpestis, kažkoks neatsakytas klausimas nuo ryto iki vakaro graužė jo širdį. Šis širdies nerimas daugeliui yra gerai pažįstamas – prasmės, teisingumo ar svarbaus veikimo trūksta mūsų gyvenimui. Tai nerimas dėl gyvenimo klaidų ir nuodėmių. Širdies nerimas daugelį šeimų skatina ieškoti tauresnės gyvenimo prasmės ir gerovės nei turtai, prabanga ir garbė. Tai nerimas, kylantis dėl vienatvės ir gyvenimo be meilės.

Ne vienas iš mūsų ašarodamas kartu su šv. Prancišku mi Asyžiečiu atsidustų: „Meilė nemylima!“

Šv. Justinas, 166 m. miręs kankinio mirtimi, pirmiau buvo žymus pagonių mąstytojas. Jis daug skaitė, mokėsi, tyrinėjo, bet niekur nerado nusiramino. Kartą vaikštinėjo Romoje Tiberio upės krantine. Iš kažkur šalia jo atsirado senelis ir paklausė, apie ką taip mąstas. Justinas atsakė ieškąs tiesos. Senelis nurodė, kad tikroji tiesa esanti Šventajame Rašte. Mąstytoją sudomino naujoji knyga ir jis pradėjo ją atidžiai skaityti. Skaitydamas atsivertė ir tapo uoliu krikščionimi, Kristaus mokslo platintoju ir gynėju nuo pagonių. Yra išlikę šv. Justino knygų, vadinamų apologijomis, t. y. tikėjimo apgynimais. Savo raštus Justinas siūsdavo daugiausia Romos imperatoriams. Pagonių filosofo Krescencijaus apskūstas, buvo suimtas ir, jam nesutikus grįžti į pagonybę, žiauriai nukankintas.

Tad mūsų gyvenime auga tas palaimintas šilkmedis, kurį mūsų širdin Viešpats jau seniai pasodino. Tai Viešpaties ilgesys. Ir visų galingiausias ir aukščiausias šilkmedis yra Kristaus Kryžius, pasodintas žmo-

nijos išganymo istorijoje. Jėzus punktualiai ateina į susitikimą. Pakelia aukštyn neramų savo žvilgsnį, ar suras mus ten aukštai, ar mes jau įkorpėme į Kryžiaus medį? Galiausiai Jo akys nušvinta džiaugsmu, jis pamato žmogų, laukiantį susitikimo su Viešpačiu. Pamato žmogų, kurį kančios, nelaimės, ašaros, išlietos dėl klaidų ir nuodėmių, užkėlė ant šilkmedžio. „Zachiejau, greit lipk žemyn! Man reikia šiandien apsilankyti tavo namuose“ (Lk 19, 5). Ir Zachiejus po šitiek metų vienatvės pasijuto Viešpaties išklaustas ir mylimas, jis priima Jėzų taip džiaugsmingai, lyg būtų gimęs iš naujo.

Išganymas yra Viešpaties dovana, suteikiama nusidėjėliui nemokamai, tai dovana, kurios Zachiejus neprašė, bet jam užteko išminties jos neatmesti ir priimti su meile. Šiandien Viešpats gali sustoti ir prie tavo namų: jei tu nori priimti Jėzų. Jis eina mūsų miesto gatvėmis, eina mūsų istorijoje ir beldžia į širdies duris. Ieškokime, brangieji, susitikimo su juo.

Parengė mons. Artūras Jagelavičius

Nauji leidiniai

James Martin. Jėzus. Piligrimystė. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2016. – 573, [3] p.

„Ši knyga yra kvietimas susipažinti su Jėzumi, kurį studijavau, kuriuo seku ir kurį sutikau Šventojoje Žemėje. Rašydamas suvokiau, kad niekada negali aprėpti asmens, niekada negali visiškai jo paaiškinti. <...> Šiek tiek pakeitus garsų posakį, galima tarti: žmonės nėra spręstina problema, bet išgyventina paslaptis. Jėzui šis posakis tinka labiausiai. Protu tai suvokiau ir anksčiau, bet tik pradėjęs rašyti tikrai supratau, kad knyga neišsėms Jėzaus ir neperteiks visko, ką jam jaučiu. Meldžiu, kad ir kokia ribota, ši knyga paskatintų jus labiau patyrinėti Jėzų. Galbūt jūs vėl – arba pirmąsyk – perskaitysite evangelijas. <...> Galbūt nutarsite dalyvauti rekolekcijose ir skirsite laiko apmąstyti konkrečias evangelijų ištraukas. Galbūt net kada nors aplankysite Šventąją Žemę. Labiausiai noriu, kad sutiktumėte Jėzų. Aš sutikau savo Jėzų. Dabar jūsų eilė sutikti savąjį“, – rašo knygos autorius.

Nauja Jameso Martino SJ knyga „Jėzus. Piligrimystė“ – tai asmenišką žvilgsnį į Jėzų. Nuosekliai apžvelgiamas žemiškasis Jėzaus gyvenimas, pradedant Apreiškimu Marijai, baigiant Nukryžiovimu ir Priskėlimu. Ypač plačiai aptariama viešoji Jėzaus tarnystė. Kiekviena skyriuje autorius nagrinėja pasirinktą Evangelijos istoriją, pateikia pamąstymų, kaip konkretus Jėzaus gyvenimo epizodas siejasi su kasdiene mūsų patirtimi, pasidalija gyvais, patraukliai pasakojamais įspūdžiais iš piligriminės kelionės po Šventąją Žemę.

„Ar mums tikrai reikia dar vienos knygos apie Jėzų? Jei kalbame apie šią Jameso Martino SJ knygą, tada reikia. Jameso Martino SJ požiūris unikalus ir originalus, jis derina tris „šaltinius“: Šventojo Rašto pasakojimus, savo paties ignaciškąjį maldos gyvenimą ir pažintinius apsilankymus tose vietose, kur gyveno, mokė ir mirė Jėzus. Rezultatas – Jėzaus paveikslas, kokio nerasi niekur kitur. Kad ir kiek – daug ar mažai – žinotum apie Jėzų, ši knyga tiesiog neįkainojama“ (Harvey Cox, Harvardo teologijos profesorius).

Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis

Rugsėjo 20 dieną Šiauliuose vyko Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis. Jame dalyvavo arkivyskupai G. Grušas, L. Virbalas, S. Tamkevičius, P. López Quintana, vyskupai E. Bartulis, J. Boruta, J. Ivanauskas, K. Kėvalas, R. Norvila, A. Poniškaitis, L. Vodopjanovas.

Posėdis prasidėjo šv. Mišiomis Šiaulių pastoracinio centro koplyčioje. Jų metu Lietuvos ganytojai malda už taiką jungėsi su Šv. Tėvu Pranciškumi ir viso pasaulio tikinčiaisiais.

Savo dalyvavimu posėdyje Lietuvos vyskopus pagerbė apaštališkasis nuncijus Lietuvai arkivysk. Pedro López Quintana, kuris pasveikino susirinkusiuosius ir papasakojo apie pagrindinius Jubiliejaus apaštališkiesiems nuncijams, švento Romoje drauge su Šv. Tėvu, renginius.

Šv. Tėvas Pranciškus penkias savaites nuo rugsėjo 1 d. iki spalio 4 d. yra paskelbęs maldos ir rūpinimosi kūrinių laikotarpiu, kurio tema *Būkime gailėstingi mūsų bendriesiems namams*. Lietuvos vyskupai kviečia 2016 m. spalio 2 d., sekmadienį prieš šv. Pranciškaus šventę, parapijas ir maldos grupes bei pavienius tikinčiuosius jungtis į maldą už kūrinių, šių mūsų bendrų namų, kuriuose visi gyvename, išsaugojimą.

Posėdžio metu daug dėmesio skirta Gailestingumo jubiliejaus renginiams. Svarstyti Lietuvos Caritas pasiūlymai dėl Jubiliejaus nuteistiesiems lapkričio 7 d. šventimo. LVK Socialinių reikalų tarybos pirmininkas vysk. K. Kėvalas posėdžio dalyviams trumpai pristatė iš Vatikano gautus pasiūlymus naujų Caritas statutų projektui, kuris bus išsamiai svarstomas kitame LVK plenariniame posėdyje. Vyskupai taip pat išklusė P. Godvado ir dr. V. Ivanauskienės ataskaitą apie *Renovabis* iniciatyva atliktą Lietuvos šeimos centrų projektų vertinimą. Pritarta ir 2012 m. LVK instrukcijos *Dėl santuokos įregistravimo parapijos santuokų knygoje ir civilinės metrikacijos įstaigoje bei dėl pasirengimo Santuokos sakramentui programos įgyvendinimo patikslinimo projektui*.

Posėdžio metu aktualizuotas ir patikslintas 2002 m. birželio 27 d. LVK nutarimas, kuriuo nustatoma, kad parapijų kaip juridinių asmenų vardu sudaromiems sandoriams (bet kokio turto pirkimui, pardavimui, paskolai, įkeitimui, dovanojimui ir pan.), kurių vertė viršija 10 000 € (dešimties tūkstančių eurų) sumą, yra būtinas raštiškas vyskupo leidimas.

Į tarpinstitucinę Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo komisiją nuo Lietuvos Vyskupų Konferencijos deleguotas vysk. K. Kėvalas. LVK generaliniu sekretoriumi kitai trejų metų kadencijai išrinktas kun. K. Smilgevičius. Naujai trejų metų kadencijai patvirtinti ir kai kurie užsienio lietuvių sielovados kapelionai: Briuselio lietuvių kapelionas kun. L. Baltrušaitis ir Punsko parapijos vikaras kun. M. Talutis. Trejų metų kadencijai patvirtintas ir naujasis Londono Šv. Kazimiero lietuvių parapijos vikaras ir Bostono (Jungtinė Karalystė) apylinkės lietuvių kapelionas kun. A. Lazarevas. Savo įžvalgomis ir įvairia informacija apie lietuvius Sibire bei jų sielovadą pasidalijo arkivysk. S. Tamkevičius, vasarą lankęs tautiečius tuose tolimuose kraštuose.

Vyskupai oficialiai patvirtino lietuviškąjį Šv. Marijos Magdaličės šventės prefacijos vertimą.

Lankėsi kardinolas P. Turksonas

Rugsėjo 14–15 d. Lietuvoje lankėsi Popiežiškosios teisingumo ir taikos tarybos pirmininkas kardinolas Peteris Turksonas. Kardinolas dalyvavo atkurtos Lietuvos Respublikos tarptautinio pripažinimo ir narystės Jungtinių Tautų Organizacijoje dvidešimt penktųjų metų proga Lietuvos užsienio reikalų ministerijos surengtoje konferencijoje „Vieninga, laisva ir taiki Europa 2040“.

Rugsėjo 15 d. kardinolas Peteris Turksonas susitiko su Lietuvos užsienio reikalų ministru Linu Linkevičiumi. Pokalbyje aptartos Lietuvos ir Šventojo Sosto bendradarbiavimo perspektyvos, pabėgėlių integracijos klausimai, įvairiuose pasaulio regionuose humanitarinė situacija, susijusi su migracija ir kariniais konfliktais, šalių pastangos ieškoti taikaus konfliktų suregulavimo Rytų Ukrainoje, Artimuosiuose Rytuose.

-urmi-

Kunigų paskyrimai

Vilniaus arkivyskupijoje

Kun. **Miroslav Anuškevič** įkardinuotas Vilniaus arkivyskupijoje ir paskirtas Šalčininkų Šv. apaštalo Petro parapijos vikaru.

Kun. **Marijan Apriško** paliktas toliau eiti turimas pareigas ir paskirtas Kaltėnų Švč. Mergelės Marijos Angeliškosios parapijos administratoriumi.

Kun. **Juzef Aškielovič** atleistas iš Maišiagalos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų parapijos klebono pareigų ir nuo pareigos aptarnauti klebono teisėmis Alionių Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapiją ir paskirtas Butrimonių Šv. arkangelo Mykolo ir Pabarės Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų parapijų klebonu.

Kun. **Mindaugas Bernotavičius** paskirtas arkivyskupo asmeniniu sekretoriumi ir Vilniaus akademinės sielovados koordinatoriumi bei Vilniaus akademinės sielovados centro vadovu.

Kun. **Marek Butkevič** atleistas iš Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos parengiamojo kurso ugdytojo pareigų ir paliktas toliau eiti kitas turimas pareigas.

Kun. dr. **Kęstutis Dailydė** atleistas iš Vilniaus Šv. arkangelo Rapolo parapijos rezidento pareigų, paskirtas Vilniaus Pal. Jurgio Matulaičio parapijos rezidentu ir paliktas toliau eiti kitas turimas pareigas.

Kun. **Valentin Dulko** atleistas iš Ignalinos Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Naujosios Vilnios Švč. Mergelės Marijos, Taikos Karalienės, parapijos vikaru.

Kun. **Aleksandr Gaičauskas** atleistas iš Pabradės Švč. Mergelės Marijos, Šeimos Karalienės, parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Ignalinos Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos vikaru.

Kun. **Rytis Gurkšnyš SJ** atleistas iš Vilniaus Šv. Kazimiero bažnyčios rektoriaus pareigų.

Mons. **Jan Kasiukevič** atleistas iš Vilniaus Visų Šventųjų parapijos rezidento pareigų ir paskirtas Maišiagalos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų ir Alionių Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijų klebonu.

Kun. **Ernestas Maslianikas** atleistas iš Naujosios Vilnios Švč. Mergelės Marijos, Taikos Karalienės, parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Vilniaus Šv. arkangelo Rapolo parapijos vikaru.

Kun. **Arūnas Mitkevičius** paliktas toliau eiti turimas pareigas, įpareigotas pagelbėti Vilniaus Šv. ap. Petro ir Povilo parapijos klebonui rūpinantis šioje parapijoje esančių gydymo įstaigų pastoracija.

Kun. **Povilas Narijauskas** atleistas iš Vilniaus akademinės sielovados koordinatoriaus ir Vilniaus akademinės sielovados centro vadovo pareigų ir išleistas dirbti Viešosios įstaigos „Marijos radijas“ programų direktoriumi.

Posėdžio dalyviai informuoti apie gražią Lietuvos Respublikos ambasados Lenkijoje iniciatyvą – atvežti eksponuoti į mūsų šalį 1889 m. dailininko W. Gersono nutapytą monumentalų paveikslą *Lietuvos krikštas*. Neabejojama, kad ši iniciatyva susilauks ne tik menotyrininkų ir istorikų nemažo susidomėjimo, bet bus įdomi ir visai šalies visuomenei.

Kitas Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis vyks lapkričio 21–22 d. Vilniuje.

-lvks-

Šiluvos atlidai

Rugsėjo 6 d. Karaliaus Mindaugo profesinio mokymo centro floristų išpuošta Šiluva pasveikino pirmuosius piligrimus, atvykusius švęsti Dievo Motinos gimtadienio. Atlaidų išvakarėse rugsėjo 6-osios vakaro šv. Mišios aukotos Apsireiškimo koplyčioje. Mišių liturgijai vadovavo ir homiliją pasakė Kauno arkivyskupijos augziliaras vyskupas Kęstutis Kėvalas. Eucharistiją, be jau suskubusių į Šiluvą piligrimų, šventė visas būrys atlaidų rengėjų ir talkininkų – kunigų, Kauno kunigų seminarijos klierikų, jaunųjų savanorių ir kt. Giedojo Šiluvos parapijos choras.

Pasibaigus šv. Mišioms iš Apsireiškimo koplyčios per vakaro saulės nutviekstą Šiluvos aikštę tarp dviejų garsiųjų šventovių buvo einama atlaidų pradžią skelbianti Eucharistijos procesija į Šiluvos baziliką.

Šv. Jono Pauliaus II ir katalikiškų bendruomenių diena

Rugsėjo 7-ąją Šiluvoje buvo švenčiama Šv. Jono Pauliaus II ir katalikiškų bendruomenių diena. Be savo asmeniškų vilčių ir prašymų, atvykę maldininkai šv. Mišiose įvairiu laiku Apsireiškimo koplyčioje ir bazilikoje buvo kviečiami melstis drauge bendromis intencijomis. Už katalikiškas bendruomenes, kad jos savo gyvenimu ir veikla liudytų Dievo meilę ir gailestingumą, buvo meldžiamasi 12 val. pagrindinėse pamaldose aikštėje priešais baziliką.

„Kiek daug jūsų, pripildžiusių aikštę! Kokie jūs visi ir jūsų bendruomenės esate svarbūs“, – džiugiai sakė Eucharistijos liturgiją pradėdamas Kauno arkivyskupas metropolitas Lionginas Virbalas, sveikindamas daugybę metų Šiluvos atlaidams vadovavusį arkivyskupą emeritą Sigitą Tamkevičių, kitus dvasininkus bei visus Šiluvos piligrimus, ypač net 500 Gyvojo rožinio draugijos narių iš Panevėžio vyskupijos įvairių dekanatų, gausiai atvykusius Pal. Jurgio Matulaičio ir Šiluvos Marijos draugijos narius, Marijos legioną, Telšių Vincento Borisevičiaus gimnazijos bendruomenę, Marijampolės vysk. M. Valančiaus blaivybės sąjūdį, Marijonų naujokyno narius, Vilniaus Šv. Juozapo (Pilaitės) parapijos ir kitas bendruomenes iš įvairiausių Lietuvos vyskupijų.

Homiliją sakęs Kauno arkivyskupas emeritas Sigitas Tamkevičius darsyk atkreipė dėmesį į Marijos pagalbą ir pasitikėjimą, jog Sūnus padarys viską, kad padėtų pritrūkusiems vyno Galilėjos Kanos vestuvėse. Pasitikėjimas Dievo Motinos globa ir užtarimu tūkstančius žmonių šiomis dienomis atves į Šiluvą sudėti prie jos kojų savo prašymus. „Šiandien minime, kai prieš dvidešimt trejus metus, vos sovietiniams tankams palikus Lietuvą, rugsėjo 7 d. Šiluvą aplankė šventasis popiežius Jonas Paulius II. Lietuva buvo išgyvenusi okupacijos terorą, prievartinį bedievinimą ir nutautinimą, buvo daug nukraujavusi, bet kėlėsi laisvam gyvenimui. Šis prisikėlimas buvo

labai sunkus, nes visi buvome dvasiškai sužeisti. Anuomet visiems mums reikėjo padrašinančio ir kelių į ateitį rodančio kelio. Šį žodį pasakė į Lietuvą atvykęs šventasis popiežius Jonas Paulius II. Jis kvietė kurti naują gyvenimą ant Evangelijos pamatų“, – sakė ganytojas. Homilijoje didžiausiu Bažnyčios turtu arkiv. S. Tamkevičius pavadino apaštalaujančius pasauliečius.

„Būkite stiprūs. Bažnyčios gyvastingumas – ir jos bendruomenės. Paremki-me vieni kitus keliaudami link Viešpaties“, – prieš ganytojiškąjį palaimini-mą liturgijos pabaigoje sakė arkiv. L. Virbalas, dėkodamas už draugijų daly-vavimą atlaiduose, jų maldas ir gyvavimą.

Vakaro šv. Mišiose Šiluvos aikštėje buvo meldžiama daugiau visų atsakomy-bės saugojant ir puoselėjant kūrinių bei gyvybę. Švč. M. Marijos Gimimo iš-vakarėse šv. Mišioms vadovavęs ir homiliją sakęs Kauno arkivyskupas Lion-ginas Virbalas atkreipė visų dėmesį į Dievo kūrinių, jo gerumo, išminties, gailėstingumo tobulą atvaizdą – Jėzų Kristų ir tobuliausia, koks tik gali būti žmogus, Dievo kūrinių – Motiną Mariją. Pasak ganytojo, ir mes, kaip Marija, esame Dievo numatytieji, ir mus Viešpats kviečia tapti panašius į jį.

Nuo 19 val. iki rugsėjo 8 d. 7 val. Šiluvos bazilikoje vyko vigilija – Švenčiausiojo Sakramento adoracija laukiant Švč. Mergelės Marijos Gimimo iškilmių. Adoraciją pradėjo vysk. Kęstutis Kėvalas. 7 val. vigiliją Mišiomis užbaigė „Marijos radijo“ programų direktorius kun. Povilas Narijauskas.

Vienuolių diena

Pernakt bazilikoje vykusiu maldos budėjimu – vigilija su Švenčiausiojo Sa-kramento adoracija Šiluvoje buvo sulaukta rugsėjo 8-osios, Švč. M. Marijos Gimimo iškilnės. Pasveikinti Mergelės Marijos, padėkoti Viešpačiui už pa-sauliui padovanotą Motiną ir Užtarėją į Šiluvą nuo pat ryto, pavieniui ir orga-nizuotai, skubėjo piligrimai iš įvairių Lietuvos vyskupijų. Šiluvos piligrimų minioje tądien drauge meldėsi ir dėkojo už savo pašaukimą ypatingu būdu Dievui pasišventę žmonės – tai Lietuvoje veikiančių vienuolinių kongrega-cijų seserys ir broliai vienuoliai. Rugsėjo 8-ąją, Marijos Gimimo ir Vienuolių dieną, atvykti į Šiluvą buvo kviečiami ir tie, kurie atvira širdimi dar ieško savo kelio – atlaidų Mišiose melsta drąsos atsiliepti į Viešpaties kvietimą.

„Sveika, Sužadėtine Mergelė!“ – tądien aukštaisiais Apreiškimo koplyčios skliautais nuo 10 val. aidėjo didingojo Akatisto žodžiai. Sugiedodami Rytų Bažnyčios tradicijos himną Dievo Motinos garbei seserys ir broliai vienuoliai pradėjo savo maldą Šiluvoje. Vėliau po rožinio maldos aikštėje į pašvęstuo-sius, taip pat į tėvus, motinas, jaunimą kreipėsi t. Antanas Gražulis SJ, savo katechezę pradėdamas pašmaikštavimu, jog jis tebeišgyvena vienuolinę „paauglystę“ – jaunystės prieštaravimų metą, nors Jėzus kasdien sako: irkis į gilumą, gyvenk manyje, būk mano draugas.

12 val. pilna piligrimų aikštė Loreto Dievo Motinos litanija sutiko Eucharis-tijai vadovauti prie altoriaus priešais Baziliką žengiančių dvasininkų pro-cesiją. Eucharistijos dalyvius, ypač savo brolius vienuolius – vyskopus ir kunigus – bei daugiau kaip dešimties kongregacijų seseris vienuoles, taip pat atlaidų svečius – graikų apeigų katalikų kunigą bei tikinčiuosius, Kau-no valstybinio dramos teatro darbuotojus, visus Šiluvos piligrimus, ypač organizuotai atvykusius iš Ukmergės, Skuodo, Alytaus, Kupiškio ir kitur, pasveikino Kauno arkivyskupas Lionginas Virbalas SJ. Ganytojas pakvietė

Kun. **Daniel Narkun** atleistas iš Šal-čininkų Šv. apaštalo Petro parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Pabradės Švč. Mergelės Marijos, Šeimos Karalie-nės, parapijos vikaru.

Kun. **Jonas Naujokaitis** atleistas iš Vil-niaus Pal. Jurgio Matulaičio parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Naujosios Vilnios Švč. Mergelės Marijos, Taikos Karalienės, parapijos vikaru.

Kun. **Antanas Saulaitis SJ** atleistas iš Vilniaus Šv. Jono Krikštytojo ir šv. Jono Apaštalo ir Evangelisto bažnyčios vice-reaktoriaus pareigų ir paskirtas Vilniaus Šv. Kazimiero bažnyčios rektoriumi.

Diak. **Renatas Švenčionis** paskirtas sie-lovadiniam darbui į Vilniaus Pal. Jurgio Matulaičio parapiją.

Kun. **Valdemar Ulčukevič** paliktas to-liau eiti turimas pareigas, įpareigotas pagelbėti Vilniaus Pal. J. Matulaičio pa-rapijos pastoracijoje.

Kun. **Szymon Wikło** atleistas iš Butri-monių Šv. arkangelo Mykolo ir Pabarės Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų parapijų administratoriaus pareigų ir paskirtas Vilniaus universiteto ligininės Santariškių klinikų kapelionu. -Vn-

Vilkaviškio vyskupijoje

Kun. **Miroslav Dovda** paliktas eiti vi-sas kitas pareigas ir atleistas iš Alytaus Šv. Benedikto gimnazijos kapeliono pareigų.

Kun. **Jonas Cikana** paliktas eiti visas kitas pareigas, atleistas iš Vilkaviškio vyskupijos jaunimo centro vadovo pa-reigų ir paskirtas Alytaus Šv. Benedikto gimnazijos kapelionu.

Kun. **Vytautas Mazirskas** paliktas eiti visas kitas pareigas ir paskirtas Vilkaviš-čio vyskupijos jaunimo centro vadovu.

Kun. **Rimantas Simanavičius** paliktas eiti visas kitas pareigas ir paskirtas pa-dėti sielovadoje Alytaus Šv. Benedikto gimnazijoje. -Vk-

Suspendavimas

Telšių vyskupijos kunigas **Egidijus Kumža**, gim. 1980 04 29, kunigu įšventintas 2006 02 26, nuo 2016 m. rugpjūčio 23 d. Telšių vyskupo ordinaro Jono Borutos SJ dekretu yra suspenduotas ir netekęs teisės atlikti bet kokias kunigo pareigas.

-T-

Vyriausiam Panevėžio vyskupijos kunigui – 100

Panemunėlio parapijos kunigui jubiliatui Vladui Kremenskui rugsėjo 12 d. sukako 100 metų. Garbingo jubiliejaus proga kunigą pasveikino Panevėžio vyskupas Linas Vodopjanovas OFM, generalvikaras Eugenijus Styra, vyskupas emeritas Jonas Kauneckas, Rokiškio dekanato dekanas Eimantas Novikas, Rokiškio rajono meras Antanas Vagonis. Kunigas jubiliatas šių metų sausį šventė 75-ųjų kunigystės metų jubiliejų.

-P-

Mokslo metų pradžia kunigų seminarijose

Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijoje stojamuosius egzaminus laikė 7 kandidatai. Priėmimo komisijos sprendimu į parengiamąjį kursą priimti 4, o į pirmąjį filosofijos kursą – 3 nauji studentai. Iš viso šiais metais Vilniaus seminarijoje studijuos 21 jaunuolis.

Kauno kunigų seminarijoje studijuoti ir rengtis kunigystei priimti 4 jaunuoliai. Iš viso šioje seminarijoje nuo rugsėjo naujus mokslo metus pradės 20 seminaristų.

Į Telšių Vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijos parengiamąjį kursą priimti 2 kandidatai. Šiais mokslo metais studijas čia tęs 11 studentų.

Iš viso Lietuvoje kunigystei šiais metais rengiasi 52 vyrai.

-Vn, kait, T-

liturgijai vadovauti brolių pranciškoną, LVK Vienuolijų reikalų komisijos pirmininką, Panevėžio vyskupą Liną Vodopjanovą.

Šioje Eucharistijoje buvo prašoma malonės pašvęstiesiems liudyti gyvą ir tvirtą tikėjimą, kurio ypač reikia gailestingumu šiandien gydomam pasauliui. Kokį ypatingą metą išgyvename, jautriai priminė Mišiose, be kitų giesmių, Gailestingumo jubiliejaus himną sugiedojęs jungtinis seserų benediktinių, kazimieriečių ir saleziečių choras, vadovaujamas Celinos Galinytės OSB ir Liucijos Grybaitės FMA.

„Marijos Gimimą Bažnyčia švenčia su didžiausiu džiaugsmu, nes visam pasauliui tai tikra *salutis aurora* – Išganymo aušra“, – sakė vėliau savo homilijoje vysk. L. Vodopjanovas, atkreipdamas dėmesį, jog tai viena seniausių Dievo Motinos iškilmių. Ganytojas atkreipė dėmesį į Jėzaus kilmės knygą, ką tik paskelbtoje Evangelijoje (*Mt 1, 1–23*), pristatančią kartų kartas išganyimo istorijoje. Marija pristatoma mums prieš akis kaip istorinė žmonijos dukra, turinti savo gimdytojus, gimimo vietą ir laiką. Be kita, savo homiliją vysk. L. Vodopjanovas skyrė ir pašvęstiesiems, jų dėmesį sutelkdamas į popiežiaus Pranciškaus pamokymus, ypač tuos, kuriuos jis pasakė skelbdamas šventąją Motiną Teresę – „nepavargstančią gailestingumo darbininkę“.

Vakaro šv. Mišiose melstasi, kad asmenišką susitikimą su Jėzumi uždegtų troškimu aukotis dėl Gerosios Kristaus naujienos. Liturgijai vadovavo Kauno arkivyskupas L. Virbalas, o homiliją pasakė Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ.

Ligonių, slaugytojų ir medicinos darbuotojų diena

„Šventoji Šiluvos Mergele, *Sanitas aegrotorum*“ – Ligonių Sveikata, su virpuliu šiandien kreipiuosi į tave“, – šiais žodžiais 1993 m. rugsėjį Šiluvoje meldėsi didysis Kristaus piligrimas šv. Jonas Paulius II, vėliau pats pažinęs sunkios ligos ir kančios gelmę. Rugsėjo 9-ąją, Šiluvoje švenčiant Ligonių dieną, į Šiluvą susirinko daugybė žmonių, kai kurie lydimi artimųjų ar slaugytojų.

Prieš vidudienį Šiluvos aikštėje piligrimus sujungė bendra rožinio malda, o jai pasibaigus katechezę sakė LSMUL Kauno klinikų vyriausiasis kapelionas mons. Artūras Jagelavičius. Pasak jo, šiandien, kai klesti kūno puoselėjimo kultas, ligoniai, neįgalieji patiria visuomenės priešišumą. Popiežius Pranciškus moko kitaip – kai užsimerkiama prieš negalią, nesuprantama ir gyvenimo prasmė. „Visos žmogaus kančios yra atspaustos Nukryžiuotojo veide“, – sakė kunigas kapelionas, atkreipdamas dėmesį, jog Jėzus – Gydytojas, kuris gydo meile.

Vėliau iškilmingoje Eucharistijoje buvo meldžiama tikėjimo, vilties ir meilės ligoniams bei visiems besirūpinantiems jų sveikata. Liturgijai vadovavo Vilniaus arkivyskupijos augziliaras vyskupas Arūnas Poniškaitis, koncelebravo Kauno arkivyskupas metropolitas Lionginas Virbalas, arkivyskupas emeritas Sigitas Tamkevičius, vyskupas Kęstutis Kėvalas ir kunigai – gydymo įstaigų kapelionai. Pamaldose dalyvavo Nacionalinės Sveikatos Tarybos pirmininkas prof. Juozas Pundzius, LSMUL Kauno klinikų generalinis direktorius Renaldas Jurkevičius, kitų Kauno gydymo ir slaugos ligoninių vadovai ir personalas, Marijampolės globos namų, Lietuvos samariečių draugijos Kauno skyriaus vadovai ir nariai, kitų miestų ligoninių, palai-komojo gydymo, slaugos, globos, senelių namų bendruomenės, neįgaliųjų draugijos, *Caritas* nariai.

Tarptautinėmis konferencijomis šiuo metu Lietuvoje minint Maltos ordino Pagalbos tarnybos (maltiečių) įsteigimo mūsų šalyje 25-metį, Šiluvą aplankė ir drauge Mišiose dalyvavo Maltos ordino Didysis Hospitalierius Dominique Prince de La Rochefoucauld-Montbel, Maltos ordino Pagalbos tarnybos vadovai ir nariai iš 17 Europos šalių, taip pat ir Lietuvos.

Šv. Mišių homiliją pasakęs vysk. Arūnas Poniškaitis, be kita, pabrėžė, jog Viešpats nori žmogui gyvenimo – kad jo apščiai turėtų, turėtų amžinąjį gyvenimą. Dievas neužsidaręs anapusybjėje. Jėzus keliavo eidamas prie kiekvieno, kiekvienam nešdamas Gerąją Naujieną. Kalbant apie Dievo galybę mūsų gyvenime, homilijoje buvo atkreiptas dėmesys, jog daugybė ligonių tikisi, meldžia išgijimo. Ir tikrai įvyksta netgi mediciniškai nepaaiškinamų stebuklų. Bet stebuklai, Dievo galybė reiškiasi ir per nuoširdų gydytojų, slaugytojų darbą. Lygiai toks pat stebuklas yra ligoniai, kurie savo kančias vienija su Jėzaus kryžiaus kančia.

Šv. Mišių pabaigoje vyskupai, kunigai rankų uždėjimu teikė asmenišką ligonių palaiminimą. Po Gailestingumo vainikėlio maldos, 15.15 val. Šiluvos bazilikoje arkiv. L. Virbalas su piligrimais dalijosi apie krikščionišką piligrimystę, giedodavo žinoma krikščioniškų giesmių autorė ir atlikėja Angelė Joknytė.

Vakaro šv. Mišioms už kenčiančius nuo priklausomybių ir jų artimuosius vadovavęs Kauno arkivyskupas L. Virbalas kvietė melsti, kad Viešpats gydytų visus, nes visi esame daugiau ar mažiau priklausomi – nuo pykčių, apkalbų, blogų įpročių. Po šių šv. Mišių vyko vidinio išgydymo pamaldos su misionieriumi iš Lenkijos Marcinu Zielińskiu. Pamaldas su užtarimo malda rengė „Gailestingumo versmės“ bendruomenė.

Jaunimo ir šeimų diena

Rugsėjo 10-ąją Šiluvoje ganytojai sveikino čia atvykusius moksleivius, studentus, jų mokytojus, auklėtojus, katalikiškų mokyklų ir kitų švietimo įstaigų bendruomenes, jaunimo centrus, jaunimo organizacijas, katechetikos centrų darbuotojus ir, žinoma, šeimas. Į Šilines padėkoti už dangiškąją pagalbą savo dabarčiai, paprašyti pagalbos ateičiai atvyko ir dar tik besirengiančių priimti Santuokos sakramentą sužadėtinų, įvairių kartų sutuoktinių, senelių, taip pat Lietuvos ir vyskupijų šeimų centrai, jų savanoriai, šeimų judėjimai, bendruomenės. Atlaiduose apsilankė piligrimų grupė iš Punsko, piligrimai, pavieniui ar organizuotai, atvykę iš artimesnių ar tolesnių Lietuvos vietų – nuo Varnių, Akmenės, Vilniaus ir kitų kraštų.

„Kaip vyras myli žmoną, o žmona – vyrą, taip Dievas myli žmoniją, o žmonija – Dievą, Kristus – Bažnyčią, o Bažnyčia – Kristų“, – sakė aikštėje susirinkusiems piligrimams savo katechezėje atlaidų ceremonijarius kun. Artūras Kazlauskas. „Dovanojimasis, meilė, kuria Dievas yra mus apdalijęs, yra Santuokos pagrindas, o ištikimybė – jos esmė“, – sakė kun. A. Kazlauskas, pabrėždamas ištikimybę ypač tada, kai kitas neištikimas.

Iškilmingoje Eucharistijoje šią dieną Lietuvos šeimoms buvo meldžiama Gailestingumo Motinos globos. Visus sveikino liturgijai vadovavęs Kauno arkivyskupas metropolitas Lionginas Virbalas. „Turiu jus širdyje, mielos šeimos, šeimų žmonės. Mes, kaip Bažnyčia, taip pat esame pakviesti būti šeima. Pakviesti būti artimi ir tiems, kurie čia su skausmu dalyvaujate“, – sakė ganytojas.

Padėkos už laisvę diena

Vasariškai giedrą, tačiau jau paskutinį vasaros sekmadienį, rugpjūčio 28 d., į piligriminę Marijos šventovę Šiluvoje švęsti Padėkos už laisvę dienos daugelis piligrimų atkeliavo pėsčiomis, dalyvaudami tradicinėse piligrimų eisenose nuo Tytuvėnų ir Dubysos.

Eisenoje nuo Tytuvėnų piligrimus vedė Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Drauge su šio krašto piligrimais nuo Tytuvėnų į Šiluvą ėjo ir Tarptautinės organizacijos už tradiciją, šeimą, nuosavybę (TFP) nariai – Lietuvos bičiuliai, rinkę parašus mūsų Nepriklausomybės siekiui paremti 1990 metais. Vadovaudamas eisenai į Šiluvą, vyskupas E. Bartulis kvietė ypač melstis už šeimas. Pagrindinė nesantarvės ir negerovių šeimose priežastis – netikėjimas. Ganytojas ragino priimti Švč. Mergelės Marijos kvietimą su rožinio malda lūpose prašyti, kad išsilaisvintume iš blogio. Visus sunkumus įveikia šeimos, kuriose tėvas, mama ir vaikai meldžiasi rožinio malda. Eisenos metu sukalbėtos visos 4 rožinio dalys. Šiai maldai vadovavęs Šiaulių ganytojas pasinaudojo proga pakviesti eisenos dalyvius į Eucharistijos adoraciją, išaiškinti krikšto neatidėliojimo svarbą ir kitus tikėjimo klausimus. Kaip kasmet eisenoje dalyvavo būrelis skautų iš Gudijos.

Piligrimų eisenai nuo Dubysos vadovavo Kauno arkivyskupas emeritas Sigitas Tamkevičius. Su rožinio malda, giesmėmis keliavusieji – seserys vienuolės, arkivyskupijos parapijų tikintieji ir ypač daug jaunimo, jaunųjų savanorių – dalį kelio ėjo Piligrimų taku per Šiluvos šilą, apmąstydami Kristaus Kryžiaus kančią prie keturiolikos koplytėlių, pastatytų okupacijų, tremčių, Holokausto, Sausio 13-osios aukoms atminti.

Maždaug vidudienį, po beveik dviejų valandų kelio, piligrimai pasiekė Šiluvos baziliką ir joje drauge šventė padėkos Eucharistiją. „Jau 26 metus dėkojame Dievui už laisvę. Ji buvo dangaus dovana – jos galėtume ir neturėti“, –

vėliau sakė ganytojas savo homilijoje, atkreipdamas dėmesį, jog Dievas leido subyrėti sovietų imperijai, leido jau antrąsyk istorijoje mūsų tautai kurti nepriklausomą valstybę. Jis kvietė pažvelgti į laiko ženklus, kurie yra pavojingi mūsų dienų tėvynei. Tai moralinis reliatyvizmas, kai atmetamos žmogiškosios ir krikščioniškos vertybės, tikros meilės stygius, grėsmingai visuomenę plintantis pesimizmas.

-kait, irat-

Pilgriminis žygis į Šiluvą

14-asis pilgriminis žygis „Kryžių kalnas–Šiluva“ prasidėjo rugsėjo 9 d., penktadienį. Nuo ryto didesnės ir mažesnės mokyklų, parapijų, įvairių organizacijų grupės, pavieniai asmenys registravosi Kryžių kalno prieigose. 11 val. Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis aukojo šv. Mišias. Susikaupti, sąmoningai dalyvauti padėjo Šiaulių katalikiškos „Sandoros“ progimnazijos moksleivių giesmės. Moksleiviams vadovavo muzikos mokytoja Rolanda Kalakauskienė.

Po šv. Mišių, nešini vėliavomis bei plakatais, pakiliai nusiteikę piligrimai pradėjo žygį. Kaip ir kiekvienais metais, jam vadovavo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Žygeiviai – 780 – susirinko iš visos Lietuvos. Taip pat ėjo grupelė maltiečių iš Vokietijos, jaunimas iš Gudijos, šeštadienį prisijungė grupė iš Lenkijos. Savo jėgas išbandė ir Šiauliuose šiais metais atsidariusios Jėzuitų mokyklos mažieji auklėtiniai. Jie piligrimus iš Kryžių kalno lydėjo net 5 kilometrus.

Žygyje melstasi rožinio malda, kalbėta Švč. Mergelės Marijos litanija. Jaunuoliai aktyviai įsitraukė į įvairias skandutes, plojimai palydėdavo šlovinimą repo stiliumi. Buvo galima išgirsti jaunuolių savo bendraamžiams liudijant apie prieš metus ar kelerius vykusį atsivertimą, Viešpaties teikiamas dovanas bei džiaugsmą būti aktyviu krikščionimi.

Per tris dienas įveikta beveik 70 km. Pirmą kartą ėjo jaunuoliai iš pasieniečių

Dievo žodžio liturgijoje paskelbta Evangelija prieš klausytojų akis vėl atvėrė pasakojimą apie vestuvių šventę Galilėjos Kanoje. Į ją visų dėmesį savo homilijoje sutelkė ir vyskupas Kęstutis Kėvalas. „Liaudiškai tariant, vestuvininkams labai pasisėkė, kad jie pasikvietė Jėzų į savo šventę“, – sakė ganytojas. Tikru Dievo gailestingumo ženklu ganytojas pavadino šeimų gyvenimo pradžią, kai įsimylėję žmonės net negalvoja apie galimas nesėkmes. „Evangelija guodžia nenusiminti, kai išryškėja stoka šeimos gyvenime, kai nebesiseka būti bendrystės žmonėmis“, – sakė vysk. K. Kėvalas. Tokios situacijos, pasak ganytojo, primena žmogišką ribotumą, paskatina kviešti Dievą į savo gyvenimą. Savo homiliją ganytojas užbaigė malda Šventajai Šeimai (pagal *Amoris laetitia*, 325).

Jaunimo ir šeimų dieną kitu laiku Mišiose buvo melsta drašos kartu gyvenančioms poroms priimti Santuokos sakramentą, už priėmusius šiais metais įkrikščioninimo ir Santuokos sakramentus, dėkojama už Santuokos sakramento malones, prašoma Dievo gailestingumo patyrusiems smurtą ir patyčias. Mišias aukojo, homilijas sakė kunigai Andrejus Sabaliauskas, Gintautas Jankauskas, Gintas Leonavičius, t. Antanas Gražulis SJ. Piligrimų sielovadoje talkino Raseinių dekanato kunigai.

Už jaunus žmones buvo meldžiamasi vakaro šv. Mišiose. Liturgijai vadavo ir homiliją pasakė Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila.

Specialią Jaunimo dienos programą surengė Kauno arkivyskupijos jaunimo centras. Programoje dalyvavo bemaž 400 jaunų žmonių iš Kauno arkivyskupijos dekanatų, taip pat Vilniaus, Panevėžio, Vilkaviškio vyskupijų, ateitininkų, kai kurie į Šiluvą keletą kilometrų atkeliavo pėsčiomis.

Gailestingumo jubiliejaus išskilmės Šiluvoje

Šiais jubiliejiniais metais pagrindinę Švč. M. Marijos Gimimo atlaidų dieną, rugsėjo 11-ąją, Šiluvoje šventos Gailestingumo jubiliejaus išskilmės. Visomis ši sekmadienį aukotomis šv. Mišių intencijomis melsta Viešpaties gailestingumo seneliams ir vienišiams, tiems žmonėms, kurie gailestinga širdimi rūpinasi pagelbėti apleistiesiems, ypač našlaičiams ir beglobiams vaikams, taip pat prarandantiems viltį ir tikėjimą, dėkota už tuos žmones, kurie padeda atpažinti gailestingąjį Jėzaus veidą, melsta malonės priimti Dievo gailestingumą.

Sekmadienio popietę Šiluvą pasiekė beveik 800 Gailestingumo žygio iš Kryžių kalno į Šiluvą dalyvių, vadovaujamų Šiaulių vyskupo Eugenijaus Bartulio. Šiemetiniame žygyje dalyvavo ir grupės iš Lenkijos, Vokietijos ir kt.

„Turime priimti iš Dievo Jo gailestingumą, tada pajėgsime juo dalytis“, – sakė aikštėje atlaidų dalyvius katechezėje sveikinęs kun. Erastas Murauskas. Šiluvos parapijos klebonas kvietė iš naujo prisiglausti prie Viešpaties kaip Jo vaikams, kad Jis atkurtų mūsų širdyse ir pasaulyje tai, kas buvo sugriauta, pripildytų savo džiaugsmo, pamokytų, kaip reikia atleisti, atgaivintų viltį.

Po katechezės Dievo Motinos litaniją giedojo jungtinis Vitos Liaudanskaitės-Vaitkevičienės vadovaujamas šių iškilmių choras, susidedantis net iš kelių kolektyvų: VDU KTF choro „Veritas“, mišraus jaunimo choro „Exaudi“, Vilniaus Dievo Gailestingumo, Pal. Jurgio Matulaičio, Šventojo Kryžiaus Atradimo (Kalvarijų) parapijų chorų bei pučiamųjų seksteto „Brass Bravo“; vargonavo Dalia Jatautaitė.

Piligrimų minia, pripildžiusi erdviają Šiluvos aikštę ir jos prieigas, pasitiko dvasininkų procesija, žengiančią prie altoriaus priešais baziliką švęsti Eucharistijos. Liturgijai vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Lionginas Virbalas, koncelebravo apaštališkasis nuncijus Baltijos kraštams arkivyskupas Pedro López Quintana, Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas, Kauno arkivyskupas emeritas Sigitas Tamkevičius, Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila, Telšių vyskupas Jonas Boruta, Vilniaus arkivyskupijos augziliaras vyskupas Arūnas Poniškaitis, Kauno arkivyskupijos augziliaras vyskupas Kęstutis Kėvalas, Kaišiadorių vyskupas emeritas Juozas Matulaitis. Patarnavo Kauno ir Telšių seminarijų diakonai, klierikai, Nuolatinųjų diakonų ugdymo centro diakonai. Drauge maldoje dalyvavo evangelikų liuteronų vyskupas Mindaugas Sabutis, Kauno Apreiškimo Švč. M. Marijai stačiatikių bažnyčios klebonas dekanas Nikolajus Murašovas.

„Pagrindinė Evangelijos žinia, kurią mums nuolat primena popiežius Pranciškus ir kuri ypatingai skamba šiais Gailestingumo jubiliejaus metais, – Dievas mus myli ir lydi, kaip lydėjo Jėzaus protėvius. Švęsdami Marijos Gimimą, apmąstydami jos istoriją, pagalvokime, ar leidžiame, kad Dievas keliautų su mumis, būtų mūsų šeimose, visuomenėje“, – sakė savo homilijoje arkivyskupas L. Virbalas. Ganytojas atkreipė dėmesį, jog Dievo artumas nevaržo žmogaus laisvės. Bažnyčia, pasak ganytojo, nėra ramstis siekiantiems užimti geresnę padėtį, igyti svarbų vaidmenį visuomenėje, tačiau ji džiaugiasi tais, kurie, vadovaudamiesi evangelinėmis vertybėmis, stoja mažųjų ir silpnųjų pusėn, gina gyvybę ir šeimą.

Užbaigiant liturgiją brolius vyskupus, kunigus, valdžios atstovus, visus tikinčiuosius pasveikino apaštališkasis nuncijus Baltijos kraštams arkivyskupas Pedro López Quintana. „Visų didžiausias gailestingumas – Jėzaus buvimas tarp mūsų, suteikiantis artumą ir bičiulystę. Jėzus eina kartu su mumis, pakelia mus, kai nupuolame, lydi visomis gyvenimo aplinkybėmis. Jis atveria akis, kad pamatytume mūsų ir pasaulio skurdą, bet kartu pripildo vilties. Tai mūsų taikos ir laimės šaltinis. Jo niekas iš mūsų negali atimti“, – sakė arkivyskupas Pedro López Quintana.

Apaštališkajam nuncijui, vyskupams, kunigams, visiems Šiluvą lankantiems piligrimams, transliaciją rengusiai Lietuvos televizijai dėkojęs Kauno arkivyskupas L. Virbalas pranešė, jog Vašingtono bazilikoje spalio 9 d. bus švenčiamas ten įsteigtos Šiluvos Dievo Motinos koplyčios 50-metis, tad šia proga LVK delegatui užsienio lietuvių sielovadai prel. Edmundui Putrimui įteikė dovaną – vėliavą su Šiluvos Dievo Motinos paveikslu.

Šv. Mišioms atlaidų sekmadienį vadovavo, homilijas sakė kunigai Kęstutis Bekasovas, Kęstutis Brilius MIC, mons. Vytautas Grigaravičius. Už jaunuosius žygio iš Kryžių kalno dalyvius Mišias aukojo arkivyskupas emeritas Sigitas Tamkevičius. Vakarą šv. Mišiose liturgijai vadovavo ir homiliją pasakė vysk. Kęstutis Kėvalas. Po vakaro Mišių koncertavo tarptautinių konkursų laureatai Liudas Mikalauskas (bosas) ir Audronė Juozauskaitė (fortepijonas). Jie atliko koncertinę programą „Keliaujant su šv. Jonu Pauliumi II“.

Policijos, Valstybės sienos apsaugos, Priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojų diena

Rugsėjo 12 d. Šiluvos piligrimais, be maldininkų iš įvairių Lietuvos vietų, buvo ir tie žmonės, kurie tarnauja mūsų visų bendram gėriui ir vidiniam

mokyklos, vadovaujami leitenanto Martyno Aleškevičiaus. Pakrančių apsaugos rinktinės pareigūnai vaišino piligrimus kareiviška koše. Ištroškusiais rūpinosi šauliai.

Išlydint iš Kryžių kalno, įžengiant į Rėkyvą, kertant Kelmės rajono ribą, pyragais, poezijos posmais, padrašinimo žodžiu stiprino vietinės valdžios atstovai bei bendruomenių nariai. Pakapėje parapijos klebonas kun. Donatas Grabžis vaišingai priėmė klebonijos kieme. Tytuvėnų klebonas kun. Rimantas Žaromskis pakvietė pailsėti bažnyčioje, pasiklausyti piligrimams parengto koncerto. Pakelyje ištvėmės linkėjo žmonės, vaišės išdėlioję prie savo kiemo vartų. Viešpats garbintas Rėkyvos, Pakapės, Kiaunorių, Tytuvėnų bažnyčiose. Prie Šiluvos bazilikos Šiaulių vyskupą su piligrimais pasitiko Kauno arkivyskupas metropolitas Lionginas Virbalas. Kulminacija – iškilmingos šv. Mišios Šiluvos aikštėje.

-irat

Pėsčiomis į Aušros Vartus

Rugpjūčio 24 d. Vilnių pasiekė beveik pusė tūkstančio piligrimų, pėsčiomis iš Balstogės per Gardiną nuėjusių daugiau nei 300 km. Ekumeniniame piligriminiame žygyje kartu keliavo Balstogės vyskupas augziliaras Henryk Ciereszko, aštuoni kunigai, šeši klierikai ir 15 seserų vienuolių.

Piligriminio žygio dalyviai pasikeisdami ant pečių nešė relikvijorių su pal. kun. Mykolo Sopočkos relikvija, kurią padovanojo Vilniaus arkivyskupijos Jašiūnų Šv. Onos parapijai. Šiltai pabendravę ir pasimeldę su Jašiūnų parapijiečiais, piligrimai nužygiavo paskutinius kelionės kilometrus ir pasiekė tikslą – Aušros Vartų Gailestingumo Motinos koplyčią, kur prie paveikslo šv. Mišias aukojo vysk. H. Ciereszko.

Žygio vadovas kun. Łukasz Żuk piligrimus iš įvairių Lenkijos vietų ir Baltarusijos kvietė ir kitąmet dalyvauti jau 25 kartą vykšančioje piligrimystėje iš Bals-

togės į Aušros Vartus, kuri sutaps su Aušros Vartų Gailestingumo Motinos karūnavimo 90-osiomis metinėmis.

-viltensis.lt

Jaunimo žygis į Trakus

Rugsėjo 10 d. gausus Vilniaus arkivyskupijos jaunimo būrys tradiciškai keliavo pėsčiomis iš Aušros Vartų į Trakų šventovę, garsėjančią stebuklingu Švč. Mergelės Marijos paveikslu. Šių metų žygio tema pagal 139 psalmės žodžius: „Esu nuostabiai padarytas“.

Aušros Vartų šventovėje gavę vysk. Arūno Poniškaičio palaiminimą, piligrimai džiugiai patraukė Trakų keliu. Piligriminio žygio metu jauni žmonės turėjo galimybę švęsti Sutaikinimo sakramentą. Kelionės metu piligrimai stabteldavo ne tik pailsėti, bet ir klausyti katechezijų bei tikėjimo liudijimų. Jaunimui apie savęs priėmimą gražiai liudijo kunigas joanitas Jurekas Czarniawskis. Pasak jo, save priimti dažnai padeda meilė kitam žmogui. Kun. Jurekas kvietė klausyti savęs, ar tikrai turiu nemirtingą Dievo dovanotą sielą, ar tikrai Dievas manyje paliko dalelę savęs? Kitas jaunos merginos Neringos liudijimas ragino jaunimą susimąstyti, kodėl kartais taip sunku save priimti ir mylėti. Pasak jos, Atgailos sakramentas ir mylintis Jėzaus žvilgsnis padėjo jai atrasti save kaip mylimą Dievo vaiką, pažinti savo kūną kaip Dievo šventovę, atrasti nuostabią skaistumo dovaną.

Ilgesnis sustojimas piligrimų laukė Lentvaryje, kur buvo išstatytas Švenčiausiasis Sakramentas. Vakare džiaugsmingai pasiekus Trakų šventovę, piligriminį žygį vainikavo šv. Mišios, kurioms vadovavo vysk. Arūnas Poniškaitis, koncelebruojant būreliui Vilniaus arkivyskupijos kunigų. Vyskupas savo homilijoje pabrėžė, jog labai svarbu širdimi priimti tą tiesą, kad Dievas mane sukūrė nuostabų, nepakartojamą. Ši tiesa turėtų būti kiekvieno mūsų gyvenimo pamatas. Turime leisti, kad Dievas subrandintų mus kaip gerus vaisius. Dievas trokšta, kad jo kūrybos

visuomenės saugumui. Už policijos, prokuratūros, viešojo saugumo, Valstybės apsaugos departamento, Valstybės sienos apsaugos, Priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos vadovus, darbuotojus, jų šeimas buvo meldžiamasi pagrindinėje Eucharistijoje vidudienį.

Į aikštę prieš pagrindines pamaldas susirinkusius Šiluvos piligrimus pasveikino kun. Artūras Kazlauskas. Savo katechezėje jis kelė teisingumo ir gailestingumo santykio klausimą. Krikščionys yra tie žmonės, kurie pripažįsta ir išpažįsta savo kaltes. Jos visada atleidžiamos. Tačiau atleidimas nėra pamiršimas. Atleidimas pranoksta teisingumą gailestingumu. „Gailestingumas yra būdas išsižiūrėti į Gailestingumo Veidą – Jėzų. Jo meilė viršija teisingumą“, – sakė kun. A. Kazlauskas, čia priminęs popiežiaus Pranciškaus bulėje *Misericordiae vultus* paminėtus šv. Augustino žodžius, jog „Dievui lengviau sulaikyti pyktį nei gailestingumą“.

Iškilingai Eucharistijai vadovavo Kauno arkivyskupas Lionginas Virbalas, homiliją pasakė Kaišiadorių vyskupas Jonas Ivanauskas. Giedojo VRM „Sakalo“ vyrų choras (vad. Romas Makarevičius) bei reprezentacinis pučiamųjų orkestras (vad. Egidijus Miknius).

Kauno arkivyskupas sveikino koncelebruojančius vyskopus, kunigus, ypač policijos kapelionus, į Šiluvą atvykusius VRM kanclerį Algirdą Stončaitį, policijos generalinį komisarą Liną Pernavą, generalinį prokurorą Evaldą Pašilį, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktorių generolą Remigijų Baniulį, Valstybės sienos apsaugos tarnybos vado pavaduotoją Antaną Montvydą, visus pareigūnus, darbuotojus bei piligrimus iš Kėdainių, Panevėžio, Kaišiadorių ir kitur.

Savo homilijos pradžioje vysk. J. Ivanauskas priminė Evangelijos pasakojimą apie muitininką Zachiejų, išlipusį į medį, kad pamatytų Jėzų. Tačiau Jėzus liepė jam lipti žemyn, panorėjęs apsilankyti jo namuose. „Dievas turi ir kitokių planų, nei jų turime mes patys“, – sakė ganytojas, pakviesdamas pamąstyti, kokį pagrindinį klausimą Dievas savo žodžiu užduoda, sukviets visus į Šiluvą, į kurią visi atvyksta su savo lūkesčiais, troškimais.

Pamaldų pabaigoje visų tarnybų vardu dėkojęs VRM kancleris atskirai padėkojo ir už policijos kapelionų tarnystę. Pamaldos užbaigtos sugiedant Lietuvos himną ir visų pamėgtąją „Marija Marija, skaisčiausia lelija“.

Vakaro šv. Mišiose buvo meldžiamasi už politikus, verslininkus, žemdirbius, menininkus. Liturgijai vadovavo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, koncelebravo arkivyskupijos vyskupai: arkivyskupas L. Virbalas, arkivyskupas emeritas S. Tamkevičius, vysk. K. Kėvalas. Vysk. E. Bartulis homilijoje pabrėžė, kad Dievo žodis moko, jog mūsų kalba turi būti trumpa, mūsų „taip“ – būti „taip“, o „ne“ – tai „ne“. Politikams ypač svarbu suprasti, kad kiekvienas pasakytas žodis turi būti tiesus ir teisingas, griežtai sakoma „ne“ kovojant prieš narkomaniją, alkoholizmą, ginant gyvybę, šeimą ir Lietuvos ateitį. Vysk. E. Bartulis priminė verslininkų pareigą matyti gyvenimo tikrovę, pastebėti kitų žmonių vargą, menininkus pakviets kurti esant vienybėje su Kūrėju, laimingais pavadino žemdirbius, kurie moka laiminti ir pasitikėti Viešpačiu.

Užbaigus liturgiją, po ganytojiškojo palaiminimo, vyskupai ir kunigai, eidami per aikštę, laimino norinčių tėvelių vaikus – tai nauja, žmonių jau pamėgta atlaidų tradicija vakaro Mišiose.

Lietuvos kariuomenės diena

Rugsėjo 13-ąją Švč. Mergelę Mariją jos gimimo proga Šiluvoje sveikino Lietuvos kariuomenė. Savo vėliavomis, uniformomis iš kitų gausių piligrimų tądien išsiskyrė dar visai jauni ir jau garbaus amžiaus Lietuvos kariai, partizanai, šauliai, savanoriai – tie, kurie šiandien saugo mūsų laisvę ar garbingai gynė ją praeityje. Už visus Lietuvos laisvės ir Nepriklausomybės gynėjus buvo meldžiamasi pagrindinėse pamaldose, sykiu prašant Dievo globos mūsų Tėvynei.

Karius ir visus piligrimus aikštėje liturgine katecheze Eucharistijai rengė Ruklos įgulos I kapelionato kapelionas kun. Arnoldas Valkauskas. Jis atkreipė dėmesį, jog Šiluvos piligrimai – kariai keičiasi dovanomis: jie atiduoda savo gyvenimą taikos tarnystei, o Dievas juos apdovanoja savo dovanomis. Karo kapelionas ragino prašyti gyvo santykio su Dievu ir žmonėmis, kuris vaduoja iš vienišumo, neša džiaugsmą. Tai ypač svarbu šiais laikais, kai gyvenimas tobulėja ir gražėja, tačiau labai trūksta bendravimo, keroja abejingumas, atsiribojimas. Katechezėje raginta ypač prašyti Šventosios Dvasios dovanų, kad širdis plėstųsi, alsuotų viltimi, kad žmogus būtų pajėgus gyventi pagal Dievo norėtą pašaukimą.

Loreto Dievo Motinos litanijos maldai aikštėje vadovavo Viktoras Ščetilnikovas, vadovaujantis ir pamaldose grojusiam Didžiosios kunigaikštienės Birutės ulonų bataliono Sausumos pajėgų orkestrui.

Kauno arkivyskupas metropolitas Lionginas Virbalas sveikino Kariuomenės dienos iškilmingos Eucharistijos dalyvius: Vilniaus arkivyskupą metropolitą, Lietuvos kariuomenės ordinariato apaštališkąjį administratorių Gintarą Grušą, Kauno arkivyskupą emeritą Sigitą Tamkevičių, Šiaulių vyskupą Eugenijų Bartulį, augziliarą vyskupą Kęstutį Kėvalą, kunigus, ypač karo kapelionus, kurie drauge koncelebravo šv. Mišias, taip pat LR Krašto apsaugos ministrą Juozą Oleką bei ministerijos darbuotojus, Lietuvos kariuomenės vadą generolą leitenantą Joną Vytautą Žuką, padalinių vadus, generolus, karininkus, puskarininkius, karius, mūsų sąjungininkus JAV karius, išėjusius į atsargą ar buvusius sužeistus kariūnus, žuvusiųjų artimuosius, partizanus, šaulius ir visus gausius piligrimus, atvykusius iš Kauno, Linkuvos, Pasvalio, Kražių, Telšių ir kitų Lietuvos vietų bei svečius piligrimus iš Prancūzijos ir Lenkijos.

Liturgijai vadovavo ir homiliją pasakė arkiv. G. Grušas. „Su Kristaus gimimu pasaulyje gimė gailėstingumas“, – kalbėjo arkivyskupas, Mariją pavadinęs Dievo gailėstingumo pirmavaizdžiu ir įrankiu. Marija neša pasauliui gailėstingumą ir juo dalijasi. „Mums, kaip ir kariuomenei, yra duoti ginklai. Tai malda ir gailėstingumo darbai, kuriais galime leisti Dievo meilei įsikūnyti“, – kalbėjo ganytojas. Ne tik kariai yra taikdariai – turime bendromis jėgomis užtikrinti taiką ir visi kartu ją laimėti. Tai būtų gailėstingumo įkūnijimas visuomenėje. Pasak ganytojo, jei norime taikos, reikia turėti ramybę širdyje, o dėl to, pagal popiežiaus Pranciškaus šių jubiliejinių metų paraginimą, turime būti gailėstingi kaip Tėvas.

Šios Eucharistijos asistą rengė Lietuvos kariuomenės Garbės sargybos kuopos kariai. Duonos ir vyno atnašas atnašų procesijoje nešė savanoriai, būsiami jauni mūsų krašto gynėjai. Patarnavo, kaip ir kasdien atlaiduose, Kauno kunigų seminarijos klierikai. Pamaldų pabaigoje arkiv. G. Grušas palinkėjo Marijos pavyzdžiu apsiginkluoti gailėstingumu – tai visų stiprybė ir jėga.

grožį pastebėtume kiekviename sutiktame žmoguje. Šventišką žygio programą užbaigė koncertas.

-rž-

Rugsėjo 1-osios šventė

Vilniuje

Rugsėjo 1-osios, Mokslo ir žinių dienos, proga Vilniaus arkikatedroje bazilikoje arkivyskupas Gintaras Grušas, vyskupas augziliaras Arūnas Poniškaitis, universitetų kapelionai, Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos vadovybė aukojo šv. Mišias už studentus, dėstytojus, moksleivius ir mokytojus.

Arkivyskupas per pamokslą priminė, kad žmogui negana mokslo ir žinių, reikalinga ir tikroji išmintis, ateinanti iš Dievo. Joje slypi atsakymai ir į egzistencinius klausimus, kurie beldžiasi į kiekvieno žmogaus širdį. Žmogus, einantis šiuo išminties keliu, yra tarsi Dievo pagautas. Esame pakviesti suprasti, rodos, žmogui nesuvokiamus dalykus; ši išmintis papildo žmogiškas pastangas suprasti save ir pasaulį. Einant šiuo keliu reikia šių dorybių: nuolankumo, kad prašytume tos išminties, ir imlumo bei atvirumo, kad priimtume tai, kas mums teikiama. Arkivyskupas kvietė visus drauge irtis į gilumą, patiems leisti būti pagautiems Kristaus, tapti žmonių žvejais ir padėti kitiems tapti Kristaus pagautiems. Tai ir yra tikroji laisvė, kurios kasdien turėtume siekti.

Arkivyskupas priminė, kad Gailėstingumo jubiliejui einant į pabaigą svarbu nepamiršti dovanojimo: ne tik Dievo dovanų mums, bet ir dovanų vieni kitiems – laiko, meilės, pasidalijimo išmintimi. Vienas iš gailėstingumo darbų yra „nemokantį pamokyti“. Ir universitetai, ir mokyklos yra gailėstingumo erdvė. Gailėstingumas turi persmelkti visą mūsų gyvenimą. Rugsėjo pirmąją popiežius Pranciškus paskelbė Pasauline maldos už rūpinimąsi kūrinija diena. „Šis laikotarpis nuo rugsėjo 1-osios iki spalio 4-osios bus ypatingas metas

Bažnyčioje melstis už aplinką, mūsų bendrus namus“, – kalbėjo arkivyskupas Gintaras Grušas.

Vakare jaunimas rinkosi Vilniaus Šv. Jono Krikštytojo ir šv. Jono Evangelisto bažnyčioje, kurioje vyko šlovinimo vakaras su *Gospel* choru „Buvau keleivis, ir mane priglaudėte“ (Mt 25, 35).

Kaune

Rugsėjo 1-ąją šv. Mišiomis Kauno arkikatedroje bazilikoje naujus mokslo metus pradėjo Kauno universitetų bendruomenės. Rektorius, dėstytojus, studentus, džiaugsmingai atžygiavusius į senamiestį iš Vienybės aikštės su savo bendruomenių vėliavomis, pasveikino liturgijai vadovavęs Kauno arkivyskupas metropolitas Lionginas Virbalas. Drauge Eucharistiją aukojo arkivyskupijos augziliaras vyskupas Kęstutis Kėvalas, Kauno kunigų seminarijos rektorius mons. Aurelijus Žukauskas, prodekanas prel. prof. Vytautas Steponas Vaičiūnas OFS bei kunigai universitetų kapelionai. Patarnavo Kauno kunigų seminarijos klierikai. Giedojo Lietuvos sveikatos mokslų universiteto akademinis choras „Neris“, vadovaujamas Tomo Lapinsko.

„Naujieji mokslo metai – tai veržlumo, naujumo laikas, kai stengiamės ne tik susipažinti su tuo, kas atrasta iki šiol, bet ir atrasti naujų horizontų“, – sakė vėliau arkivyskupas L. Virbalas savo homilijoje. Liturgijos pabaigoje prieš suteikdamas Bažnyčios palaiminimą visiems, kurie su viltimis ir jauduliu pradeda naujuosius studijų metus, arkivyskupas padėkojo už aukštųjų mokyklų bendrystę, kad Viešpats toliau laimintų bendras pastangas.

Vėliau „Žalgirio“ arenoje vyko Kauno akademinės bendruomenės šventė, į kurią pakviestas arkivyskupas Lionginas Virbalas nuvyko dviračiu – taip paminėdamas rugsėjo 1-ąją švenčiamą Maldos už rūpinimąsi kūrinių dieną, kurią prieš metus įsteigė popiežius Pranciškus.

-vilnensis.lt, kait-

Vakare melstis už taiką pasaulyje ir mūsų namuose ir širdyje šv. Mišiose kvietė joms vadovavęs Kauno arkivyskupas Lionginas Virbalas. Mišias drauge koncelebravo Panevėžio vyskupas Linas Vodopjanovas OFM ir vyskupas emeritas Jonas Kauneckas, Kauno arkivyskupijos augziliaras vyskupas Kęstutis Kėvalas. Homiliją pasakęs vysk. J. Kauneckas kvietė imtis galingiausio ginklo – Mergelės Marijos rožinio.

Kunigų ir gyvenančių ne Lietuvoje tautiečių diena

Rugsėjo 14-ąją, Bažnyčiai švenčiant Šventojo Kryžiaus Išaukštinimą, pagrindinėse pamaldose aikštėje buvo meldžiamasi už kunigus ir drauge su kunigais – iškilmingoje Eucharistijoje dalyvavo bemaž 110 Kauno arkivyskupijos bei kitų vyskupijų kunigų, taip pat kunigų, dirbančių Europos šalyse. Šių užsienio lietuvių sielovadai tarnaujančių kunigų malda Šiluvoje buvo rugsėjo 12–14 d. Lietuvoje vykstančio jų suvažiavimo programos dalis. Su patarnaujančiais klausyklose ir prie altoriaus Šiluvoje tądien apsilankė daugiau kaip 150 kunigų.

Šiluvoje taip pat apsilankė, drauge pagrindinę Eucharistiją šventė Latvijos, Lenkijos, Baltarusijos vyskupai, kurie dalyvavo rugsėjo 13 d. Kaune surengtame LVK susitikime Lietuvos ir Lenkijos Vyskupų Konferencijų tarpusavio ryšių 25-mečio proga.

Katecheze susirinkusius aikštėje Eucharistijai rengė t. Aldonas Gudaitis SJ. Mergelės Marijos litaniją ir vėliau, liturgijoje, giedojo 20 metų choro jubiliejų švenčiantis Vilniaus jėzuitų gimnazijos mišrus choras „Krantas“, vadovaujamas Leonido Abariaus ir Dovelės Mačiukaitės-Krasauskienės, vargonavo Renata Marcinkutė-Lesieur.

Iškilmingos Eucharistijos pradžioje Šiluvos ir Lietuvos svečius – kaimyninių šalių vyskopus, taip pat Vilniaus ir Lietuvos stačiatikių arkivyskupą Inokentijų, savo pagalbininkus arkivyskupijos vyskopus, Kauno arkivyskupijos bei Lietuvos kunigus, Vilniaus kunigų seminarijos bendruomenę, jaunimo chorą, visus piligrimus iš pačių įvairiausių Lietuvos vietų sveikino liturgijai vadovavęs Kauno arkivyskupas metropolitas Lionginas Virbalas.

Eucharistiją koncelebravo Minsko ir Mogiliovo arkivyskupas Tadas Kondrusevičius, Rygos arkivyskupas Zbignevas Stankevičius, Liepojos vyskupas Viktoras Stulpinas, Elko vyskupas pagalbininkas Romualdas Kaminskis, Lomžos vyskupas pagalbininkas Tadeušas Bronakovskis, Kauno arkivyskupas emeritas Sigitas Tamkevičius, LVK Ryšių su Lenkijos Vyskupų Konferencija tarybos pirmininkas vyskupas Rimantas Norvila, šios Tarybos narys Kaišiadorių vyskupas Jonas Ivanauskas, Telšių vyskupas Jonas Boruta, Kauno arkivyskupijos augziliaras vyskupas Kęstutis Kėvalas, LVK delegatas užsienio lietuvių sielovadai prel. Edmundas Putrimas, Lenkijos marijonų provincijolas kun. Pavelas Naumovičius MIC bei visi dalyvavę kunigai. Asistą rengė Vilniaus seminaristai.

Sakydamas homiliją Minsko ir Mogiliovo arkivyskupas T. Kondrusevičius dėkojo Apvaizdai už galimybę apsilankyti Šiluvoje, su džiaugsmu kalbėjo apie jo šalies Marijos šventovės Budslave dvasinę giminystę su Šiluva. Šventojo Kryžiaus Išaukštinimo šventėje svečias arkivyskupas kvietė žvelgti į Nukryžiuotąjį. Kristus prisiėmė kryžių, kad turėtume amžinąjį gyvenimą. Kad jį turėtume, skirtas kunigų patarnavimas Jėzaus pakvietimu ir vardu. „Kristus

nemėgsta pusiau atvirų durų, pusiau nueito kelio ir dvilypio gyvenimo“, – sakė ganytojas, pakviesdamas brolius kunigus įsižiūrėjus į Mariją nebėgti nuo kunigybės kryžiaus, atsiminti, jog kunigybė yra vienos krypties kelias, o tikinčiuosius – melstis už kunigus, kurie nuolat meldžiasi ir už juos.

Eucharistijos pabaigoje žodį taręs LVK delegatas užsienio lietuvių sielovadai prel. E. Putrimas dėkojo LVK už jos rūpestį ir skiriamus kunigus tarnauti lietuviams svetur, kad tėvynainiai galėtų irgi vienytis su Kristumi per teikiamus patarnavimus. „Mes, iševijoje gyvenantys, irgi turime dėti pastangų, kad subrandintume pašaukimų savo bendruomenėse“, – sakė prel. E. Putrimas ir ragino prašyti Mergelės Marijos pagalbos visuose reikaluose.

Vakaro šv. Mišiose melstasi už tėvynainius, pasklidusius po pasaulį, ir jų šeimas. Homiliją sakęs t. Kazimieras Brilius MIC atkreipė dėmesį, jog emigracija kelia ganėtinai materialistinės plotmės klausimą: ar jie išvažiavo, ar mes esame palikti? Tačiau šiandien reikia ne šio klausimo, bet daugiau dvasinio jautrumo. Svarbiausias klausimas – ar ištikimai esame su Dievu visur, kur atsidurtume dėl pačių įvairiausių priežasčių. Svarbu nesustoti prie patogumų slenkščio, kad Dievas būtų šalia prie kiekvieno kryžiaus, vargo ir sunkumų.

Padėkos diena

Rugsėjo 15-ąją Šiluvoje kartu su visa Bažnyčia buvo švenčiama Švč. M. Marija Sopulingoji ir sykiu Padėkos diena už atleidų malones, kurias patyrė daugiatūkstantiniai pilgrimai, visas dienas gausiai lanke piligriminę šventovę.

„Dėkingumas yra krikščionio savybė. Tegul Marija užtars mus, patyrusius Šiluvoje Viešpaties malonę. Tegul nei viena malonė veltui nenuveina“, – sakė kun. Artūras Kazlauskas, vyriausiasis ceremonijarius, kasdien sutikdavęs piligrimus, o šią dieną kvietęs švesti Eucharistiją ir gyventi dėkingumo dvasia ne tik atleidų dieną – tegu ji kasdien perkeičia visų gyvenimą.

Iškilingai Eucharistijai Šiluvos aikštėje vadovavo ir homiliją pasakė Kauno arkivyskupas emeritas Sigitas Tamkevičius, sveikinęs koncelebruojančius vyskopus Kauno arkivyskupą Lionginą Virbalą, Telšių vyskupą Joną Borutą, kunigus ir visus piligrimus iš Jonavos, Bukonių, Pasvalio, Elektrėnų, Vievio, Panevėžio, Alytaus ir kitur. Ganytojas ypač sveikino Karaliaus Mindaugo profesinio rengimo centrą ir Šv. Ignaco Lojolos kolegiją, Kauno jėzuitų gimnazijos mokinius ir mokytojus – 600 jų atėjo į Šiluvą pėsčiomis nuo Dubysos. Mišiose giedojo Kretingos parapijos choras, vadovaujamas Aloyzo Žiliaus, bei Marijampolės kamerinis choras „Suvalkija“, vadovaujamas Virginijos Junevičienės.

Savo homilijoje arkiv. S. Tamkevičius kvietė mąstyti apie Dievo Motinos kančią prie kryžiaus. Su ja vienydamasis ir kenčiantis žmogus gali atsiverti gelbstinčiai Dievo malonei. Marija moko kančioje būti su Viešpaties kryžiumi ir subręsti tikėjimu. Homilijoje kviesta dėkoti Dievui, kad priklausome Kristaus Bažnyčiai. „Būkime gyvais jos nariais, nebijokime drąsiai išpažinti savo tikėjimo, – ragino ganytojas. – Tegul visas mūsų gyvenimas skamba kaip dėkojimo giesmė Kūrėjui.“

Padėkos Mišios užbaigtos Švenčiausiojo Sakramento pagarbinimu bei Eucharistijos procesija per aikštę į Apsireiškimo koplyčią. Čia visi buvo palaiminti Švenčiausiuoju Sakramentu.

Pranciškoniškosios šeimos Gailastingumo šventė

Rugpjūčio 27 d. į Kretingą iš visos Lietuvos suplūdo pranciškoniškosios šeimos nariai – mažesnieji broliai, pasauliečiai pranciškonai, pranciškoniškas jaunimas ir pranciškonės seserys. Šventėje dalyvavo 280 žmonių.

Programa prasidėjo džiaugsminga dalyvių eisena iš Lurdo slėnio į Šv. Klaros seserų vienuolyną. Pagrindinis eisenos akcentas buvo per visą miestą nešamas Gailastingojo Jėzaus paveikslas. Eisenos dalyviai miestiečiams liudijo Gailastingojo Dievo meilę ir džiaugsmą priklausyti Pranciškoniskajai šeimai. Šv. Klaros seserų vienuolyno koplyčioje dalyviai kartu su seserimis meldėsi – kalbėjo *Dieninę* ir Dievo gailastingumo vainikėlj.

Po pietų vyko atsiminimų popietė. Broliai pranciškonai Astijus Kungys OFM ir Algirdas Malakauskis OFM, pasauliečiai pranciškonai Alvidas Jeronimas Remesa OFS ir Nerijus Čapas OFS bei Agnė Pamedytienė pasakojo susirinkusiesiems apie Lietuvos pasauliečių pranciškonų ordino atsikūrimą ir Pranciškoniškojo jaunimo įsteigimą Lietuvoje. Trečiasis ordinas švenčia 25 metų atsikūrimo jubiliejų, o Pranciškoniškas jaunimas – 10 metų gimtadienį.

Tačiau centrinė šventės dalis buvo maldos vakaras bažnyčioje. Jo metu visi dabartiniai ir buvę pranciškonų ordinų bei kongregacijų vyresnieji savo brolių ir sesių vardu atsiprašė Dievo už per ketvirtį amžiaus pasitaikiusius suklupimus bei dėkojo už begalines jo malones.

Šventėje dalyvavę vyresnieji – Mažesniųjų brolių ordino Lietuvos Šv. Kazimiero provincijos ministras Algirdas Malakauskis OFM, Lietuvos pasauliečių pranciškonų ordino viceministrė Rasa Mačiulionienė, Lietuvos pranciškoniškojo jaunimo brolijos prezidentas Rokas Žeimys, Švč. Nekaltosios Mergelės Marijos tarnaičių provincijos vyresnioji

s. Jolita Šarkaitė, Švč. Širdies pranciškonų misionierių Lietuvoje vyresnioji s. Beniamina Borsato, Švč. M. Marijos, Nepaliamojamos Pagalbos, šv. Pranciškaus seserų generalinės vyresniosios delegatė s. Edita Gedmintaitė ir Švč. Jėzaus Širdies pranciškonų generalinė vyresnioji Romualda Alma Vabuolaitė – paaukėjo visą Lietuvos pranciškonniškąją šeimą Švenčiausiajai Mergelei Marijai.

Šventę užbaigė bažnyčios galerijoje vykęs parodos „Jaupra brolijai Lietuvoje – 10 metų“ atidarymas ir didžiulis gimtadienio tortas.

-bernardinai.lt

Atidaryti Šv. Klaros globos namai

Rugsėjo 5 d. broliai pranciškonai Kaune pašventino pirmuosius ordino stacionarius globos namus Lietuvoje.

Mažesniųjų brolių ordino Lietuvos Šv. Kazimiero provincijos ministras kun. Algirdas Malakauskis OFM pašventino globos namus, buvo perkirpta simbolinė atidarymo juostelė. Šventėje dalyvavo Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos kanclerė Danguolė Juozapavičienė, Socialinių paslaugų priežiūros departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktorius Aivydas Keršulis, Kauno miesto vicemeras Vasilijus Popovas, Kristaus Prisikėlimo parapijos klebonas dekanas mons. Vytautas Grigaravičius, Žaliakalnio seniūnas Bronius Girdauskas, seniūno pavaduotoja Daiva Sabiničienė ir kiti svečiai.

Namai įsikūrė ramioje vietoje Žaliakalnyje, Dovydaičio g. 17. Šv. Klaros globos namuose gyventojams sukurta jauki namų aplinka. Namai nedideli, juose gyvens apie 40 asmenų. Namų gyventojai gali pasirinkti gyventi 1 ar 2 vietų kambariuose. Yra kambarių su įrengtomis virtuvėmis, kur gyventojai gali savarankiškai gaminti maistą. Namuose yra ir valgykla, kurioje siūlomas maistas pagal pageidavimą.

Vakare šv. Mišių aukai Šiluvos bazilikoje vadovavęs Kauno arkivyskupas Lionginas Virbalas homilijoje atkreipė dėmesį, jog Mergelės Marijos Gimimo atlydai baigiasi Motina Sopulingąja. Iš tiesų džiaugsmas ir liūdesys dažnai eina greta. Tačiau netgi liūdesys po Jėzaus kryžiumi tapo palaima. Liūdinti Jėzaus Motina, paskirta būti visos žmonijos Motina, irgi prisidėjo prie Dievo karalystės skleidimo. „Šiandien turime už daug ką padėkoti Dievui“, – vėliau kalbėjo ganytojas, paminėdamas ir puikų orą per visas atlydų dienas, ir daugybę Šiluvoje apsilankusių žmonių, ir, žinoma, tų, kurie rūpinosi patarnavimu atvykstantiems. Arkivyskupas tarė padėkos žodį vyskupams, kunigams, ypač tiems, kurie visas dienas klausė išpažinčių, chorams, Kauno kunigų seminarijos auklėtiniams, jauniems savanoriams, atlydų organizatoriams, seserims vienuolėms, patarnautojams, zakristijonams, valytojoms, parapijos klebonui ir visiems Šiluvos gyventojams, seniūnijai, medikams, policijai ir kt.

-kait-

Vilkaviškio vyskupijos kunigų susirinkimas

Rugsėjo 6 d. Marijampolėje, Vilkaviškio vyskupijos pastoracijos centre, vyskupijos kunigų susirinkimas pradėtas bendra malda – Valandų liturgija (Dienine), po kurios į susirinkusius kreipėsi vyskupas Rimantas Norvila. Ganytojas palinkėjo, kad prasidėjęs ruduo netaptų rutina, bet paskatintų naujiems darbams, iššūkiams, suteiktų daugiau pasišventimo dirbti sielų išganymui ir tai duotų vis geresnių vaisių.

Po trumpos įžangos dar kartą buvo prisimintas ir nuoširdžiai visų pasveikintas Vilkaviškio vyskupijos vyskupas emeritas Juozas Žemaitis, kuris prieš keletą dienų šventė savo 90-ąjį jubiliejų. Vyskupas Rimantas susirinkusiems kunigams priminė, kad Gailestingumo jubiliejiniai metai dar nepasibaigė bei paragino visus ir toliau gyventi gailestingumo dvasia, skatinti piligrimystę, taip pat pamoksluose ir pastoracijoje prisiminti sekmadienį kanonizuotos šv. Teresės iš Kalkutos pavyzdį.

Ganytojas pasidžiaugė vasarą vykusiais renginiais vyskupijoje ir už jos ribų. Pirmiausia pal. Jurgio Matulaičio atlydais, taip pat Krokuvoje vykusiomis Pasaulio jaunimo dienomis, kuriose ir pačiam teko dalyvauti. Prisimintas apaštališkojo nunciजाus vizitas Lazdijų parapijoje.

Antroje susirinkimo dalyje Pasaulio jaunimo dienų išpūdžius pristatė Vilkaviškio vyskupijos jaunimo centro atstovai. Šis pristatymas taip pat buvo gera proga padėkoti kun. Jonui Cikanai už ilgametę tarnystę Jaunimo centre ir pasveikinti naująjį Vilkaviškio vyskupijos jaunimo centro vadovą kun. Vytautą Mazirską.

Jaunimo centro atstovas Aurimas Galianovas išpūdžiais dalijosi Pasaulio jaunimo dienas pristatydamas nuotraukomis ir trumpa filmuota medžiaga. Iš Vilkaviškio vyskupijos šiame didžiausiame katalikiško jaunimo renginyje dalyvavo net 236 jaunuoliai. Ses. Živilė Juozapa Mieliauskaitė SF sakė, kad Pasaulio jaunimo dienos – tai galimybė jaunimui patirti Bažnyčią kaip gyvą kūną. Jaunimo dienos – tai laikas, kai galima krikščioniškai ugdyti jaunimą, ir šis laikas jauniems žmonėms padeda daryti apsisprendimus, pasiryžimus, formuojančius jų ateitį.

Naujasis Vilkaviškio vyskupijos jaunimo centro direktorius kun. Vytautas Mazirskas kunigams pristatė jau 14-tą kartą vykusią Vilkaviškio vyskupijos

ministrantų, adoruotojų ir giedotojų stovyklą. Pasidžiaugė jos sėkme bei padėkojo už pagalbą savanoriams, kunigams bei visiems, kurie pagelbėjo, kad ši stovyklą įvyktų.

-klb-

Vilniaus arkivyskupijos kunigų susirinkimas

Rugsėjo 14 d. Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijoje įvyko Vilniaus arkivyskupijoje tarnaujančių kunigų susirinkimas. Kalbėta apie vaikų ir jaunuolių pasirengimo sakramentams gaires, įteikti nauji paskyrimai vyskupijoje dirbantiems kunigams, aptartos kitos aktualijos.

Pradžioje pasimelsta Valandų liturgijos malda – Dienine minint Šv. Kryžiaus išaukštinimą. Kunigai pasveikino ganytojus jubiliejų proga: augziliarą vyskupą Arūną Poniškaitį, rugpjūčio 1 dieną minėjusį 50 metų jubiliejų, ir arkivyskupą Gintarą Grušą, kuriam rugsėjo 23 d. sukako 55 metai.

Vysk. A. Poniškaitis pristatė atnaujintą instrukciją „Dėl vaikų ir jaunuolių rengimo Atgailos-Sutaikinimo, Eucharistijos ir Sutvirtinimo sakramentams Vilniaus arkivyskupijoje“. Vyskupas sakė, kad pirmiausia reikia turėti prieš akis patį katechezės tikslą – kad žmonės pažintų gyvąjį, juos mylintį Dievą. Nemažai šeimų ateina prašyti sakramentų tik iš tradicijos, tad reikia jiems padėti atrasti gyvą tikėjimą. Instrukcija yra pagalba, kad atsakingi už pastoraciją žmonės galėtų veiksmingai padėti susitikti su Dievu.

Po to kalbėjęs arkivyskupas išvardijo arkivyskupijos prioritetus: evangelizacija, akademinės bendruomenės sielovada ir Vilniaus kaip Gailestingumo miesto pristatymas. Evangelizacija vykdoma per sakramentus, šeimos grupes, taip pat svarbu pakviesti tuos, kurių Geroji Naujiena paprastai nepasiekia, tai yra tuos katalikus, kurie neturi ryšio su parapija. Universitetinė sielovada – pagrindinė dirva pašaukimams. Reikia kviesti studentus į bendruomenes. Tie, kurie savo gimtosiose parapijose buvo aktyvūs, atvykę studijuoti į Vilnių turėtų rasti atviras Vilniaus parapijų duris. Kitų metų birželio mėnesį Vilniuje vyks Lietuvos jaunimo dienos, todėl ruošiamasi kviesti akademinį jaunimą jose dalyvauti. Svarbu, kad apie Vilnių kuo daugiau žmonių žinotų kaip apie miestą, susijusį su pamaldumu dieviškajam Gailestingumui.

Jau besibaigiančio ypatingojo Gailestingumo jubiliejaus kalendoriuje dar liko keletas svarbių datų: lapkričio 7 d. Jubiliejus nuteistiesiems. Bus lankomos įkalinimo įstaigos. Karitatyvinių darbuotojų ir savanorių jubiliejus vyks lapkričio 14 d. Jame dalyvauti bus kviečiami ir nebažnytinių organizacijų, vykdančių karitatyvinę veiklą, darbuotojai ir savanoriai. Jubiliejinės gailestingumo durys visur Lietuvoje bus užvertos lapkričio 13-ąją, išskyrus vieną šventovę – Aušros Vartuose jos bus uždarytos lapkričio 20 dieną.

Artėjant rinkimams kunigams buvo priminta neprisidėti prie politikų agitacijos, neagituoti ir, net jei būtų kviečiami, nedalyvauti partijų politinėse akcijose. Vis dėlto kunigams dera kalbėti apie vertybinius principus. Popiežiaus prašymu rugsėjo 20 dieną visi parapijose, bendruomenėse ar pavieniui kviečiami kartu su juo melstis už taiką. Nuo lapkričio 1 d. iki sausio 1 d. per parapijas Gailestingumo jubiliejaus proga kelias adoracija meldžiantis už taiką pasaulyje. Adoracija gali vykti visą parą arba tik dieną.

-Vn-

Gyventojams užtikrinama saugi, patogi, jauki, privatumą garantuojanti aplinka: yra biblioteka, užimtumo kambariai, kineziterapijos salė, svečių kambariai bei poilsio zonos. Šventos Klaros koplyčioje šv. Mišios bus aukojamos kiekvieną šeštadienį.

Namuose teikiamos individualios socialinės globos paslaugos, atitinkančios gyventojų savarankiškumo lygį, užtikrinančios socialinius poreikius. Organizuojant sveikatos priežiūros paslaugas, įstaiga naudojasi sveikatos priežiūros įstaigų įvairių specializacijų gydytojų (psichiatrų, bendrosios praktikos bei kitų specialistų) paslaugomis.

-kgni-

Mirė kunigas Zbignevas Mickevičius (1973–2016)

Rugpjūčio 29 d. Vilniuje, ligoninėje, mirė Vilniaus arkivyskupijos kunigas, Vilniaus Švč. Mergelės Marijos Taikos Karalienės (Naujosios Vilnios) parapijos vikaras Zbignevas Mickevičius. Kun. Z. Mickevičius gimė 1973 m. kovo 4 d. Vilniuje. Mokėsi Turgelių vidurinėje mokykloje, vėliau Vilniaus aukštesniojoje technikos mokykloje, kurią baigė 1992 m. Dirbo Vilniaus tardymo izoliatoriuje-kalėjime vyresniuoju kontrolieriumi, vėliau – Vilniaus rajono Rudaminos 1-ojoje vidurinėje mokykloje darbų mokytoju.

2001 m. įstojo į Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminariją. 2007 m. sausio 20 d. kardinolo Audrio Juozo Bačkio išventintas diakonu ir po studijų seminarijoje paskirtas į Eišiškių Kristaus Žengimo į dangų parapiją. 2008 m. balandžio 12 d. kardinolo buvo išventintas kunigu ir paskirtas vikarauti į Eišiškių parapiją. Tų pačių metų lapkričio 24 dieną paskirtas Vilniaus Švč. Mergelės Marijos Taikos Karalienės (Naujosios Vilnios) parapijos vikaru, kur darbavosi iki mirties.

Pašarvotas buvo rugpjūčio 30 d. Vilniaus Švč. Mergelės Marijos Taikos Ka-

ralienės (Naujosios Vilnios) parapijos bažnyčioje, kur rugpjūčio 30 d. 19 val. ir rugpjūčio 31 d. 10 val. aukotos gedulinės šv. Mišios. Laidotuvių šv. Mišios aukotos rugpjūčio 31 d. 12 val. Turgelių Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčioje, po jų mirusiojo kūnas palaidotas Turgelių kapinėse.

-Vn-

Nauji leidiniai

James Le Fanu. Kodėl mes? Kaip mokslas iš naujo atrado, kad mes sau – paslaptis. – Kaunas: Vox altera, 2016. – 288 p.: iliustr. / Serija: *Siekiantiems begalybės*.

Patraukliai apžvelgdamas dabartinę mokslinių tyrimų padėtį autorius verčia abejoti vyraujančia prielaida, kad tolesnė genetinių tyrimų ir neurologijos mokslo pažanga galiausiai įmains gyvybės ir žmogaus vietos pasaulyje paslaptį. Naujausi moksliniai tyrimai, jo akimis, atskleidžia visišką mūsų negebėjimą paaiškinti, kaip genai lemia gyvojo pasaulio grožį bei įvairovę, o smegenų elektrinis aktyvumas – žmogaus proto kūrybinę veiklą.

„Per pastaruosius 150 metų pasaulį jie [mokslininkai] aiškino remdamiesi nuomone, jog nėra nieko, ko nebūtų įmanoma paaiškinti, jog visa, kas nežinoma, tėra tai, kas dar laukia būti pažinta. Ir taip buvo iki pat nesenos akimirkos, kai du ambicingiausi iš visų moksliniai projektai visiškai netikėtai – ir niekam to nepastebint – atskleidė, kad mes vis dėlto esame sau paslaptis. Šis pasakojimas yra apie tai, kaip tai įvyko, ir apie to (gausius) padarinius“, – rašo James Le Fanu.

Telšių vyskupijos dvasininkų susirinkimas

Rugsėjo 19 d. katedroje Telšių vyskupijos kunigų susitikimas pradėtas bendra malda – Rytmetine, kuriai vadovavo Telšių vyskupijos vyskupo generalvikaras kan. Remigijus Saunorius.

Po bendros maldos visus pasveikino Telšių vyskupijos ganytojas Jonas Boruta SJ. Jis priminė neseną Bažnyčios įvykį – Motinos Teresės paskelbimą šventąja. Vyskupas drąsino kunigus parapijose skatinti tikinčiuosius vykdyti aktyvią *Caritas* veiklą. Cituodamas popiežiaus Pranciškaus kalbą naujai paskirtiems vyskupams, vyskupas J. Boruta SJ kalbėjo apie žmogišką silpnumą ir kaip tai svarbu suvokti ir viską nuolat pavesti Dievui. Sielovadoje dirbantys kunigai turi labai svarbią užduotį – patraukti žmones prie Dievo ir tikėjimo. Kunigai nuolat privalo būti su savo žmonėmis – maldoje ir kurti, palydėdami šeimas, mažąsias Bažnyčias. Taip pat vyskupas aptarė ir kitus svarbius vyskupijos gyvenimo klausimus.

Savo mintimis ir išvalgomis apie šventąją Motiną Teresę pasidalijo jos paskelbimo šventąja Šv. Petro aikštėje iškilmėse dalyvavęs Telšių kunigų seminarijos dėstytojas, Darbėnų parapijos klebonas kan. Vygintas Gudeliūnas.

Apie meilės darbų svarbą ir būtinybę Bažnyčioje kalbėjo ir Telšių vyskupijos *Caritas* direktorius, Rietavo parapijos klebonas kun. Antanas Gutkauskas. Jis padėkojo parapijų kunigams, ypač klebonams, už vykdomą *Caritas* veiklą. Jo teigimu, labai svarbu, kad kiekvienoje parapijoje atsirastų bent vienas žmogus, kuris kartu su parapijos klebonu vykdytų artimo meilės darbus, nes tam nereikia didelių lėšų. Svarbu tarpusavio pagalbos organizavimas sprendžiant įvairias parapijiečių gyvenimo situacijas. Būtina pasilenkti prie labiausiai vargstančių žmonių, organizuoti savitarpio pagalbos grupes kenčiantiems nuo įvairių priklausomybių.

Apie pašaukimų ugdymą bei Telšių Vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijos realijas kalbėjo jos rektorius kun. Ramūnas Norkus. Rektoriaus teigimu, visi tikintieji – kunigai ir pasauliečiai – įpareigoti rūpintis pašaukimų ugdymu. Rektorius kalbėjo apie pašaukimų pastoraciją ir kaip ji vykdoma įvairiuose kraštuose – Prancūzijoje, Italijoje, Lenkijoje, Slovakijoje. Šiais metais Telšių kunigų seminarijoje studijuoja trylika studentų, iš jų du – Parengiamajame kurse Žemaičių Kalvarijoje.

12 val. Telšių vyskupijos katedroje Mišioms vadovavo vyskupas J. Boruta SJ, koncelebravo būrys kunigų, liturgijoje patarnavo du diakonai. Šv. Mišių pradžioje vyskupas pakvietė visus dalyvius melstis už Telšių vyskupiją bei jos įvairius reikalus ir rengtis artėjančiam spalio – Rožinio mėnesiui. Per pamokslą vyskupas kalbėjo apie tą dieną Bažnyčios minimą šventąjį kankinį vyskupą Januariją. Jis gyveno pirmaisiais krikščionybės amžiais ir buvo nužudytas už tikėjimą ir meilės darbus artimui. Vyskupas J. Boruta SJ išryškino šio šventojo kankinio pavyzdį ir svarbą. Šių dienų visuomenėje dažnai tenka būti tvirtiems išpažįstant savo tikėjimą ir tikrąsias vertybes. Vyskupas drąsino šv. Mišių dalyvius šventojo kankinio Januarijaus pavyzdžiu būti ištikimus Dievui, neišsigąstant sunkumų ar gyvenimo išbandymų.

Po Mišių ir vyskupo palaiminimo katedros kriptoje melstasi, kad Dievo tarnas, kankinys vysk. Vincentas Borisevičius būtų paskelbtas palaimintuoju.

-kasab-

Mirė kunigas Albinas Arnašius (1940–2016)

Rugpjūčio 25 d. mirė Skuodo Švč. Trejybės parapijos rezidentas kunigas Albinas Arnašius. Kun. A. Arnašius gimė 1940 m. sausio 8 d. Tenenių bažnytkaimyje (Šilalės r.), mokėsi Tenenių septynmetėje mokykloje, po to – Kvėdarnos vidurinėje mokykloje, kurią baigęs įstojo į Lietuvos žemės ūkio akademijos Ekonomikos fakultetą ir įgijo buhalterio-ekonomisto specialybę. 1964 m. pašauktas į sovietų armiją. Po tarnybos dirbo Šilutės rajone.

1977 m. įstojo į Kauno tarpdiecezinę kunigų seminariją. 1982 m. birželio 6 d. Kauno arkivyskupijos ir Vilkaviškio vyskupijos apaštališkojo administratoriaus vyskupo Liudviko Povilonio išventintas kunigu.

Dirbo: 1982–1983 m. Mažeikių vikaru; 1983–1988 m. Pajūrio ir Didkiemio klebonu, turėdamas klebono teises ir pareigas aptarnavo Žvingius ir Tenenius; 1988–1996 m. Kuršėnų klebonu; 1996–2003 m. Vainuto ir Žvingių klebonu; 2003–2016 m. Skaudvilės ir Varlaukio rezidentu, iki 2013 m. liepos turėdamas klebono teises ir pareigas aptarnavo Adakavą; nuo 2016 m. vasario iki mirties buvo Skuodo parapijos rezidentas; gyveno Skuodo parapijos senelių globos namuose.

Žemiškieji kunigo palaikai buvo pašarvoti jo gimtosios Tenenių Šv. Barbaros parapijos bažnyčioje. Laidotuvių išvakarėse už mirusį kun. A. Arnašių buvo aukojamos šv. Mišios, giedamos Žemaičių Kalvarijos Kalnų giesmės. Laidotuvių šv. Mišios aukotos rugpjūčio 29 d. Tenenių Šv. Barbaros bažnyčioje. Šv. Mišių koncelebracijai vadovavo Telšių vyskupijos vyskupas Jonas Boruta SJ, koncelebravo generalvikaras kan. Remigijus Saunorius ir keturiasdešimt iš įvairių Lietuvos vyskupijų atvykusių kunigų, liturgijai patarnavo Telšių vyskupijos kurijos sekretorius diak. Donatas Litvinas, giedojo jungtinis Tenenių, Pajūrio ir Didkiemio parapijų choras. -T-

Mirė kun. Petras Girčius (1923–2016)

Rugsėjo 22 d. mirė Šilutės Šv. Kryžiaus parapijos rezidentas kunigas jubilaitas Petras Girčius. Kun. Petras Girčius gimė 1923 m. liepos 16 d. Švėkšnos parapijoje. 1943 m. įstojo į Telšių kunigų seminariją. 1944 m. rudenį išvyko į Vokietiją ir Eichšteto kunigų seminarijoje tęsė filosofijos studijas. Nuo 1945 m. rudens gyveno Šv. Kazimiero kolegijoje Romoje ir studijavo teologiją Popiežiškajame Grigaliaus universitete. 1949 m. kovo 12 d. Laterano Šv. Jono bazilikoje arkivyskupas Luigi Traglia išventino Petrą Girčių kunigu.

Iki 1951 m. vasario mėnesio gyveno Šv. Kazimiero kolegijoje ir padėjo pastoracijoje Romoje ir jos apylinkėse. 1951 m. išvyko į Vokietiją, iš pradžių ėjo kapeliono pareigas Vasario 16-osios gimnazijoje, kur dėstė tikybą ir lotynų kalbą, patarnavo pabėgėlių stovyklose, rūpinosi Vokietijoje gyvenančių lietuvių sielovada. Po keturių dešimtmečių darbo Vokietijoje 1992 m. kun. Petras Girčius grįžo Lietuvą ir apsigyveno Telšiuose. Buvo paskirtas dėstytoju Kunigų seminarijoje. Pablogėjus sveikatai, paskirtas Šilutės Šv. Kryžiaus parapijos rezidentu, kur gyveno iki mirties.

Laidotuvių šv. Mišios už velionį aukotos rugsėjo 24 d. Šilutės Šv. Kryžiaus bažnyčioje. Po šv. Mišių kunigas Petras amžinojo poilsio atgulė Šilutės kapinėse.

-T-

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas

I. e. p. kun. Kęstutis Smilgevičius

Nariai:

Kaišiadorių vyskupija / mons. Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Gediminas Jankūnas
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vilkaviškio vyskupija / kun. Žydrūnas Kulpys
Vilniaus arkivyskupija / kun. Saulius Bužauskas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

kan. Andriejus Sabaliauskas / Telšiai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
El. paštas lkbc@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Jonavos g. 260
44131 Kaunas

TIRAŽAS 670 egz.

ISSN 1392-6098